

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

60. årgang

21. april 2017

Indhold

I *Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser*

UDTALELSER

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

EØSU's 522. plenarforsamling den 25. og 26. januar 2017

2017/C 125/01	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om trusler og forhindringer for det indre marked (initiativudtalelse)	1
2017/C 125/02	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Igangsættelse af en offentlig høring om den europæiske søjle for sociale rettigheder (COM(2016) 127 <i>final</i>)	10

III *Forberedende retsakter*

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

EØSU's 522. plenarforsamling den 25. og 26. januar 2017

2017/C 125/03	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked (COM(2016) 593 <i>final</i> — 2016/0280 (COD)) om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af radio- og TV-selskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af radio- og TV-programmer (COM(2016) 594 <i>final</i> — 2016/0284 (COD)) og om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om visse tilladte former for anvendelse af værker og andet materiale, der er beskyttet af ophavsret og beslægtede rettigheder til gavn for personer, der er blinde, svagsynede eller på anden måde læsehandicappede, og om ændring af direktiv 2001/29/EF om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (COM(2016) 596 <i>final</i> — 2016/0278 (COD))	27
---------------	--	----

2017/C 125/04	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af en EU-certificeringsordning for udstyr til securityscreening inden for luftfarten (COM(2016) 491 <i>final</i> — 2016/0236 (COD))	34
2017/C 125/05	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af en EU-genbosætningsramme og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 516/2014 (COM(2016) 468 <i>final</i> — 2016/0225 (COD))	40
2017/C 125/06	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Rådets forordning om kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar, og om internationale barnebortførelser (omarbejdning) (COM(2016) 411 <i>final</i> — 2016/0190 (CNS))	46
2017/C 125/07	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Konnektivitet med henblik på et konkurrencedygtigt digitalt indre marked — På vej mod et europæisk gigabitsamfund (COM(2016) 587 <i>final</i>)	51
2017/C 125/08	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (omarbejdning) (COM(2016) 590 <i>final</i> — 2016/0288 (COD))	56
2017/C 125/09	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af Sæmslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (COM(2016) 591 <i>final</i> — 2016/0286 (COD))	65
2017/C 125/10	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1316/2013 og forordning (EU) nr. 283/2014 for så vidt angår nedbringelse af forurenende emissioner fra vej køretøjer (COM(2016) 589 <i>final</i> — 2016/0287 (COD))	69
2017/C 125/11	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — 5G til Europa: En handlingsplan (COM(2016) 588 <i>final</i>)	74
2017/C 125/12	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om Den Europæiske Unions deltagelse i partnerskabet for forskning og innovation i Middelhavsområdet (PRIMA), der iværksættes af flere medlemsstater (COM(2016) 662 <i>final</i> — 2016/0325 (COD))	80

I

(Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser)

UDTALELSER

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

EØSU'S 522. PLENARFORSAMLING DEN 25. OG 26. JANUAR 2017

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om trusler og forhindringer for det indre marked

(initiativudtalelse)

(2017/C 125/01)

Ordfører: **Oliver RÖPKE**

Plenarforsamlingens beslutning	21.1.2016
Retsgrundlag	Forretningsordenens artikel 29, stk. 2 Initiativudtalelse
Kompetence	Sektionen for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug
Vedtaget i sektionen	13.1.2017
Vedtaget på plenarforsamlingen	25.1.2017
Plenarforsamling	nr. 522
Resultat af afstemningen	166/62/8
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Det indre marked er en stor landvinding og et nøgleelement i Europas integrationsproces. Det bør danne fundamentet for velstand i Europa. Indførelsen af euroen og Schengenaf-talen var vigtige begivenheder på vejen hen mod fuldendelsen af det indre marked. Imidlertid er begge kommet under stigende pres, dels på grund af kortsigtede nationale interesser, idet en betydelig del af befolkningen i stadig højere grad sætter spørgsmålstegn ved dem, dels på grund af reelle bekymringer blandt EU-borgerne.

1.2. EØSU har altid bakket op om tiltag til at styrke den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser, kapital, betalinger og personer og opretholde den nødvendige balance mellem økonomi-, social- og miljøpolitik. Det er meget vigtigt fortsat af arbejde for økonomisk og social konvergens mellem medlemsstaterne.

1.3. Med henblik på videreudvikling af det indre marked må alle unødvendige forhindringer fjernes for at sikre vækst, arbejdspladser, velstand på langt sigt og en yderst konkurrencedygtig social markedsøkonomi. Af særlig stor betydning i den forbindelse er markedshindringer såsom utilstrækkelig anerkendelse af kvalifikationer og eksamensbeviser, tekniske begrænsninger på lokalt plan, reguleringsmæssige hindringer som følge af forskelle i medlemsstaternes lovgivning og manglende koordinering af e-forvaltningsløsninger på EU-niveau.

1.4. EØSU er bekymret over, at EU's indre marked knap nok er vokset siden finanskrisen. Økonomien i euroområdet oplevede faktisk en nedgang på 1,6 % mellem 2008 og 2015. Derimod har andre økonomiske regioner såsom USA, Australien og Japan overhalet EU, når det gælder indenlandsk efterspørgsel og vækst. Der er derfor behov for aktive skridt til at styre EU tilbage til de politiske målsætninger i Europa 2020-strategien.

1.5. EØSU understreger endnu en gang vigtigheden af grænseoverskridende mobilitet for virksomheder og arbejdstagere. Dog må man ikke glemme, at det indre markeds principper har langt mindre støtte hos en betydelig del af befolkningen. En af grundene hertil er den stigende risiko for vedvarende unfair og ulovlige praksisser i forbindelse med grænseoverskridende levering af tjenesteydelser. Den høje risiko for misbrug underminerer i høj grad de europæiske arbejdstageres og ærlige virksomheders tillid til det indre marked.

1.6. Der må gøres en målrettet indsats for at modvirke disse tendenser, og det er vigtigt at sikre fair konkurrence også af hensyn til virksomhederne. Et velfungerende indre marked forudsætter, at europæisk og national lovgivning overholdes ved grænseoverskridende virksomhed. Dette er grunden til, at et flertal af EØSU's medlemmer støtter alle bestræbelser på at sikre samme løn for samme job på samme sted, som Kommissionens formand, Jean-Claude Juncker, har opfordret til.

1.7. Skønt det indre marked har et solidt socialt fundament i TEUF og den afledte EU-ret, bør det overvejes at finde en bedre balance mellem markedsfrihederne og de grundlæggende sociale rettigheder i den primære ret. Formålet med et sådant skridt skulle være at imødegå utilfredsheden blandt mange mennesker, som i stadig højere grad føler, at deres sociale interesser og behov ikke bliver tilgodeset i det indre marked.

1.8. EØSU støtter i princippet bestræbelserne på at kontrollere EU-lovgivningens effektivitet. Dette initiativ kan spille en vigtig rolle med hensyn til at fjerne overflødige reguleringsomkostninger, som opstår, når det samme område er underlagt forskellige nationale eller regionale regler. Harmoniseret lovgivning bør derfor kontrolleres for at afgøre, om den er nødvendig, især i SMV'ernes interesse. EØSU gentager dog sit synspunkt om, at høje forbrugerstandarder ikke udgør en unødvendig byrde.

1.9. EØSU understreger sit synspunkt om, at det digitale indre marked bør være en politisk prioritet på grund af dets enorme vækstpotentiale. Den eksisterende juridiske usikkerhed på det beskæftigelsesmæssige, økonomiske og forbrugerrelaterede område skal undersøges og hurtigst muligt fjernes. Kommissionen bør gennemføre en klar retlig ramme for nye former for økonomi og nye forretningsmodeller i det indre marked, herunder forskellige former for deleøkonomi, med henblik på at lukke huller i lovgivningen. Den gældende lovgivning skal overholdes fuldt ud, og der bør gøres en særlig indsats for at sikre forbrugernes og arbejdstageres rettigheder såvel som fair konkurrence.

1.10. Etableringen af en kapitalmarkedsunion bør fortsat stå højt på dagsordenen, idet den dermed forbundne mere effektive kapitalallokering kan have positive følger for såvel økonomi og beskæftigelse som for forbrugerne. Nylige begivenheder som Brexit må ikke unødvendigt forsinke eller lægge hindringer i vejen for gennemførelsen af disse planer.

1.11. EØSU fremfører endnu en gang sit synspunkt om, at huller i skattelovgivningen fører til unfair konkurrence. Udvalget støtter derfor skridt i retning af et fælles konsolideret selskabsskattegrundlag, landeopdelt rapportering og de igangværende bestræbelser på at imødegå skatteundgåelse og skattely. Indførelsen af en fælles minimumsskattesats for selskabsbeskatning kan være et nyttigt supplement til disse initiativer og sætte en stopper kapløbet mod bunden.

1.12. Offentlige tjenesteydelser — også benævnt tjenesteydelser af almen interesse — spiller en afgørende rolle i den sociale markedsøkonomi og er af vital betydning for borgerne. Tjenesteydelser af almen interesse indgår i EU's fælles værdier og bidrager til at fremme social og territorial samhørighed.

1.13. Deres betydning for styrkelsen af den sociale og territoriale samhørighed skal tages med i betragtning ved EU's fastlæggelse af »principper og vilkår« for disse tjenesteydelser. I forbindelse med den planlagte revision af tjenesteydelsesdirektivet fremhæver EØSU EU-traktatens protokol nr. 26 om tjenesteydelser af almen interesse, som giver medlemsstaternes nationale, regionale og lokale myndigheder vide skønsmålinger med hensyn til tjenesteydelser af almen økonomisk interesse.

1.14. Der er brug for en bred vifte af foranstaltninger for at tackle unfair praksis i offentlige udbud, som presser tilbudsgivere til at sænke niveauet under en rimelig standard, i visse tilfælde ikke overholder gældende mindstelønsbestemmelser i den pågældende nationale lovgivning og praksis og i mange tilfælde resulterer i store budgetoverskridelser. Der er navnlig brug for åbenhed om den bedste tilbudspris og service og eventuelle budgetoverskridelser, som måtte opstå på et senere tidspunkt. Målet bør være at anvende princippet om det bedste bud, ikke princippet om det laveste bud.

2. Det indre markeds udfordringer

2.1. Den europæiske integration skal følge et mål om at opnå den nødvendige balance mellem økonomi-, social- og miljøpolitik. Den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser, kapital, betalinger og mennesker skal gå hånd i hånd med respekt for de grundlæggende sociale rettigheder, der er indskrevet i EU-traktaterne via charteret om grundlæggende rettigheder. Grundlæggende sociale rettigheder skal håndhæves i praksis i det indre marked. Samtidigt skal alle unødvendige forhindringer, der stadig måtte være i det indre marked, fjernes for at sikre velstand på langt sigt og en yderst konkurrencedygtig social markedsøkonomi.

2.2. EØSU har gentagne gange og senest i sin udtalelse om Opgradering af det indre marked ⁽¹⁾ gjort gældende, at det indre marked er et nøgleelement i europæisk integration, der kan byde på konkrete fordele og skabe en bæredygtig vækst for de europæiske økonomier.

2.3. Det indre marked er en stor landvinding og bør danne fundamentet for Europas velstand. Indførelsen af euroen i euroområdet og Schengenaftalen var vigtige begivenheder på vejen hen mod skabelsen af et fælles indre marked. Imidlertid er de kommet under et hårdt pres, hvilket illustrerer, hvor forskellige EU-medlemsstaternes interesser er. Beslutningstagningen og tilsynet foregår til en vis grad stadig på nationalt plan.

2.4. EØSU noterer, at der fortsat er betydelige markedshindringer i form af utilstrækkelig anerkendelse af kvalifikationer og eksamensbeviser, opdelt læseplaner, tekniske lokale begrænsninger, reguleringsmæssige hindringer navnlig som følge af en opsplitning af det indre marked grundet de forskellige nationale lovrammer, administrative byrder såsom overholdelse af de nationale skatte- og toldbestemmelser og mangel på e-forvaltningsfaciliteter og koordinering af e-forvaltningsløsninger på EU-niveau.

2.5. Kommissionen ønsker at gennemføre fuld harmonisering på nogle områder, hvilket kan resultere i, at det eksisterende beskyttelsesniveau reduceres i nogle medlemsstater. EØSU understreger, at udvalget har modsat sig sådanne tiltag i en række udtalelser. På de områder, hvor Kommissionen tilstræber fuld harmonisering, bør denne opnås, uden at det går ud over det eksisterende beskyttelsesniveau.

2.6. Borgere i medlemsstaterne føler i stadig højere grad, at Europa kun gør lidt for at beskytte sociale standarder og indkomster eller opnå fair beskatning og fair socialsikringsbidrag. Det indre marked har et solidt socialt fundament i TEUF og den afledte EU-ret, men det bør overvejes at finde en bedre balance mellem økonomiske markedsfriheder og grundlæggende sociale rettigheder.

2.7. Foranstaltninger, der lanceres under den europæiske søjle for sociale rettigheder, bør afspejle Unionens grundlæggende principper og bygge på overbevisningen om, at økonomisk udvikling bør føre til større sociale fremskridt og samhørighed, og at socialpolitik også bør betragtes som en produktiv faktor, samtidig med at der sikres passende sikkerhedsnet i tråd med europæiske værdier.

2.8. Selv om der er opnået meget med EU's samhørighedspolitik, er der dog stadig lang vej til en reel økonomisk og social konvergens mellem medlemsstaterne, og der er store forskelle i lønninger og sociale standarder. De nuværende lavere lønninger i nogle medlemsstater skyldes den historiske udvikling og den naturlige diversitet på det vidtstrakte indre europæiske marked og afspejler lokale produktivitsniveauer og en række andre faktorer, blandt andet investorerens interesser. På trods heraf må man være mere opmærksom på social dumping, der bør defineres som en unfair og ulovlig praksis med ikke at overholde bestemmelserne om betaling for arbejde eller betaling af social- og sygesikringsbidrag, således at der opnås en urimelig fordel i forhold til konkurrenterne ⁽²⁾.

⁽¹⁾ EUT C 177 af 18.5.2016, s. 1.

⁽²⁾ »Social dumping: political catchphrase or threat to labour standards?« (Social dumping: politisk slogan eller trussel mod arbejdsmarkedsstandarder?) — Magdalena Bernaciak, arbejdspapir 2012, Det Europæiske Fagforeningsinstitut.

2.9. Siden udbruddet af den finansielle krise, dvs. i perioden fra 2008 til 2015, har væksten ligget på 0,4 %, hvilket er næsten nulvækst i faste priser. I euroområdet er det indre marked endda skrumpet med 1,6 %. De fleste andre økonomiske regioner har givet EU baghjul, hvad indenlandsk efterspørgsel angår (eksempelvis USA + 8,8 %, Australien + 17,9 %, Japan + 3,8 %) ⁽³⁾. Foranstaltningerne til at sætte nyt skub i efterspørgslen i det indre marked såsom den europæiske investeringsplan med Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer har endnu ikke haft den ønskede effekt.

2.10. EØSU frygter, at det ikke er muligt at opnå de beskæftigelses- og sociale mål, der er anført i Europa 2020-strategien, med udgangspunkt i en intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst ⁽⁴⁾. Den økonomiske afmatning, den langsommelige gennemførelse af formålstjenlige strukturelle reformer og den haltende efterspørgsel i det indre marked har indtil videre haft den modsatte effekt: beskæftigelsesgraden er faldet fra 70,3 % i 2008 til 69,2 % i 2014. Målet er imidlertid 75 % inden 2020. I stedet for en nedbringelse af antallet af personer berørt af fattigdom og social udstødelse med 20 millioner inden 2020 er dette tal steget med 4,9 millioner i 2014. Derudover var der ultimo 2015 over 6 millioner flere arbejdsløse i EU sammenlignet med før krisen.

2.11. Uddannelse udgør endnu et vigtigt aspekt af Europa 2020-strategien. EØSU glæder sig over, at andelen af personer, der forlader uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemet før tid, er faldet fra 14,2 % i 2008 til 11 %. Gennemførelsesgraden for videregående uddannelse er ligeledes steget fra 31,3 % i 2008 til 38,7 % i 2015. EØSU bifalder Kommissionens kompetencestrategi og understreger, at det er af afgørende betydning at råde over et højt kvalifikationsniveau for at kunne tiltrække virksomheder og skabe nye job.

2.12. Det Forenede Kongeriges beslutning om at forlade Den Europæiske Union udgør en stor udfordring for det europæiske indre marked. EØSU anbefaler, at de fremtidige forhandlinger tager udgangspunkt i respekten for samtlige grundlæggende værdier bag det indre marked.

3. Særlige bemærkninger

3.1. *Selvstændig virksomhed og arbejdstagermobilitet i det indre marked*

3.1.1. Det kan være vigtigt med arbejdskraftmobilitet for virksomheder, for selvstændige og for arbejdstagere for at få mulighed for gode job, adgang til nye kompetencer og gode arbejdsvilkår. Der er imidlertid stadig hindringer.

3.1.2. En undersøgelse af barrierer og omkostninger ⁽⁵⁾ viser, at interoperable e-forvaltningstjenester ud over besparelser for forvaltninger, borgere og virksomheder forventes at få en særlig stor indvirkning på arbejdskraftmobiliteten. En forbedret anerkendelse af kvalifikationsbeviser er afgørende for såvel virksomheders som arbejdstageres grænseoverskridende mobilitet.

3.1.3. I sin udtalelse »Misbrug af statussen som selvstændig erhvervsdrivende« ⁽⁶⁾ understregede EØSU, at falsk selvstændig erhvervsvirksomhed kan føre til unddragelse af betaling af socialsikringsbidrag, skatteunddragelse, underminering af arbejdstagerrettigheder og sort arbejde, hvorfor det bør bekæmpes. EØSU glæder sig i den forbindelse over den oprettede europæiske platform for sort arbejde som et skridt i den rigtige retning ⁽⁷⁾.

3.1.4. Platformen har til formål at forebygge og afskrække fra sort arbejde gennem et forbedret samarbejde mellem medlemsstaternes håndhævelsesmyndigheder såsom arbejdstilsyn og skatte- og socialsikringsmyndigheder. Dette samarbejde omfatter en deling af bedste praksis vedrørende forebyggelse og afskrækkelse, identificering af fælles tilsynsprincipper for arbejdsgivere, fremme af medarbejderudveksling og fælles uddannelse og fremme af fælles kontrolforanstaltninger.

⁽³⁾ Europa-Kommissionen, GD for Økonomiske og Finansielle Anliggender, Ameco-databasen.

⁽⁴⁾ Kommissionens meddelelse — Europa 2020: En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, 3. marts 2010, COM(2010) 2020 final.

⁽⁵⁾ »Reducing costs and barriers for businesses in the Single Market« (Færre omkostninger og hindringer for virksomheder i det indre marked), undersøgelse bestilt af Europa-Parlamentets Udvalg om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO), GD for Interne Politikker.

⁽⁶⁾ EUT C 161 af 6.6.2013, s. 14.

⁽⁷⁾ COM(2014) 221 final, Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om en europæisk platform for forbedring af samarbejdet i forbindelse med forebyggelse af og afskrækkelse fra sort arbejde.

3.1.5. Mange arbejdstagere hyres i dag som »selvstændige tjenesteudbydere«. Tidligere blev de ansat. Disse personer har ingen ansættelseskontrakt, idet de arbejder for sig selv i overensstemmelse med deres status som selvstændige. I forbindelse med dette ansættelsesforhold skal den nationale arbejdsret som oftest ikke overholdes. Der må anvendes klare og bindende kriterier til vurdering af, om en person rent faktisk er ansat eller en ægte selvstændig. Det er grunden til, at EØSU har kritiseret Kommissionens forslag til direktiv om enkeltmandsselskaber med begrænset ansvar, idet udvalget mener, at »direktivet bør videreudvikles«⁽⁸⁾. Det sætter mikrovirksomheder, SMV'er og ægte selvstændige under et særligt pres.

3.2. *Det indre marked og udstationering*

3.2.1. Direktivet fra 1996 fastsætter EU's lovgivningsramme for opnåelse af en korrekt og retfærdig balance mellem målene om at fremme og lette den grænseoverskridende levering af tjenesteydelser, beskytte udstationerede arbejdstagere og sikre lige vilkår for nationale og udenlandske konkurrenter.

3.2.2. Håndhævelsesdirektivet fra 2014⁽⁹⁾ indeholder nye og styrkede instrumenter til at bekæmpe og sanktionere omgæelse, svig og misbrug, supplerer direktiv 96/71/EF og bidrager til en mere effektiv kompleks ramme for udstationering af arbejdstagere.

3.2.3. EØSU har for nyligt vedtaget en særskilt udtalelse om Kommissionens forslag til en målrettet revision af udstationeringsdirektivet med kommentarer til de vigtigste ændringer og forslag⁽¹⁰⁾, baseret på den opfordring, som Kommissionens formand, Jean-Claude Juncker, fremsatte i de politiske retningslinjer for den næste Kommission: »I vores Union bør der være samme løn for samme job på samme sted«⁽¹¹⁾.

3.2.4. I sin udtalelse »En mere fair arbejdskraftmobilitet i EU«⁽¹²⁾ opfordrede EØSU Kommissionen til at tage alle nødvendige spørgsmål vedrørende udstationerede arbejdstagere op for at forhindre unfair praksis, som fører til social dumping. Dette problem bliver stadig mere presserende, idet konkrete eksempler fra medlemsstaterne viser, at risikoen for løndumping og social dumping stiger voldsomt i grænseoverskridende sammenhænge. Kontroller foretaget af BUAK⁽¹³⁾ i Østrig har vist, at der for 38 ud af de 7 238 østrigske virksomheder, der blev kontrolleret i 2015, herskede en mistanke om underbetaling af deres ansatte i henhold til loven om bekæmpelse af løndumping og social dumping. Det betyder, at 0,53 % af virksomhederne var mistænkte for at underbetale deres ansatte. I samme periode blev der foretaget kontroller af 1 481 virksomheder med aktiviteter i Østrig, men som var baseret i andre EU-lande. Blandt disse virksomheder herskede der hos 398 en mistanke om underbetaling af deres ansatte, dvs. løndumping. Det svarer til 26,87 %.

3.2.5. Blandt de udenlandske virksomheder med grænseoverskridende aktiviteter, som benytter sig af udstationering, er sandsynligheden for løndumping 50 gange højere end for lokale leverandører. Dette er et alarmsignal om det indre markeds funktion(ssvigt). Den høje risiko for misbrug svækker i alvorlig grad de europæiske arbejdstageres tillid til det indre marked.

3.2.6. Falsk udstationering udgør endnu et problem. Sager om falske udstationerede arbejdstagere, dvs. misbrug ved hjælp af falske A1-udstationeringscertifikater, er tegn på de problemer, som skyldes attester, certifikater eller lignende dokumenter udstedt af officielle eller offentlige organer. Dette gør det endnu vanskeligere for mikrovirksomheder, SMV'er og faglærte at klare sig over for konkurrenter, som handler på en illoyal måde. Falsk udstationering af arbejdstagere må derfor hindres.

3.2.7. Kommissionen har for nyligt foreslået en ændring af forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger. EØSU vil afgive en særskilt udtalelse i tråd med Kommissionens anmodning i forventning om udviklingen af et moderniseret system for koordinering af de sociale sikringsordninger, der stemmer overens med den sociale og økonomiske virkelighed i medlemsstaterne og overholder EU lovgivningens principper navnlig for så vidt angår ligebehandling og ikke forskelsbehandling.

⁽⁸⁾ EUT C 458 af 19.12.2014, s. 19.

⁽⁹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/67/EU af 15. maj 2014 om håndhævelse af direktiv 96/71/EF om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser og om ændring af forordning (EU) nr. 1024/2012 om administrativt samarbejde via informationssystemet for det indre marked (»IMI-forordningen«) (EUT L 159 af 28.5.2014, s. 11).

⁽¹⁰⁾ EUT C 75 af 10.3.2017, s. 81..

⁽¹¹⁾ Åbningstale på Europa-Parlamentets plenarforsamling i Strasbourg, 15. juli 2014.

⁽¹²⁾ EUT C 264 af 20.7.2016, s. 11.

⁽¹³⁾ Bauarbeiter-Urlaubs- und Abfertigungskasse, Årsstatistik 2015.

3.2.8. EØSU noterer sig forslaget om et tjenestepas (eller ID-kort for tjenester), som skulle kunne fjerne behovet for flere anmodninger om oplysninger og dokumentation, der allerede er givet til hjemlandet, idet der oprettes en fælles elektronisk dokumentbase. EØSU modsætter sig enhver underminering af destinationslandsprincippet. Udvalget vil udarbejde en særskilt udtalelse om dette.

3.3. *REFIT og bedre lovgivning*

3.3.1. I princippet må foranstaltninger til overvågning af EU-lovgivningens effektivitet, hilses velkommen. En interinstitutionel aftale mellem Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet kan være et nyttigt tiltag, der gør det lettere at nå målet om en mere enkel og effektiv EU-lovgivning. I forbindelse med dette samarbejde skal det dog sikres, at EU's retlige standarder, som er til gavn for den sociale og økonomiske politik, beskyttes og ikke betvivles.

3.3.2. SMV'er er berørt heraf i lige så høj grad som forbrugere og arbejdstagere. Ifølge princippet om at »tænke småt først« er det særligt vigtigt at undgå unødige byrder for SMV'er. Der er behov for en forbrugerbeskyttelsespolitik, som tager udgangspunkt i et højt beskyttelsesniveau i overensstemmelse med artikel 169 i TEUF for at få det indre marked til at fungere korrekt.

3.3.3. REFIT-initiativet kan også spille en vigtig rolle med hensyn til at fjerne overflødige reguleringsomkostninger, som opstår, når det samme område er underlagt forskellige regionale regler. Harmonisering af lovgivningen kan give betydelige omkostningsbesparelser og fremme vækst i EU's regioner ved at fjerne disse hindringer. Man bør derfor undersøge, om det kan lade sig gøre.

3.3.4. Mange af de retsakter, der skal revideres under REFIT-programmet for at reducere bureaukratiet, vedrører i mange tilfælde retsregler, som beskytter arbejdstager- og forbrugerstandarder. De har derfor en betydelig sociopolitisk og økonomisk gavnlig virkning. EØSU gentager sit synspunkt om, at høje forbrugerstandarder ikke er en unødigt byrde.

3.3.5. EØSU henviser til sin udtalelse af 14. december 2014⁽¹⁴⁾ og gentager sin holdning om, at intelligent regulering ikke dispenserer fra at overholde lovgivningen om beskyttelse af offentligheden, forbrugere og arbejdstagere såvel som standarderne for ligestilling mellem kvinder og mænd og miljøstandarderne. Derudover må princippet om at tænke småt først ikke føre til, at mikrovirksomheder og SMV'er fritages fra reglerne, omend lovgivningen bør tage hensyn til deres interesser og behov.

3.3.6. Det er helt uforståeligt, at Kommissionen har afvist at videreføre det planlagte lovgivningsinitiativ om frisører, selv om der foreligger en aftale mellem de europæiske arbejdsmarkedsparter på området. Kommissionens tilgang strider mod principperne og værdierne om social dialog — under overholdelse af princippet om repræsentativitet — og er meget kortsynet, fordi manglende regulering på arbejdsmiljøområdet kan medføre erhvervsbetingede sygdomme og dermed betydelige omkostninger for både virksomheder og den offentlige sektor.

3.3.7. EØSU henleder opmærksomheden på de europæiske arbejdsmarkedsparters fælles erklæring om en ny start for den sociale dialog med udgangspunkt i temagruppernes resultater, som peger på samspillet mellem EU's sociale dialog og indsatsen for bedre lovgivning.

3.3.8. EØSU ser positivt på indledningen af en dialog i den nyoprettede REFIT-plattform. Ud over målet om at gøre det lettere at drive virksomhed og værne om arbejdstagerstandarder må såvel Kommissionen som platformens eksperter sikre, at forbrugerrettighederne beskyttes i deres bestræbelser på at forenkle EU-lovgivningen.

3.4. *Den digitale økonomi, nye former for økonomi og nye forretningsmodeller*

3.4.1. Det digitale indre marked bør være en af prioriteterne i lyset af de fordele, der kan forventes, såfremt det indre marked på dette område bliver færdiggjort. De potentielle BNP-gevinster ved fuldførelsen af det digitale indre marked anslås at udgøre 415 mia. EUR årligt⁽¹⁵⁾.

⁽¹⁴⁾ EUT C 230 af 14.7.2015, s. 66.

⁽¹⁵⁾ Studien »Reducing costs and barriers for businesses in the Single Market« (Færre omkostninger og hindringer for virksomheder i det indre marked).

3.4.2. EØSU er enig med Kommissionen i, at den eksisterende juridiske usikkerhed på det beskæftigelsesmæssige, økonomiske og forbrugerrelaterede område må analyseres og afhjælpes. I den forbindelse bør der gøres en indsats for at værne om de eksisterende arbejdstagerrettigheder, sociale standarder og standarder for forbrugerbeskyttelse og erhvervslivet sikres en pålidelig lovgivningsramme. Der bør ikke gælde forskellige regler for den rent »digitale« verden og den »ikke-digitale« verden i det digitale indre marked. Kommissionen bør stille retlige standarder til rådighed, som kan anvendes for det digitale og det ikke-digitale indre marked.

3.4.3. I sin udtalelse om »Uberettiget geoblokering«⁽¹⁶⁾ glædede EØSU sig på vegne af såvel virksomheder som forbrugere over forordningen om geoblokering, som det opfatter som et uundværligt element i strategien for det digitale indre marked. Det er dog kun et lille skridt og ikke nogen radikal ændring. Geoblokering, dvs. forskelsbehandling af forbrugere med hensyn til deres adgang til onlinetjenester på grundlag af bopæl eller deres geografiske internetadresse eller nationalitet, må ophøre. Omdirigering af forbrugere til et lokalt websted med højere priser udgør ligeledes forskelsbehandling i det indre marked. EØSU vil se nærmere på konklusionerne fra mødet i Rådet (konkurrenceevne) i november 2016 om den generelle tilgang i den foreslåede tekst, hvor den klart understreger nødvendigheden af at skelne mellem prisdiskriminering og prisdifferentiering.

3.4.4. På områder såsom geoblokering, grænseoverskridende pakkelevering, grænseoverskridende forsikring, licensering af ophavsret samt finansielle markeder må det anses, at EU og medlemsstaterne har hovedansvaret for at fjerne hindringer for grænseoverskridende handel og sikre, at markedet kan fungere bedre.

3.4.5. Den frie datastrøm kræver en højere beskyttelse af personoplysninger og privatliv, hvilket kommer til at spille en afgørende rolle i fremtiden, og man bør overveje en sammenhængende politik på områderne big data, cloudtjenester og tingenes internet.

3.4.6. Den stigende digitalisering af økonomien skaber nye forretningsmodeller og åbner nye muligheder, men giver også nye udfordringer. EØSU har haft indgående diskussioner om dette nye fænomen, som har resulteret i en række udtalelser⁽¹⁷⁾.

3.4.7. Kommissionen bør også gå videre med sit forslag om den fælles digitale portal, så den kan blive et virkeligt effektivt instrument.

3.4.8. Socialt og samarbejdsbaseret iværksætteri er af afgørende betydning for den sociale samhørighed og for at sikre europæiske borgere en mere effektiv og bæredygtig økonomisk vækst. EØSU opfordrer endnu en gang Kommissionen til at træffe alle de foranstaltninger af politisk karakter, som er nødvendige for at støtte og gennemføre deleøkonomiens mange forskellige former og metoder, så den kan vinde troværdighed og tillid på EU-plan og i de forskellige medlemsstater⁽¹⁸⁾.

3.5. Etableringen af et indre kapitalmarked

3.5.1. Kommissionen offentliggjorde i 2015 en handlingsplan for etablering af en europæisk kapitalmarkedsunion. Udvalget⁽¹⁹⁾ mener, at denne union i høj grad skal fremme den økonomiske og finansielle stabilitet i EU og resultere i en bedre og mere effektiv kapitalallokering med positive følger for såvel investeringer og vækst som for beskæftigelsen og forbrugerne. Udvalget⁽²⁰⁾ gav i sin tid udtryk for sin bekymring for, at det ville tage tid at nå det endelige resultat, og set i lyset af de seneste begivenheder som Brexit og andre tidligere nævnte problemstillinger (jf. punkt 2) kan denne bekymring kun vokse.

3.5.2. Handlingsplanen omfatter mindst 33 foranstaltninger på forskellige indsatsområder, der skal gennemføres på kort og mellemlangt sigt. Flere af disse foranstaltninger stiller yderligere finansiering til rådighed for især SMV'er og husholdninger. Udvalget⁽²¹⁾ opfordrer til, at disse forslag gennemføres inden for en kort tidshorisont under hensyntagen til principperne om sikkerhed, transparens og håndhævelse (»enforcement«). Med udgangspunkt i bekymringerne vedrørende sikkerhed og stabilitet har udvalget⁽²²⁾ allerede flere gange påpeget, at problemet vedrørende skyggebanker skal håndteres og reguleres.

⁽¹⁶⁾ EUT C 34 af 2.2.2017, s. 93.

⁽¹⁷⁾ EUT C 264 af 20.7.2016, s. 57; EUT C 303 af 19.8.2016, p. 28; EUT C 303 af 19.8.2016, s. 36; EUT C 264 af 20.7.2016, s. 86; EUT C 389 af 21.10.2016, s. 50.

⁽¹⁸⁾ EUT C 303 af 19.8.2016, s. 36.

⁽¹⁹⁾ EUT C 133 af 14.4.2016, s. 17 (punkt 1.2, 1.3 og 1.7).

⁽²⁰⁾ EUT C 133 af 14.4.2016, s. 17 (punkt 1.12).

⁽²¹⁾ EUT C 82 af 3.3.2016, s. 1 (punkt 1.2, 1.6 og 1.7).

⁽²²⁾ EUT C 133 af 14.4.2016, s. 17 (punkt 1.9 og 3.8); EUT C 251 af 31.7.2015, s. 33 (punkt 4.2).

3.5.3. EU's regulering af finansmarkederne og håndhævelsen heraf var ikke tilstrækkelig til at forhindre spekulationer, overdreven gældsætning og uansvarlig risikotagning, som førte til finanskrisen med alvorlige konsekvenser for hele samfundet. EØSU minder Kommissionen om at fremlægge et forslag vedrørende overdreven gældsætning i private husholdninger.

3.6. Skattepolitik

3.6.1. EØSU anførte allerede tilbage i 2012 i sin udtalelse om »Hindringer for det europæiske indre marked«, at huller i skattelovgivningen kan medføre unfair konkurrence. Kommissionens planer om et fælles konsolideret selskabsskattegrundlag hilses velkommen. EØSU har nedsat en studiegruppe om dette emne. For at stoppe kapløbet mod bunden på selskabsskatteområdet og opnå en mere retfærdig skattepolitik kunne man også overveje en minimumssats for selskabsbeskatning.

3.6.2. Udvekslingen af skatteoplysninger mellem medlemsstaterne og retlige skridt til blokering af de mest almindelige metoder til skatteunddragelse må hilses velkommen. I den forbindelse er det et nøglekrav, at der i hvert land indføres et indberetningskrav for virksomheder med grænseoverskridende aktiviteter uden at skabe flere overflødige administrative byrder.

3.6.3. Der skal også træffes foranstaltninger til bekæmpelse af skattely. Under en høring i Europa-Parlamentet opfordrede Joseph Stiglitz, økonom og Nobelprisvinder, til en global indsats mod sådanne skatteunddragelsessystemer⁽²³⁾. Den franske akademiker Gabriel Zucman har vurderet, at der er placeret finansielle værdier for omkring 5 800 mia. EUR i skattely rundt omkring i verden. Heraf er 80 % ubeskattede⁽²⁴⁾. Kommissionen foreslår nu en række foranstaltninger på internationalt plan til bekæmpelse af skattely.

3.6.4. Det skal i første omgang sikres, at aftalerne om gensidig bistand og den automatiske udveksling af oplysninger mellem de enkelte lande gennemføres. Det bør overvejes at etablere et internationalt skatterevisionsnetværk for multinationale virksomheder. Et muligt første skridt ville være et krav til de finansielle institutioner om at indberette deres overførsler af aktiver og kapital til lande klassificeret som skattely⁽²⁵⁾.

3.7. Tjenesteydelser af almen interesse, tjenesteydelsesdirektivet

3.7.1. EØSU har tidligere — i sin udtalelse fra 2012 om hindringer på det indre marked — fremhævet de hindringer, der findes inden for tjenesteydelsessektoren. Kommissionen har konstateret, at mange medlemsstater ikke opfylder deres forpligtelse til at underrette EU's myndigheder om lovgivningsmæssige foranstaltninger. Det er derfor vanskeligt for Kommissionen at vurdere, hvorvidt en ny bestemmelse er velbegrunderet og rimelig.

3.7.2. Kommissionen planlægger derfor at reformere notifikationsproceduren, således at den også gælder for de tjenesteydelser, som i dag ikke er omfattet af tjenesteydelsesdirektivet. Kommissionen må sørge for, at forslagene ikke udformes på en sådan måde, at de sætter spørgsmålstegn ved medlemsstaternes suverænitet eller demokratiske princip.

3.7.3. Tjenesteydelser af almen interesse spiller en afgørende rolle i den sociale markedsøkonomi. For offentligheden spiller adgangen til boliger, vand og energi, affaldsbortskaffelse og spildevandsafledning, offentlig transport, sundhedspleje, sociale tjenester, ungdoms- og familierelaterede tjenesteydelser, kultur og kommunikation en afgørende rolle. Tjenesteydelser af almen interesse indgår i EU's fælles værdier og spiller en rolle med hensyn til at fremme social og territorial samhørighed. Deres betydning for styrkelsen af den sociale og territoriale samhørighed skal tages med i betragtning i forbindelse med »principper og vilkår«.

3.7.4. I forbindelse med den planlagte revision af tjenesteydelsesdirektivet fremhæver EØSU EU-traktatens protokol nr. 26 om tjenesteydelser af almen interesse, som er den juridisk bindende fortolkning af EUF-traktatens artikel 14: På grund af deres kulturelle, sociale og geografiske forskelle har medlemsstaternes nationale, regionale og lokale myndigheder vide skønsebeføjelser med hensyn til tjenesteydelser af almen økonomisk interesse. Hvad angår disse tjenesteydelser, som skal stilles til rådighed i overensstemmelse med brugernes behov, skal der sikres et højt kvalitetsniveau, sikkerhed, overkommelige priser og lige behandling. Universel adgang og brugernes rettigheder skal fremmes, samtidig med at effektivitet og korrekt forvaltning opretholdes.

⁽²³⁾ Se Europa-Parlamentets newsroom, ref. 20161114STO51063 af 17.11.2016.

⁽²⁴⁾ Se »The Hidden Wealth of Nations. The Scourge of Tax Havens«, Gabriel Zucman, 2014.

⁽²⁵⁾ EUT C 264 af 20.7.2016, s. 93.

3.8. Offentlige udbud

3.8.1. I forbindelse med offentlige udbud findes der ingen statistikker over de reelle omkostninger sammenlignet med de omkostninger, der fremlægges af den bedste tilbudsgiver under udbudsprocessen. I mange tilfælde er der betydelige omkostningsoverskridelser ⁽²⁶⁾.

3.8.2. Igen og igen ses det, at vinderne er tilbudsgivere, som driver forretning på unfair markedsvilkår, reducerer omkostningerne i deres bud til et niveau under en fair pris og gør brug af upålidelige underleverandører. Efterfølgende opstår der ofte ekstraomkostninger, som overstiger prisen for det andet- eller tredjebedste bud.

3.8.3. For at imødegå denne praksis kræves der flere foranstaltninger: Indførelsen af en elektronisk udbudsprocedure skulle kunne muliggøre indsamlingen af statistiske data, som burde gøre det muligt at identificere underbydere og tilskynde de ansvarsfulde til at optræde på en positiv måde. Inden for rammerne af den statistiske undersøgelse må prisen for det bedste bud og de efterfølgende faktiske omkostninger registreres centralt for at skabe gennemsigtighed i forhold til eventuelle omkostningsoverskridelser. Bud baseret på priser, der ikke opfylder minimumskravene i den pågældende nationale lovgivning og praksis, må udelukkes fra udbuddet for at forhindre et eventuelt kapløb om at sænke omkostningerne og kvalitetsstandarderne.

Bruxelles, den 25. januar 2017.

Georges DASSIS
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽²⁶⁾ Eksempler er lufthavnen i Berlin, Skylink-projektet i lufthavnen i Wien og banegården i Stuttgart.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Igangsættelse af en offentlig høring om den europæiske søjle for sociale rettigheder

(COM(2016) 127 final)

(2017/C 125/02)

Ordførere: **Jacek KRAWCZYK**

Gabriele BISCHOFF

Luca JAHIER

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 8.3.2016
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab
Vedtaget i sektionen	10.1.2017
Vedtaget på plenarforsamlingen	25.1.2017
Plenarforsamling	nr. 522
Resultat af afstemningen	247/1/2
(for/imod/hverken for eller imod)	

Forord

EU-traktatens artikel 3: Unionen »(...) arbejder for en bæredygtig udvikling i Europa baseret på en afbalanceret økonomisk vækst og prisstabilitet, en social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne, hvor der tilstræbes fuld beskæftigelse og sociale fremskridt, og et højt niveau for beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten (...).«

Nærværende udtalelse er Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs første bidrag til udformningen af, hvad der kan ende med at blive en europæisk søjle for sociale rettigheder. Udtalelsen trækker på de berigende og mangfoldige diskussioner i de 28 nationale debatter, som udvalget arrangerede, hvilket efter udvalgets opfattelse er merværdien af udtalelsen. Udvalget understreger, at søjlen skal udvikles med tæt inddragelse af civilsamfundet, herunder arbejdsmarkedets parter, på alle niveauer. Udvalget påpeger behovet for mere tydelighed om, hvad søjlen i sidste instans skal blive til, og om søjlens virkefelt.

Det er udvalgets opfattelse, at søjlen skal tilbyde et positivt projekt for alle og bør gælde for alle medlemsstater, idet det dog erkendes, at eurozonen måske behøver særlige instrumenter/mekanismer. Udvalget mener, at fremtidens arbejde — med alle de muligheder og udfordringer, der er forbundet hermed — bør være det centrale fokus i debatterne om søjlen.

1. Indledning

1.1. Efter kommissionsformandens anmodning om et bidrag fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) til høringen om den europæiske søjle for sociale rettigheder ⁽¹⁾ igangsatte udvalget omfattende høringer af civilsamfundet ⁽²⁾ i de 28 medlemsstater. I alt deltog 116 EØSU-medlemmer og nærvæd 1 800 andre repræsentanter for civilsamfundets organisationer i disse nationale debatter.

1.2. EØSU's udtalelse om *Den europæiske søjle for sociale rettigheder* afspejler og inkluderer de vigtigste konklusioner og anbefalinger fra disse nationale debatter. Udvalget noterer sig Kommissionens intention om at »... formulere en række grundlæggende principper med henblik på at støtte velfungerende og retfærdige arbejdsmarkeder og velfærdssystemer« ⁽³⁾ og anser den europæiske søjle for sociale rettigheder for at være et meget vigtigt initiativ for EU's bæredygtighed. I denne sammenhæng er EØSU's udtalelse et første skridt i den fortløbende proces hen imod etableringen af den europæiske søjle

⁽¹⁾ Brev fra Jean-Claude Juncker, Kommissionens formand, til Georges Dassis, EØSU's formand, den 8. marts 2016.

⁽²⁾ I overensstemmelse med EØSU's terminologi forstås der ved »civilsamfund« »det organiserede og repræsentative civilsamfund«. Se udtalelse EFT C 329 af 17.11.1999, s. 30 og EFT C 193 af 10.7.2001, s. 117.

⁽³⁾ Se fodnote 1.

for sociale rettigheder. Udvalget agter at fortsætte med at bidrage til diskussionerne om dette emne, navnlig når Kommissionens hvidbog er blevet vedtaget i 2017.

2. Udfordringer og prioriteter

2.1. I 2017 markerer Den Europæiske Union 60-årsdagen for undertegnelsen af Romtraktaten. Denne milepæl giver en anledning til at fejre EU's landvindinger, men bør også være anledning til at tage Europas store politiske, økonomiske og sociale udfordringer op. Borgernes tillid til Den Europæiske Union er faldet i mange medlemsstater. For første gang i sin historie oplever Unionen, at en medlemsstat formentlig er på vej ud.

2.2. Siden chokket fra finanskrisen i 2008 har Den Europæiske Union oplevet en række på hinanden følgende kriser. Selv om situationen varierer fra den ene medlemsstat til den anden og der er blevet givet mange forskellige politikvar, står EU i dag over for en række udfordringer, der omfatter: en lang periode med høj arbejdsløshed, uacceptabelt høj ungdomsarbejdsløshed, økonomisk ustabilitet og forværring af den sociale situation, herunder voksende fattigdom og ulighed. Dertil kan føjes globalisering, den demografiske udvikling og digitaliseringen. EU's manglende evne til på passende vis at håndtere strømmen af asylansøgere og migranter har bidraget til den generelle opfattelse, at EU ikke længere kan tilbyde politiske og praktiske løsninger, som er til gavn for alle. EU-skeptiske, populistiske og nationalistiske partier søger at lukrere på denne frygt ved at tilbyde forsimplede løsninger på komplekse problemer, pege fingre ad visse befolkningsgrupper og skabe farlige splittelser i samfundet.

2.3. Nogle af problemerne og splittelserne mellem medlemsstaterne og inden for de enkelte medlemsstater er blevet forværret af krisen. De skyldes eller forstærkes bl.a. af en utilstrækkelig vækst og strukturelle svagheder på vores arbejdsmarkeder og i vores socialsikringsystemer, som i vid udstrækning allerede var til stede før krisen. Det, der vil være afgørende, er EU's og medlemsstaternes kollektive evne til at tilvejebringe betingelserne for varig vækst og beskæftigelse.

2.4. EØSU bifalder, at Kommissionen har taget initiativ til at lancere en offentlig høring om den europæiske søjle for sociale rettigheder, som led i indsatsen for at skabe »et fair og reelt paneuropæisk arbejdsmarked« og »et AAA socialt Europa«, og som kan tjene som ledetråd for en fornyet konvergens i euroområdet. Imidlertid er der stor usikkerhed om, hvordan denne »søjle« i sidste instans tænkes at blive udformet. Først og fremmest understreger EØSU, at den europæiske søjle for sociale rettigheder skal munde ud i et projekt, der er positivt for alle. Derved kan søjlen bidrage til at genopbygge tilliden til, at EU kan forbedre udsigterne for nuværende og kommende generationer.

2.5. I denne henseende skal søjlen endvidere tage højde for de specifikke udfordringer, der er på arbejdsmarkedet og i de sociale sikringsystemer, med henblik på at nå en rimelig balance mellem den økonomiske og den sociale dimension samt at bekæmpe fattigdom, social udstødelse og ulighed.

2.6. EØSU anerkender, at den europæiske økonomiske og sociale model bygger på en fælles forståelse af betydningen af stigende beskæftigelse, sociale fremskridt og produktivitet som underliggende nøgelfaktorer for bæredygtig økonomisk vækst, der på fair maner er til glæde for alle. Forberedelsesprocessen for søjlen er en anledning til at bekræfte vores fælles forpligtelse til den europæiske sociale model, samtidig med at det sikres, at de nationale velfærdssystemer og arbejdsmarkeder er tilpasningsdygtige og gearet til fremtiden⁽⁴⁾. EØSU fremhæver behovet for vækst og konkurrenceevne i hele EU. I denne sammenhæng understreger EØSU den nødvendige sammenkobling mellem økonomiske politikker, beskæftigelsespolitikker og socialpolitikker⁽⁵⁾.

2.7. EØSU er overbevist om, at EU's og medlemsstaternes politikker og foranstaltninger med henblik på opnåelse af økonomisk succes og sociale fremskridt bør gives en mere central placering i debatterne om EU's politik. Dertil kommer, at det er vigtigt, at der tilvejebringes et sammenhængende og gensidigt understøttende EU og national politikudformning. Som led i disse bestræbelser er det nødvendigt med en ny og forandringsorienteret tænkemåde.

2.8. Mens processen i forbindelse med det europæiske semester fortsætter, er Europa 2020-strategien og dens mål om »intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst« blevet marginaliseret, og forhåbningerne om at kunne indfri de sociale målsætninger, navnlig målsætningen om en erhvervsfrekvens på 75 % eller om at få 20 millioner mennesker ud af fattigdommen, er svundet ind. Samtidig har henstillingen fra 2008 om aktiv integration⁽⁶⁾ haft begrænset virkning.

⁽⁴⁾ Nationale debatter i Irland, Letland, Portugal og Spanien.

⁽⁵⁾ EU-traktatens artikel 3: Unionen »(...) arbejder for en bæredygtig udvikling i Europa baseret på en afbalanceret økonomisk vækst og prisstabilitet, en social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne, hvor der tilstræbes fuld beskæftigelse og sociale fremskridt, og et højt niveau for beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten.«

⁽⁶⁾ EUT L 307 af 18.11.2008, s. 11.

2.9. Som udgangspunkt bør søjlen promovere EU's eksisterende sociale landvindinger og en fuld og egentlig håndhævelse af disse. Hvor det skønnes, at der er behov for nye forpligtende lovgivningsinitiativer og -instrumenter, skal det ske på det eksisterende retlige grundlag og efter de eksisterende lovgivningsprocedurer. Søjleens retlige status mangler endnu at blive fastsat ligesom dens forhold til de vigtigste internationale menneskerettighedsinstrumenter⁽⁷⁾. EØSU understreger imidlertid, at de sociale rettigheder skal gælde alle, der lever i EU, og i samtlige medlemsstater, idet udvalget anerkender, at der måske er behov for særlige instrumenter/mekanismer for euroområdet.

2.10. Investeringer i fremtiden er helt afgørende, men Europa lider fortsat under utilstrækkelige offentlige og produktive private investeringer. EØSU anerkender den indsats, der er gjort med »Junckers investeringsplan«⁽⁸⁾ og hilser planens forlængelse velkommen. I anden fase bør flere investeringer være målrettet de lande og regioner, som har størst behov for sådanne, således at deres økonomi kan styrkes, og man kan undgå, at der bliver endnu større forskelle mellem medlemsstaterne og inden for de enkelte medlemsstater. Investeringsprojekter i sociale infrastrukturer bør ligeledes støttes tilstrækkeligt gennem Junckerplanen.

2.11. Diskussionerne om søjlen foregår parallelt med andre centrale debatter på EU-niveau og globalt, navnlig om Europas fremtid og om fremtidens arbejde. Diskussionerne om EU's fremtid på topmødet i Rom i 2017 bør tage debatterne om den europæiske søjle for sociale rettigheder i betragtning. EØSU understreger, at der skal være synergi og kohærens mellem disse diskussioner, som vil forme vores fælles fremtid. I forbindelse med udviklingen af søjlen skal man tage Europa 2020-strategien i betragtning og drage ved lære af dens problematiske gennemførelse. Der skal endvidere etableres en forbindelse til en overordnet EU-strategi⁽⁹⁾ for at implementere 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling, vedtaget af De Forenede Nationer i 2015, med dens mål for bæredygtig udvikling. Disse definerer en dagsorden for globale forandringer for at komme fattigdommen til livs, beskytte planeten, sikre overholdelsen af menneskerettighederne, herunder handicappedes menneskerettigheder, som fastlagt i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap (UNCRPD), og som EU og medlemsstaterne er forpligtede til at gennemføre, samt sikre velfærd for alle⁽¹⁰⁾. På EU-niveau skal der ligeledes gøres en indsats for at sikre, at EU-lovgivningen til bekæmpelse af forskelsbehandling og fremme af ligestilling mellem kønnene⁽¹¹⁾ implementeres.

2.12. Parallelt med Kommissionens offentlige høring afviklede EØSU en række nationale debatter i de 28 medlemsstater for at øge opmærksomheden om initiativet uden for Bruxelles, stimulere debatten og åbent diskutere, hvordan søjlen bør udformes. Mange af resultaterne af disse nationale debatter er afspejlet i nærværende udtalelse.

2.13. Det er bydende nødvendigt, at søjlens rækkevidde defineres bedre. Det er EØSU's opfattelse, at dette initiativ bør inkludere alle borgere i alle deres livsfaser. EØSU er bekymret over den manglende henvisning til asylansøgere og migranter i Kommissionens meddelelse om søjlen.

2.14. Civilsamfundets rolle skal nyde større anerkendelse og styrkes. Den civile dialog skal styrkes for at sikre, at mennesker, herunder unge⁽¹²⁾ og mennesker i sårbare situationer, eller som er udsat for diskrimination, føler, at de er i stand til at deltage i processen vedrørende udformning, implementering og revision af politikkerne. Arbejdsmarkedets parter spiller en særlig rolle i forbindelse med udarbejdelse og gennemførelse af politikker, der direkte eller indirekte berører beskæftigelse og arbejdsmarked. Den sociale dialog skal fremmes og støttes, idet arbejdsmarkedsparternes og overenskomstsysternes autonomi skal respekteres, og arbejdsmarkedsparternes kapacitet til at indgå i den sociale dialog skal styrkes. Det blev i mange nationale debatter understreget, at arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet bør inddrages i diskussionerne om søjlen⁽¹³⁾. I tre debatter fremhævedes betydningen af at skabe en konsensustilgang og medejerskab⁽¹⁴⁾.

⁽⁷⁾ <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CoreInstruments.aspx>.

⁽⁸⁾ https://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan_en.

⁽⁹⁾ EUT C 34 af 2.2.2017, s. 58.

⁽¹⁰⁾ <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>.

⁽¹¹⁾ Rådets direktiv 2000/43/EF af 29. juni 2000 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse (EFT L 180 af 19.7.2000, s. 22).

Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv (EFT L 303 af 2.12.2000, s. 16).

Rådets direktiv 2004/113/EF af 13. december 2004 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser (EUT L 373 af 21.12.2004, s. 37).

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EF af 5. juli 2006 om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv (EUT L 204 af 26.7.2006, s. 23).

⁽¹²⁾ Betydningen af at inddrage unge mennesker i dialogen blev taget op i flere nationale debatter, f.eks. i Slovenien.

⁽¹³⁾ Nationale debatter i Irland, Nederlandene, Portugal, Finland, Belgien, Grækenland, Slovakiet, Slovenien, Kroatien.

⁽¹⁴⁾ Nationale debatter f.eks. i Cypern, Belgien og Nederlandene.

3. Fremtidens arbejde

3.1. EØSU er overbevist om, at fremtidens arbejde bør være en central prioritet i debatterne om søjlen, således at man kan forholde sig til de store forandringer, der sker i arbejdsuniverset. EØSU mener, at der nu er behov for en mere konsekvent og integreret tilgang, og efterlyser derfor en sammenhængende europæisk beskæftigelsesstrategi, bl.a. om fremtidens arbejdsformer, som omhandler:

- investeringer og innovation
- beskæftigelse og skabelse af kvalitetsarbejdspladser
- rimelige arbejdsvilkår for alle
- fair og smidige transitioner understøttet af aktive arbejdsmarkedspolitikker
- inddragelse af alle interessenter, navnlig arbejdsmarkedets parter ⁽¹⁵⁾.

3.2. Ansvar for at forme og håndtere forandringerne i arbejdsuniverset deles af flere institutionelle aktører. Alle relevante aktører skal arbejde sammen for at sikre, at fremtidens arbejde er fair og inkluderende, indebærer jobmuligheder for alle og leder til sociale fremskridt. Det er EØSU's overbevisning, at en veluddannet, velkvalificeret og motiveret arbejdsstyrke med en anstændig indkomst og adgang til kvalitetsarbejdspladser er i alles interesse. Med henblik på positive resultater i fremtiden skal der foretages de fornødne investeringer, for at folk kan få de redskaber, som er nødvendige for kunne tilpasse sig disse forandringer, for at etablere passende sikkerhedsnet og for at fremme innovation, ikke mindst social innovation.

3.3. Forandringerne i arbejdsuniverset bør anvendes til at »fremme vedvarende, inklusiv og bæredygtig økonomisk vækst, fuld og produktiv beskæftigelse samt anstændigt arbejde til alle« ⁽¹⁶⁾. EU, medlemsstaterne og arbejdsmarkedspartnerne bør med hver deres forskellige rolle arbejde for dette mål. Civilsamfundsorganisationer, som repræsenterer mennesker, der er langt fra arbejdsmarkedet, bør ligeledes deltage. Betingelserne for at skabe flere jobs og kvalitetsjobs er ulige fordelt mellem medlemsstaterne og inden for de enkelte medlemsstater. EØSU opfordrer de institutionelle aktører i medlemsstaterne til hurtigt at bevæge sig i retning af en »high road«-strategi kombineret med en aktiv arbejdsmarkedspolitik. Dette bør understøttes af en fornyet og inklusiv europæisk beskæftigelsesstrategi kombineret med en sammenhængende og ambitiøs europæisk erhvervsstrategi.

3.4. EØSU har allerede påskønnet, at EU's dagsorden for nye kvalifikationer og job ⁽¹⁷⁾ er baseret på flexicurity-begrebet, og understreget, at det er nødvendigt at finde den rette balance mellem de interne og eksterne aspekter af flexicurity med henblik på at sikre et mere effektivt fungerende arbejdsmarked og en bedre beskyttelse af arbejdstagerne. Udvalget har tillige understreget betydningen af aktivt at inddrage arbejdsmarkedets parter i overvågningen og evalueringen af gennemførelsen af flexicurity-politikkerne ⁽¹⁸⁾. EØSU har endvidere understreget, at sunde makroøkonomiske politikker, som fremmer vækst i beskæftigelsen, samt gunstige rammevilkår for erhvervslivet, der realiserer og støtter det fulde vækstpotentiale, er vigtige forudsætninger, hvis flexicurity skal fungere. EØSU har endvidere tilskyndet medlemsstaterne og EU til at afstikke og opretholde en retslig ramme, der er tilpasningsegnet, enkel, gennemsigtig og forudsigelig, samt styrke og støtte arbejdstagernes rettigheder og sikre deres overholdelse og retshåndhævelse, samt til overalt i EU at fremme en stabil retslig ramme for kollektive overenskomstforhandlinger og arbejdsmarkedsdialo, når flexicurity gennemføres. Udvalget har tillige understreget vigtigheden af, at arbejdsmarkedets parter inddrages aktivt i debatten og beslutningsprocessen om flexicurity ⁽¹⁹⁾. Balancen mellem fleksibilitet og sikkerhed ⁽²⁰⁾ samt arbejdsmarkedets evne til at tilpasse sig til nye udfordringer blev taget op og understreget i de nationale debatter i en række medlemsstater ⁽²¹⁾.

3.5. Arbejdsmarkedernes rammebetingelser skal understøtte nye og mere forskelligeartede karriereløb. Arbejdslivet vil omfatte forskellige kilder til arbejdskraft og forskellige arbejdsformer. Dette forudsætter, at der forefindes en passende beskæftigelsesbeskyttende lovgivningsramme, som kan sørge for rimelige arbejdsvilkår, og som kan fremme ansættelserne inden for alle typer ansættelseskontrakter.

⁽¹⁵⁾ Nationale debatter f.eks. i Finland og Ungarn.

⁽¹⁶⁾ Mål for bæredygtig udvikling nr. 8.

⁽¹⁷⁾ En dagsorden for nye kvalifikationer og job, COM(2010) 682 final.

⁽¹⁸⁾ EUT C 318 af 29.10.2011, s. 142.

⁽¹⁹⁾ EUT C 211 af 19.8.2008, s. 48.

⁽²⁰⁾ Nationale debatter i Danmark, Finland og Ungarn.

⁽²¹⁾ Nationale debatter i f.eks. Bulgarien, Letland, Polen, Rumænien, Slovakiet og Slovenien.

3.6. De forandringer, der sker i arbejdsuniverset, er talrige og mangesidede. Vi skal finde måder til, hvordan man kan sikre overgangene mellem jobs, ansættelsesformer og fra arbejdsløshed til beskæftigelse, samt fra uddannelse til arbejde, for hele arbejdsstyrken. Folks evne til at foretage de nødvendige omstillinger i deres forskellige livsfaser og tilstedeværelsen af rammer og støttemekanismer, der sætter dem i stand til at gøre dette, vil være bestemmende for det samfund, vi lever i, og vores økonomiske velstand. EØSU foreslår, at man på helhedsorienteret vis diskuterer, hvilke rammer og støttemekanismer der kan understøtte disse omstillinger.

3.7. Hastige teknologiske fremskridt former også den måde, vi lever og arbejder på. Proaktive politikker på EU- og nationalt plan kan og skal sikre, at digitaliseringens muligheder kan udnyttes, samtidig med at ulemperne undgås eller afbødes⁽²²⁾. I de nationale debatter blev digitaliseringen samt hyppige henvisninger til behovet for, at der foretages de nødvendige investeringer i uddannelse og infrastruktur⁽²³⁾, generelt udpeget som en af de centrale udfordringer, der bør afspejles i søjlen⁽²⁴⁾. Det er derfor nødvendigt nøje at undersøge forandringernes indvirkning på arbejdsmarkedet, standarderne, økonomien, skatte- og socialsikringssystemerne og lønnen som leveunderlag⁽²⁵⁾.

3.8. Den digitale dagsorden og det digitale indre marked bør kobles til en ny tværgående tilgang til fremtidens arbejde. Denne skal tage de økonomiske, beskæftigelsesmæssige og sociale udfordringer op, herunder målsætningen om at sørge for de nødvendige kvalifikationer og lige konkurrencevilkår. EØSU mener, at dette bedst kan opnås i overensstemmelse med traktaterne gennem en rettighedsbaseret tilgang på det relevante niveau med styrket adgang til bl.a. uddannelse og social beskyttelse og bedre EU-koordinering på områder, hvor EU ikke har lovgivningskompetence.

3.9. Som EØSU allerede har understreget: »Samarbejde er nøglen«⁽²⁶⁾ til at håndtere digitaliseringens udfordringer. I denne forbindelse henvender EØSU sig navnlig til Kommissionen og styringsniveauet i EU som helhed, nationale regeringer, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet generelt og som helhed. EØSU har allerede anbefalet, at Kommissionen, OECD og ILO arbejder sammen med arbejdsmarkedets parter på alle relevante niveauer og civilsamfundsorganisationerne i almindelighed om at formulere passende bestemmelser om anstændige arbejdsvilkår og den beskyttelse, der er brug for for at tage hensyn til nye arbejdsformer (som f.eks. online-arbejde, opgaveøkonomi og deleøkonomi)⁽²⁷⁾.

3.10. Der bør især lægges vægt på at styrke ungdomsbeskæftigelsen. Som allerede nævnt i tidligere EØSU-udtalelser bør der inden for rammerne af de nationale reformprogrammer træffes specifikke foranstaltninger for at bekæmpe ungdomsarbejdsløsheden⁽²⁸⁾. Velfungerende lærlingeordninger og andre former for vekseluddannelse kan hjælpe unge mennesker til en mere gnidningsfri overgang fra skole til beskæftigelse⁽²⁹⁾. EØSU har støttet ideen om, at etableringen af ungdomsgarantiordninger i medlemsstaterne finansieres gennem en specifik ungdomsbeskæftigelsesinitiativfond, inden for rammerne af den flerårige finansielle ramme, og bifaldet dens oprettelse⁽³⁰⁾.

3.11. Den sociale dialogs rolle blev fremhævet i mange af de nationale debatter⁽³¹⁾. Det bekymrer EØSU, at der er en række lande, der ikke har en passende social dialog⁽³²⁾, samt lande/sektorer, hvor arbejdsgivere og arbejdstagere ikke er repræsenteret i den sociale dialog og ikke deltager i overenskomstforhandlingerne. Dette bør tages i betragtning⁽³³⁾, ligesom behovet for at fremme en lønorienteret social dialog, som bidrager positivt til beskyttelsen af arbejdstagerne og virksomhedernes konkurrenceevne. Kollektive overenskomstforhandlinger bør fremmes på alle relevante niveauer. For at holde øje med dette foreslår EØSU, at der indsamles data om overenskomstforhandlingernes dækning rundt omkring i Europa, med brug af indikatorer fra det europæiske semester og under fuld respekt for nationale praksisser og arbejdsmarkedssystemer.

⁽²²⁾ EUT C 13 af 15.1.2016, s. 161.

⁽²³⁾ Nationale debatter i Østrig, Bulgarien, Tjekkiet, Kroatien, Danmark, Tyskland, Finland, Ungarn, Luxembourg, Polen, Slovakiet, Spanien.

⁽²⁴⁾ Nationale debatter f.eks. i Bulgarien.

⁽²⁵⁾ EUT C 303 af 19.8.2016, s. 54.

⁽²⁶⁾ EUT C 389 af 21.10.2016, s. 50.

⁽²⁷⁾ Se fodnote 25.

⁽²⁸⁾ EUT C 161 af 6.6.2013, s. 67.

⁽²⁹⁾ EUT C 13 af 15.1.2016, s. 57.

⁽³⁰⁾ Se fodnote 28.

⁽³¹⁾ Nationale debatter i Cypren, Estland, Finland, Ungarn, Irland, Letland, Rumænien, Slovenien og Slovakiet.

⁽³²⁾ Nationale debatter f.eks. i Ungarn.

⁽³³⁾ Se fodnote 25.

3.12. Teknologiske fremskridt skaber nye beskæftigelsesmuligheder, men arbejdspladser vil også forsvinde. I hvilken udstrækning dette vil ske, er omdiskuteret, og de seneste undersøgelser af perspektiverne divergerer⁽³⁴⁾.

3.13. Under alle omstændigheder skal investeringer i mennesker være i centrum for en strategi for fremtidens arbejde. Niveaulet af kompetencer og færdigheder, navnlig digitale færdigheder, vil bidrage til at klæde borgere og arbejdstagere på til fremtiden. Indførelse af en »færdighedsgaranti«⁽³⁵⁾ understøttet af de nødvendige investeringer kunne udgøre en ramme, der kan sætte folk i stand til at erhverve sig de nødvendige færdigheder gennem hele livet. Adgang til kvalitetsuddannelser, der inkluderer alle EU's borgere, herunder erhvervsuddannelse, livslang læring og muligheder for om- og opkvalificering vil være fundamentet for dette.

3.14. Den teknologiske udvikling kan fremme kompetenceudviklingen, men kan også have potentiale til at fremskynde forældelsen af færdigheder for arbejdstagere inden for mange områder. Ud over uddannelsesaktørerne skal også erhvervslivet i samarbejde med fagforeningerne, Cedefop og regeringerne medvirke til at sikre, at kompetencer og færdigheder er gearret til at matche behovet i det foranderlige arbejdsunivers⁽³⁶⁾, herunder en styrkelse af de nationale uddannelses- og efteruddannelsessystemers responsivitet i forhold til skiftende færdighedsbehov. Dette skal ske på kohærent vis. Udvikling af kompetencer tager tid og kræver tilstrækkelige ressourcer, og der er akut behov for mere omfattende og mere effektive investeringer i uddannelse og efteruddannelse. De forskellige virkninger/resultater, som uddannelses- og velfærdssystemerne har i EU's lande og regioner, skal ligeledes tages i betragtning.

3.15. De nye arbejdsformer udvikler sig så hurtigt, at kontraktforholdene ikke kan følge med, og derfor er vi nødt til at se på deres retsstatus. EØSU har efterlyst, at man hurtig afklarer, hvilken status arbejdsmarkedsformidlerne og onlineplatformene skal have, og ser på, hvilken kontraktmæssige status crowdarbejdstagere og andre nye former for arbejds- og beskæftigelsesrelationer skal have. Der er også brug for retningslinjer, som kan afklare eventuelle gråzoner i forbindelse med beskæftigelsesstatussen, for så vidt angår beskatning og social sikring⁽³⁷⁾. Det overordnede mål må være at sikre, at alle har fair arbejdsvilkår, og at arbejde for, at alle arbejdstagere nyder godt af grundlæggende arbejdsstandarder og passende social beskyttelse.

3.16. Det er især arbejdsmarkedets parter, der er i fokus, når det drejer sig om at fremme forhandlet arbejdsfleksibilitet og -stabilitet for på alle relevante niveauer, men der er brug for en indsats fra regeringerne og på det europæiske styringsniveau i tilgift til et forbedret samarbejde mellem EU-institutionerne, regeringerne og arbejdsmarkedets parter. EØSU har allerede udtalt, at EU og medlemsstaterne i dialog med arbejdsmarkedets parter bør overveje strategier for tilpasning af anvendelsesområdet for sociale og arbejdsretlige standarder, så de afspejler forholdene i et digitaliseret arbejdsmiljø⁽³⁸⁾.

3.17. »Deleøkonomien« og andre nye beskæftigelsesmodeller må ikke benyttes som en måde til at undgå anstændige lønninger eller skatte- og socialsikringsforpligtelser⁽³⁹⁾. EØSU har endvidere allerede foreslået, at EU burde overveje, hvordan udviklingen af EU-platforme kan fremmes på en sådan måde, at de værdier, der skabes, forbliver i de lokale økonomier⁽⁴⁰⁾.

3.18. Lønæssig konvergens og skabelse af mindstelønninger i medlemsstaterne blev nævnt af deltagere i nogle af de nationale debatter⁽⁴¹⁾. Der er efter EØSU's mening brug for yderligere bestræbelser i denne retning. ILO-studien *Building a Social Pillar for European convergence*⁽⁴²⁾ er et nyttigt referencepunkt. Den fremhæver, at en række indikatorer kan anvendes til at sammenligne mindstelønningsniveauer, som tager hensyn til nationale forhold, men den i øjeblikket mest udbredte er forholdet mellem de laveste lønninger og medianlønningerne. Ydermere fremgår det af studien, at vedtagelsen af en fælles tilgang til mindstelønningspolitik på EU-plan kan bidrage til at begrænse udbredelsen af fattigdom i den udvidede Union og

⁽³⁴⁾ Se f.eks. Frey og Osborne 2013: »The Future of employment: How susceptible are jobs to computerisation«, og Breugel 2014: »The computerisation of European jobs«.

⁽³⁵⁾ Den 21.-22. november 2016 indgik Rådet en politisk aftale om en henstilling om »Opkvalificeringsforløb: Nye muligheder for voksne« (tidligere »færdighedsgaranti«).

⁽³⁶⁾ Se fodnote 25.

⁽³⁷⁾ Se fodnote 25.

⁽³⁸⁾ Se fodnote 22.

⁽³⁹⁾ Se fodnote 22.

⁽⁴⁰⁾ Se fodnote 22.

⁽⁴¹⁾ Taget op i øst- og centraleuropæiske lande, f.eks. Bulgarien, Tjekkiet og Slovakiet, men også i Frankrig.

⁽⁴²⁾ Undersøgelse om »Growth with Equity, Building a Social Pillar for European convergence«, ILO, 2016.

andelen af mennesker med lav løn i en national kontekst. Det foreslås f.eks. at tage udgangspunkt i en trepartsanalyse på nationalt niveau af mindstelønningsdækning, -niveau og -overholdelse, som beskrevet i ILO-instrumenter. Af ILO-studien fremgår det også, at resultaterne af en række studier understreger betydningen af en afbalanceret tilgang (som fremhævet i konvention nr. 131) til de elementer, der skal tages i betragtning, når niveauet for mindstelønnen skal fastsættes. Fastsættelsen af mindstelønnen skal så vidt muligt og i det omfang, det er hensigtsmæssigt i forhold til national praksis og nationale omstændigheder, inkludere: a) arbejdstagernes og deres familiers behov, idet der tages hensyn til det generelle lønniveau i et land, leveomkostninger, sociale sikringsydelser og andre socialgruppers relative levestandard; og b) økonomiske faktorer, herunder de krav, som den økonomiske udvikling stiller, produktivitetens niveau og det ønskelige i at opnå og opretholde et højt beskæftigelsesniveau. Der er behov for yderligere diskussioner af disse spørgsmål, og disse bør gennemføres som led i udviklingen af den sociale søjle. EØSU understreger, at de nationale arbejdsmarkedsparters centrale beføjelser og autonomi med hensyn til løndannelsesprocessen skal respekteres fuldt og helt i overensstemmelse med nationale praksisser. Behovet for at respektere kompetencefordelingen og nærhedsprincippet samt arbejdsmarkedets parters rolle i fastsættelse af mindstelønninger⁽⁴³⁾ blev tillige taget op i visse nationale debatter. Generelt har EØSU allerede fastslået, at der ikke er konvergens mellem medlemsstaterne i eurozonen, selv om der var forventninger om et endogent, optimalt valutaområde⁽⁴⁴⁾.

3.19. I visse nationale debatter blev det erkendt, at de demografiske forandringer⁽⁴⁵⁾ og ændrede samfundsmønstre er andre faktorer, som i betydelig grad påvirker arbejdsuniverset. Aktive arbejdsmarkedspolitikker skal være effektive og målrettede for at få gode beskæftigelsesresultater. I ét land blev det diskuteret, om private virksomheder kunne bidrage til at forbedre den aktive støtte til de jobsøgende⁽⁴⁶⁾. Europas beskæftigelses- og arbejdsmarkedspolitikker skal fortsat sigte mod at indføre konkrete foranstaltninger til at sikre, at princippet om ligebehandling på arbejdspladsen implementeres, samt sikre ligestilling mellem alle grupper af arbejdstagere⁽⁴⁷⁾.

3.20. Ligestilling mellem kønnene er en central faktor for opnåelsen af rimelige arbejdsvilkår for alle. Ud over flere kvinder på arbejdsmarkedet kan aldrende befolkninger og længere arbejdsliv ventes at føre til større plejebæhov i hele livscyklussen. Et fleksibelt arbejdsliv, fleksible arbejdstider og en holdbar balance mellem arbejdsliv og privatliv vil få stigende betydning for alle arbejdstagere. EØSU har allerede fremhævet, at en forening af familie- og arbejdsansvar forudsætter koordinering imellem en række områder som f.eks. plejetilbud, forældreorlov og familievenlige arbejdspladser⁽⁴⁸⁾. EØSU foreslår, at der på det relevante niveau anlægges en integreret tilgang mellem lovgivnings- og ikkelovgivningstiltag for at fremme balancen mellem arbejds- og privatliv i medlemsstaterne. Det er vigtigt, at tilstrækkeligt med investeringer målrettes mod tilgængelige og prisoverkommelige pasningsfaciliteter. Dette vil bidrage til at øge den generelle beskæftigelsesfrekvens, navnlig for kvinder og også for fuldtidsarbejde.

3.21. Der bør være særlig fokus på arbejdsmarkedsintegration af sårbare samfundssegmenter og minoriteter. Romaernes økonomiske, sociale og kulturelle situation bliver ikke bedre i de fleste medlemsstater, og som anført i en EØSU-rapport bør romastrategien indarbejdes mere konsekvent i det europæiske semester⁽⁴⁹⁾.

3.22. I betragtning af de europæiske samfunds aldring er det afgørende at have bæredygtige pensionssystemer. Kommissionen har sagt, at med højere pensionsalder i forbindelse med den højere forventede levetid — i kombination med indsatsen for at fremme aktiv aldring — vil det ikke alene være muligt at nedbringe pensionsudgifterne betydeligt, men tillige at opspare større pensionsrettigheder. Imidlertid har EØSU tidligere kritiseret Kommissionens forslag om, at pensionsalderen skulle tilpasses til den forøgede forventede levealder, og i stedet foreslået tiltag, som bringer den faktiske pensionsalder tættere på den lovfæstede pensionsalder⁽⁵⁰⁾. Som bemærket af Udvalget for Social Beskyttelse vil en nedbringelse af arbejdsløsheden og tilskyndelse til, at folk forbliver længere på arbejdsmarkedet, herunder ved forøge

⁽⁴³⁾ Nationale debatter f.eks. i Finland og Danmark.

⁽⁴⁴⁾ Konsekvenser for EU's konkurrenceevne af forandringer i verdensøkonomien (informationsrapport).

⁽⁴⁵⁾ Nationale debatter i f.eks. Finland, Slovenien, Malta, Irland, Polen, Estland.

⁽⁴⁶⁾ National debat i Tjekkiet.

⁽⁴⁷⁾ Se fodnote 18.

⁽⁴⁸⁾ EUT C 341 af 21.11.2013, s. 6.

⁽⁴⁹⁾ EØSU's rapport »Bedre inklusion af romabefolkningen gennem civilsamfundsinitiativer« (2014).

⁽⁵⁰⁾ EUT C 299 af 4.10.2012, s. 115, EUT C 332 af 8.10.2015, s. 68.

kvinders erhvervsfrekvens, være afgørende for bæredygtige og rimelige pensionsydelse (⁵¹). For eksempel ville et europæisk komparativt indeks for pensionernes bæredygtighed og tilstrækkelighed være et nyttigt benchmark til understøttelse af medlemsstaternes indsats for at reformere deres pensionssystemer og nedbringe fattigdommen.

3.23. Intentionen om at få folk til at arbejde længere skal ledsages af en livscyklustilgang, som omfatter gode arbejdsvilkår, herunder sundhed og sikkerhed og arbejdstidsordninger, og tilskyndelse til at udnytte mulighederne for livslang læring. Der er også behov for en længere karriere helt op til pensionsalderen med en anstændig indkomst i arbejdsårene, som munder ud i en anstændig pension, samt for politikker, der muliggør, at ældre arbejdstagere kan få en smidig overgang til pensioneringen. Udviklingen i den måde, vi arbejder på, er også en nøgelfaktor i denne henseende.

3.24. Standarderne for social sikring i EU varierer betydeligt, som funktion af de forskellige systemer og traditioner. EØSU har efterlyst tydeligere strategiske EU-prioriteter med hensyn til socialpolitik og slået til lyd for, at generelle socialpolitiske principper anskues inden for en ramme i form af et solidt arbejdsprogram. EØSU har endvidere henvist til behovet for at arbejde for et obligatorisk minimumsniveau for social beskyttelse (⁵²) og foreslår, at der defineres høje standarder på de relevante niveauer, idet såvel bæredygtighed som tilstrækkelighed tages behørigt i betragtning. Der er brug for en bedre udveksling af bedste praksis med henblik på et mere inkluderende socialt sikkerhedsnet for alle, der lever lovligt i EU. Inden for rammerne af udfordringerne som led i »Arbejde 4.0« og fremkomsten af nye former for beskæftigelse og semibeskæftigelse er det vigtigt at reflektere over og beslutte, hvordan medlemsstaterne kan reformere deres socialsikringsystemer med henblik på at omdanne arbejdsløshedsforsikringerne til inklusive arbejdsløshedsforsikringer, som kan fungere som et fremtidigt sikkerhedsnet og fremme beskæftigelse og anstændigt arbejde. Det er vigtigt, at det sikres, at det bedre kan betale sig at arbejde end at blive forsørget, ved at der skabes de rette incitamenter for, at folk får mere ud af at arbejde, samtidig med at mennesker, der ikke kan finde et arbejde, får sikret deres indkomst. Benchmarking på dette område kunne hjælpe medlemsstaterne til, hvor det er muligt, at forbedre støttebetingelserne og støttens længde og niveau.

3.25. Så langt tilbage som i 2009 betonedede EØSU, at Europa skulle genvinde sin førerstilling inden for forskning og innovation. Udvalget understregede, at videnskabelige og tekniske resultater og disses anvendelse i en konkurrencepræget og globaliseret økonomi ville sikre Europa en fremtid på den globale industriscene. Endvidere bemærkede udvalget, at et socialt klima, som er åbent for fremskridt, er en forudsætning for innovation (⁵³). Kreativt iværksætter, der afstedkommer jobmuligheder, spiller også en nøglerolle for udformningen af en innovationsvenlig ramme. Civilsamfundet har en nøglerolle at spille i denne proces.

3.26. EØSU ser en forbindelse mellem innovationsevnen på arbejdspladsen og arbejdstagernes deltagelse. Dertil kommer, at en »god« og »bæredygtig« virksomhedsledelse må bygge på det indre markedes gennemprøvede retlige strukturer og praksis for arbejdstagerdeltagelse, der tager udgangspunkt i information, høring og også — hvor det er relevant — i medbestemmelse (⁵⁴). Bestemmelser om obligatorisk medarbejderinddragelse bør konsolideres og anvendes universelt i EU-retten på basis af allerede fastlagte standarder (⁵⁵).

3.27. Klimaforandringerne giver Europa og resten af verden store miljømæssige og sociale udfordringer. Fremtidens arbejde vil tillige blive formet af det akutte behov for at transformere vores økonomier, virksomheder og arbejdspladser for at bevare kloden. EØSU hilser EU's ratificering af Parisaftalen velkommen og har efterlyst en koalition mellem civilsamfundet og subnationale myndigheder til sikring af overholdelsen af COP21-forpligtelserne (⁵⁶). Indfrielsen af disse forpligtelser skal være i overensstemmelse med EU's løfter om at reducere fattigdommen. Støtte til en fair omstilling, anstændigt arbejde og beskæftigelsesegnethed vil kræve investeringer i ressourcer for at støtte lokalsamfund og arbejdstagere i de sektorer, som allerede er påvirket af denne omstilling, samt for at foregribe og lette fremtidige omstruktureringer og omstilling til en grønnere og mere bæredygtig økonomi. Investeringsplanen for Europa bør støtte projekter, der er i overensstemmelse med COP21-forpligtelserne.

(⁵¹) Udvalget for Social Beskyttelse: »Social Protection Performance Monitor (SPPM) — Report on key social challenges and main messages from SPC«, 12606/16.

(⁵²) EUT C 13 af 15.1.2016, s. 40.

(⁵³) EØSU's positionspapir om forskning og innovation i EU (EESC-13-19-EN).

(⁵⁴) EUT C 161 af 6.6.2013, s. 35.

(⁵⁵) Se fodnote 54.

(⁵⁶) EUT C 389 af 21.10.2016, s. 20.

4. Behovet for sociale investeringer

4.1. Både sociale og økonomiske ubalancer udgør en trussel for EU. De underminerer den social samhørighed og den politiske troværdighed og hæmmer de økonomiske fremskridt. EØSU har tidligere gjort rede for sit syn på behovet for som en prioritet at tackle fattigdommen og gøre kampen mod fattigdom og social udstødelse til et af søjlens hovedelementer⁽⁵⁷⁾.

4.2. Samtidig med at EØSU erkender, at fattigdomsbekæmpelsen primært er medlemsstaternes kompetence, opfordrer udvalget Rådet til at bekræfte forpligtelsen til at nå Europa 2020-strategiens mål om fattigdomsnedbringelse, idet der anlægges en mere integreret tilgang. Dette indebærer, at nedbringelsen af fattigdommen systematisk bør tages op i processen vedrørende det europæiske semester, og at Europa 2020-strategien bør kobles til 2030-dagsordenen⁽⁵⁸⁾. Økonomisk vækst og konkurrenceevne er helt afgørende. Derfor er en makroøkonomisk politik, som bidrager til at skabe anstændige arbejdspladser, vigtig for at reducere uligheden og fattigdommen.

4.3. EØSU har tidligere bemærket, at jo længere sparepolitikken — som primært sigter på udgiftsbesparelser — varer ved uden passende tiltag til frembringelse af vækst, social samhørighed og solidaritet, jo tydeligere bliver det, at den voksende sociale ulighed truer Europas økonomiske integration og velstand⁽⁵⁹⁾. EØSU efterlyser en fornyet indsats for at fremme konceptet sociale investeringer inden for alle relevante politikområder⁽⁶⁰⁾. EØSU mener, at der skal gøres yderligere overvejelser om, hvordan »Junckerplan 2« kan forbindes med målsætningerne i den sociale investeringspakke. Endvidere har EØSU efterlyst en europæisk social investeringspagt⁽⁶¹⁾, som skal understøtte sociale reformer og sociale investeringer og bidrage til en fornyet økonomisk, social og territorial samhørighed.

4.4. EØSU bifaldt Kommissionens sociale investeringspakke, som syntes at indikere et paradigmeskift i retning af et stærkere fokus på sociale investeringer, opfattet ikke som en omkostning, men som en investering i Europas vækst- og beskæftigelsespotentialer⁽⁶²⁾. EØSU beklager, at der ikke er blevet gjort mere for at virkeliggøre disse målsætninger. Sociale investeringer giver økonomiske og sociale afkast over tid i form af øget beskæftigelse eller arbejdsindtægter, bedre sundhed, reduceret arbejdsløshed, bedre uddannelse, mindre fattigdom og social udstødelse osv. De vil endvidere forbedre den enkeltes velfærd og velbefindende, samtidig med at økonomien styrkes i kraft af en mere kvalificeret arbejdsstyrke, højere produktivitet og beskæftigelse. Sådanne investeringer kan, navnlig når de er væksthfremmende, endvidere bidrage til at styrke folks færdigheder og kvalifikationer og forbedre deres muligheder i samfundet og på arbejdsmarkedet, og samtidig stimulere økonomien og hjælpe EU ud af krisen i en stærkere og mere konkurrencedygtig tilstand. Dertil kommer, at det vil sikre et mere effektivt offentligt forbrug, hvilket fører til offentlige besparelser på mellemlang og lang sigt.

4.5. EØSU har allerede udtrykt tilfredshed med, at vigtigheden af den sociale økonomi, sociale virksomheder, civilsamfundet og arbejdsmarkedets parter i forbindelse med gennemførelsen af den sociale investeringspakke udtrykkeligt anerkendes af Kommissionen⁽⁶³⁾.

4.6. EØSU har allerede givet udtryk for det synspunkt, at fastlæggelsen af en europæisk minimumsindkomst på grundlag af et rammedirektiv vil bidrage til at bekæmpe social udstødelse, sikre økonomisk og territorial samhørighed, beskytte den enkeltes grundlæggende rettigheder, sikre en balance mellem de økonomiske og de sociale målsætninger og fordele velstand og indkomst rimeligt. Udvalget gentager sin opfordring til, at Kommissionen undersøger finansieringsmulighederne for en europæisk minimumsindkomst og etablering af en passende fond⁽⁶⁴⁾.

4.7. EØSU gentager det synspunkt, at bæredygtige og effektive velfærdssystemer er yderst vigtige for alle samfund i EU. Der er tale om et vitalt middel til at opretholde social og territorial samhørighed, solidaritet, stabilitet i samfundet samt understøtte økonomisk vækst. Velfærdssystemer har tillige en vigtig funktion som automatiske stabilisatorer, hvilket blev godtgjort under krisen. Selv om det skal erkendes, at beslutningen om socialpolitikernes struktur og indhold primært er

⁽⁵⁷⁾ EUT C 133 af 14.4.2016, s. 9.

⁽⁵⁸⁾ Se fodnote 57.

⁽⁵⁹⁾ EUT C 13 af 15.1.2016, s. 33.

⁽⁶⁰⁾ EØSU's bidrag til Kommissionens arbejdsprogram for 2017, 15.7.2016.

⁽⁶¹⁾ EUT C 271 af 19.9.2013, s. 1.

⁽⁶²⁾ EUT C 271 af 19.9.2013, s. 91.

⁽⁶³⁾ Se fodnote 62.

⁽⁶⁴⁾ EUT C 170 af 5.6.2014, s. 23 (denne udtalelse blev ikke støttet af Arbejdsgivergruppen, se www.eesc.europa.eu/resources/docs/statement-minimum-income.pdf).

medlemsstaternes kompetence, bør nationale og EU-initiativer sigte på at effektivisere og styrke de sociale sikringsystemer, omfattende social sikkerhed, social bistand og sociale tjenester, sundhedspleje og boligfinansiering⁽⁶⁵⁾. Som anført af Rådet og Udvalget for Social Beskyttelse bør medlemsstaterne fastholde deres indsats for at effektivisere de sociale sikringsystemer og sikre, at de får bedre sociale resultater, samtidig med at den positive virkning af beskæftigelse og vækst maksimeres⁽⁶⁶⁾.

4.8. Nationale socialsikringsinstitutioner og offentlige myndigheder har ansvaret for at sikre alle adgang til kvalitetssikrede, prisoverkommelige og tilgængelige sociale tjenester. Staten skal godkende, investere i og overvåge adgangen til at levere disse tjenester, som kan leveres af offentlige myndigheder eller almennyttige/profitsøgende aktører, som det allerede er tilfældet i flere EU-lande. Repræsentative civilsamfundsorganisationer, navnlig arbejdsmarkedsparterne, sociale virksomheder og gensidige selskaber spiller en vigtig rolle. Denne rolle vedrører udformning, gennemførelse, levering og overvågning af social sikring, sundhedsforsikring og sociale bistandsordninger. Endvidere kan et tættere samarbejde mellem alle aktører bidrage til en mere effektiv og bedre brug af offentlige ressourcer som led i gennemførelsen af socialpolitikker. Dette bør også omfatte muligheden for at anvende partnerskaber mellem offentlige myndigheder og private aktører, idet de nationale systemers karakteristika skal respekteres.

4.9. Det er EØSU's opfattelse, at der er brug for en styrket og mere gennemsigtig dialog mellem de relevante aktører for således at gøre socialsikringsystemerne mere bæredygtige med hensyn til prioritering af ressourcerne hen imod effektive og relevante offentlige investeringer under fuld overholdelse og med henblik på promovning af de sociale rettigheder og navnlig de grundlæggende principper i medlemsstaternes socialsikringsystemer.

4.10. Omstillingen til »Arbejde 4.0« bør ledsages af en parallel omstilling til »Velfærd 4.0«. Krisen, langsom vækst og høj arbejdsløshed samt en kombination af en voksende andel af ældre og en svindende arbejdsstyrke udgør en trussel mod socialbeskyttelsessystemernes bæredygtighed og tilstrækkelighed. Parallelt hermed er der navnlig som følge af befolkningernes aldring en voksende efterspørgsel efter sociale tjenesteydelser, men de ressourcer, der er til rådighed for at opfylde denne efterspørgsel, er begrænsede. Det er derfor vigtigt, at der foretages reformer for at skabe fyldstgørende og økonomisk effektive socialbeskyttelsessystemer, socialpolitikker og sociale tjenesteydelser. Søjlen skal ikke kun forholde sig til de forandringer, der sker i arbejdsuniverset, men skal også sigte mod at understøtte medlemsstaterne i at tilvejebringe passende løsninger i forhold til de betydelige forandringer, der sker i velfærdssystemerne, socialpolitikkerne og de sociale tjenesteydelser. Hovedmålsætningen må være at bevare deres kvalitet, bæredygtighed, tilgængelighed, prisoverkommelighed og egnethed for alle dem, der er afhængige af dem, ved hjælp af passende lovgivningsrammer og politikker.

4.11. EØSU anerkender endvidere, at det fortsatte pres på de offentlige budgetter, demografiske og samfundsmæssige ændringer og nyopståede sociale udfordringer i mange medlemsstater har resulteret i nye og innovative metoder til at tilrettelægge finansiering og levering af ydelser og tjenester. Dette fænomen, som kaldes social innovation, drives af nødvendigheden af at håndtere uopfyldte sociale behov. Det er et supplement til statens levering af traditionel velfærd, i og med at der mobiliseres forskellige sociale og økonomiske aktører og økonomiske ressourcer, alt sammen i samarbejde med de lokale myndigheder. Imidlertid må dette ikke træde i stedet for den rolle og det ansvar, som staten og dens forskellige offentlige komponenter har for at sikre, at der er universel adgang til kvalitetssikrede, prisoverkommelige, bæredygtige og tilgængelige tjenester for mennesker, som bor i EU, i overensstemmelse med nationale praksisser. Social innovation skaber social kapital og styrker lokalsamfundenes rolle. Det anbefales, at Kommissionen og medlemsstaterne sikrer, at de vigtigste instrumenter såsom offentlige udbud og de europæiske struktur- og investeringsfonde reelt anvendes til at støtte social innovation og socialøkonomisk virksomhed.

4.12. EØSU har ved utallige lejligheder fremhævet den særlige og vigtige rolle, som den sociale økonomi, herunder sociale virksomheder, spiller for gennemførelsen af økonomiske og sociale løsninger⁽⁶⁷⁾. Sektoren er centralt placeret i den europæiske sociale model og bidrager direkte til den sociale og økonomiske samhørighed og forandringsproces, mere rimelig fordeling af indkomster og velfærd og aktivt medborgerskab. Senest har EØSU efterlyst en EU-handlingsplan om den sociale økonomi⁽⁶⁸⁾.

⁽⁶⁵⁾ Nationale debatter i f.eks. Bulgarien, Irland, Rumænien og Spanien.

⁽⁶⁶⁾ Rådskonklusioner fra 2015 om social forvaltning for et inkluderende Europa (rådsdokument 14129/15), og Udvalget for Social Beskyttelse: »Social Protection Performance Monitor (SPPM) — Report on key social challenges and main messages from SPC«, (rådsdokument 12606/16).

⁽⁶⁷⁾ Se f.eks. EFT C 117 af 26.4.2000, s. 52; EUT C 318 af 23.12.2009, s. 22; EUT C 229 af 31.7.2012, s. 44; EUT C 458 af 19.12.2014, s. 14; projekt om socialt iværksætter. Den sociale økonomis vigtige rolle blev også taget op i flere nationale debatter i f.eks. Bulgarien, Estland, Italien, Litauen, Portugal og Spanien.

⁽⁶⁸⁾ EØSU's bidrag til Kommissionens arbejdsprogram for 2017, 15.6.2016.

4.13. Generelt bør søjlen inden for rammerne af EU's kompetence sigte mod at frembringe en fælles referenceramme for benchmarking og overvågning af den nationale lovgivningsmæssige og politiske ramme, der er nødvendig for at garantere retten til navnlig sociale sikringsydelse af god kvalitet ⁽⁶⁹⁾, herunder at der er rådighed over sociale tjenesteydelser, og at disse er prisoverkommelige og tilgængelige, samt bæredygtighed og effektivitet. Dette bør gælde alle dele af den sociale sikring ⁽⁷⁰⁾ samt alle andre sociale (beskyttelses)tjenester.

4.14. På samme måde bør søjlen sigte mod at skabe de incitamenter, der er nødvendige for, at medlemsstaterne kan sikre, at de rettigheder, der er optjent i overensstemmelse med relevante nationale kriterier, kan overføres, og dermed sikre fri bevægelighed. En sådan indrømmelse vil give mulighed for en mere afpasset støtte til, at den enkelte borger kan tilrettelægge sit arbejds- og sit privatliv. Det vil bane vej for mere respektfulde og fleksible midler, hvormed man kan tilpasse sig den enkelte EU-borgers livscyklus, navnlig smidige overgange ind på, på og ud af arbejdsmarkedet.

4.15. Søjlen bør endvidere bruges til at fastsætte referencer vedrørende levering af centrale tjenester. Medlemsstaternes implementeringsstrategier bør udvikles under hensyntagen til det enkelte lands specifikke socioøkonomiske og finanspolitiske situation. Referencerne bør ikke begrænses til den blotte rådighed over tjenester, men bør fremme virkeliggørelsen af de centrale principper, der følger af protokol 26 (universel adgang, kvalitet, sikkerhed, prisoverkommelighed, ligebehandling og fremme af brugernes rettigheder). Den frivillige europæiske kvalitetsramme for sociale tjenesteydelser og den europæiske kvalitetsramme for førskolepædagogik bør anvendes i forbindelse med fastlæggelsen af referencerne.

4.16. Princippet om lige muligheder for alle er indskrevet i EU-traktaterne og skal fuldstændig og på passende vis afspejles i en inkluderende social søjle. Eftersom EU-retten allerede foreskriver et sæt minimumsstandarder for arbejdstagere i hele EU, skal disse håndhæves. Der skal sikres lighed og ikkediskrimination for mænd og kvinder og for alle grupper i vores samfund, herunder de handicappede, LGBTI-personer, personer, der tilhører etniske og religiøse minoriteter, samt andre, som forskelsbehandles.

4.17. For at håndtere den demografiske aldring og en svindende befolkning i den arbejdsdygtige alder er det vigtigt at opnå højere beskæftigelsesfrekvens for forskellige grupper i Europa. Der er endvidere behov for fremskridt med hensyn til fremme af lighed og ikkediskrimination i andre af livets aspekter, ud over arbejde, såsom adgang til varer og tjenesteydelser, uddannelse, boliger og sundhedspleje. I denne sammenhæng håber EØSU, at diskussionerne om et EU-ligebehandlingsdirektiv om adgang til varer og tjenesteydelser kan blive genoptaget hurtigt.

5. Resultaterne af debatterne med det organiserede civilsamfund

5.1. EØSU organiserede debatter med det organiserede civilsamfund i alle medlemsstater mellem den 2. september og den 2. november 2016. Debatterne blev koordineret af tre EØSU-medlemmer (»trioer«) fra det pågældende land ofte i samarbejde med Kommissionen (15 debatter) og de nationale økonomiske og sociale råd (7 debatter). Deltagerne kom fra en bred vifte af arbejdsgiverorganisationer, fagforeninger og andre civilsamfundsorganisationer samt — sjældnere — forskningsverdenen. I alt deltog nærværd 1 800 repræsentanter for civilsamfundets organisationer i de 28 debatter.

5.2. Et sæt centrale spørgsmål blev brugt som grundlag for hovedparten af debatterne. Debatterne dækkede en stor mangfoldighed af emner, hvilket afspejler forskelle i de nationale systemer, prioriteter og betingelser. Efter debatterne udarbejdede koordineringstrioen nationale rapporter, som i de fleste tilfælde indeholdt konklusioner og/eller anbefalinger. Følgende var de vejledende spørgsmål:

- 1) Hvad er efter din mening de mest presserende økonomiske og sociale udfordringer i Europa og i dit land? Hvad skal der til for at tackle dem?
- 2) Mener du, at der er brug for en søjle for sociale rettigheder, og hvordan skal den i så fald se ud for at tackle de vigtigste sociale og økonomiske udfordringer i Europa og i dit land?

⁽⁶⁹⁾ Herunder i tilfælde af invaliditet, langtidspenning, børnepasning.

⁽⁷⁰⁾ Sundhedsydelser og sygedagpenge, arbejdsløshedsunderstøttelse, alderspension, arbejdsskadeydelser, familiedydelser, barselsydelser, invalideydelser, efterladteydelser.

- 3) Hvordan kan en ny EU-arbejdsmarkedsstrategi på én gang opfylde virksomhedernes, arbejdstagernes og de jobsøgendes behov for fleksibilitet og sikkerhed? Hvordan kan den tage hensyn til vigtige spørgsmål, såsom den nye situation med stadig mere digitaliserede økonomier og arbejdsmarkeder, udfordringen med en stadig ældre befolkning og behovet for at lette overgange på arbejdsmarkedet?
- 4) Hvordan kan man bevare de sociale beskyttelsessystemers bæredygtighed, og hvordan bør de til rådighed værende ressourcer prioriteres, så man sikrer effektive, relevante og nødvendige sociale investeringer og tjenester? Hvilken rolle skal de forskellige aktører spille?
- 5) Hvordan kan en europæisk søjle for sociale rettigheder på positiv vis understøtte økonomisk og social konvergens i hele Europa?
- 6) Hvad skal der til for at fremme og bevare samfundets sammenhængskraft i Europa?

5.3. Konklusionerne/anbefalingerne fra triomedlemmernes landerapporter viste, at debatterne havde en række fælles temaer/emner. Disse opsummeres i dette afsnit.

5.3.1. Med hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheders virkefelt og format:

- I 18 medlemsstater viser konklusionerne/anbefalingerne, at det organiserede civilsamfund, eller dele af det, støttede initiativet til at lancere den europæiske søjle for sociale rettigheder (CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SE, SI, SK). I 12 medlemsstater (DE, EE, ES, FI, HR, HU, IE, IT, LU, MT, PT, SK) blev det fremført, at søjlens målsætninger, virkefelt og/eller indhold burde tydeliggøres yderligere.
- I 13 medlemsstater fremhævede konklusionerne den indbyrdes afhængighed mellem økonomiske politikker og socialpolitikker (BG, CY, CZ, DE, ES, FI, HR, IE, IT, RO, SE, SI, UK). Endvidere understregedes betydningen af vækst i ni medlemsstater (DE, DK, EE, EL, ES, FI, MT, RO, SE) og betydningen af konkurrenceevne i seks tilfælde (EE, ES, FI, DK, MT, SE).
- I 12 medlemsstater bemærkes det i konklusionerne, at den europæiske søjle for sociale rettigheder bør gælde hele EU (BG, DE, CZ, EE, ES, FI, HR, HU, IT, PL, SK, SE).
- I ni medlemsstater blev der i konklusionerne henvist enten til gennemførelsen/håndhævelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder eller til gennemførelsen/håndhævelsen af den gældende EU-ret og eksisterende EU-politikker (BG, DK, EE, HR, IE, LV, LT, PL, SE). I fem af disse (BG, HR, IE, LV, LT) blev det udtrykkeligt anført, at søjlen burde inkluderes i det europæiske semester.
- I otte lande (DE, EL, ES, FI, HU, PT, SK, RO) fremhævede konklusionerne nødvendigheden af at fremme den sociale samhørighed og bekæmpe stigende fattigdom, ulighed og udstødelse.
- I syv medlemsstater (BE, CZ, DE, DK, FI, HR, SE) blev opmærksomheden henledt på det nødvendige i at respektere nærhedsprincippet. I denne sammenhæng forsvarede tre nordiske medlemsstater (FI, SE, DK) den nationale kompetence med hensyn til overenskomstforhandlinger og tre medlemsstater (FI, SE, BE) kompetencefordelingen.
- Spørgsmålet om konvergens (herunder opadgående konvergens, socialpolitisk konvergens og/eller konvergens mellem medlemsstaterne generelt) blev taget op i otte medlemsstater (BG, DE, FR, HR, HU, IT, PT, SK).
- Konklusionerne/anbefalingerne i seks medlemsstater henviste til behovet for investeringer, hvad enten disse var offentlige, private og/eller sociale (CZ, EL, ES, HR, IE, SI).

5.3.2. Centrale temaer, der blev nævnt i konklusionerne/anbefalingerne, og som har forbindelse til Kommissionens første skitse til en europæisk søjle for sociale rettigheder:

- Den sociale dialogs afgørende rolle blev nævnt i konklusionerne/anbefalingerne i 11 medlemsstater (CY, EE, ES, FI, HU, HR, IE, LV, RO, SI, SK).
- I syv medlemsstater (CY, EE, FI, IE, LV, RO, SI) blev betydningen af civil dialog understreget (selv om dette aspekt ikke var inkluderet i Kommissionens første skitse til en europæisk søjle for sociale rettigheder).

- I seks medlemsstater (CY, DK, HR, HU, PL, SI) understregede konklusionerne behovet for at tilpasse sig til ændrede vilkår, navnlig som følge af digitaliseringen.
- Nødvendigheden af at tage højde for de udfordringer og forandringer, der følger af den demografiske udvikling, blev nævnt i konklusionerne i tre lande (BG, CY, SI).
- Emner såsom integrerede sociale ydelser og tjenester, sundhedspleje og sygedagpenge, pensioner, arbejdsløshedsydelse, minimumsindkomster og adgang til essentielle tjenester (som optræder blandt de 20 principper i Kommissionens første skitse til en europæisk søjle for sociale rettigheder) samt socialsikring, sociale standarder og den sociale beskyttelses bæredygtighed var de emner, som der oftest blev henvist til i konklusionerne/anbefalingerne. Et eller flere af disse emner blev nævnt i konklusionerne i 22 medlemsstater (BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, FI, FR, HR, HU, IT, LT, LU, LV, MT, PT, RO, SE, SI, SK, UK).
- Beskæftigelse, jobskabelse og kampen mod arbejdsløsheden (herunder ungdomsarbejdsløsheden) blev nævnt i konklusionerne/anbefalingerne i syv lande (BE, CZ, EL, ES, FI, HR, RO).
- I 11 medlemsstater (BE, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, FR, HR, HU, SI) fokuserede konklusionerne på uddannelse og færdigheder (herunder i forbindelse med digitaliseringen af arbejdsmarkedet).
- I 10 medlemsstater (BE, CY, CZ, DK, FI, HR, HU, MT, RO, UK) understregede konklusionerne behovet for at sikre, at underrepræsenterede eller marginaliserede grupper deltager på arbejdsmarkedet, og i syv af disse (BE, DE, DK, FI, HU, MT, UK) blev ligestilling mellem kønnene nævnt i denne forbindelse.
- I otte medlemsstater (CZ, CY, DK, FI, FR, HR, RO, SE) blev der henvist til et eller flere af følgende emner: behovet for jobstabilitet, overgange, anstændigt arbejde og/eller socialsikring, herunder sommetider i forbindelse med digitaliseringen af arbejdsmarkedet.
- I tre medlemsstater (DK, FI, SI) henviste konklusionerne til henholdsvis det faktum, at »flexicurity«-konceptet kunne bidrage til at fremtidssikre Europas sociale model, behovet for balance mellem fleksibilitet og sikkerhed, og at det økonomiske behov for fleksibel arbejdskraft skulle tages i betragtning.

5.4. Konklusionerne/anbefalingerne afslørede endvidere, at den vigtigste meningsdivergens var, om den europæiske søjle for sociale rettigheder skulle omfatte lovgivningstiltag. Deltagerne i de enkelte lande og på tværs af landene var delte hensyn til dette spørgsmål, idet arbejdsgiverrepræsentanterne (generelt) ikke støttede ideen om mere lovgivning, mens fagforeningsrepræsentanterne (generelt) havde den modsatte mening.

6. Styring

6.1.1. Den europæiske søjle for sociale rettigheder skal være meget tydeligere med hensyn til indhold, processer, konkrete initiativer vedrørende dens gennemførelse, finansiering og overvågning, og med hensyn til, hvilken rolle de forskellige aktører skal spille. Styringsspørgsmålet er af allerstørste betydning, idet det, der er foreskrevet i traktaterne, herunder nærhedsprincippet, skal overholdes. Det er borgernes ret at vide, hvem der har ansvaret for hver enkelt beslutning.

6.1.2. For så vidt angår de relevante aktører og deres rolle understreger EØSU, at i arbejdsmarkedsspørgsmål er et partnerskab mellem offentlige myndigheder og arbejdsmarkedsparterne på EU- og nationalt plan et afgørende middel til at forbedre politiske fremskridt hen imod bredt accepterede målsætninger. Når det drejer sig om socialsikring, spiller regeringer, offentlige/regionale/lokale myndigheder og de forskellige nationale institutioner, der beskæftiger sig med tilrettelæggelsen af socialsikringen, samt udbydere af sociale tjenester en central rolle. Dertil kommer, at også arbejdsmarkedets parter ofte spiller en rolle og har et ansvar for tilrettelæggelse og gennemførelse af socialsikringsordninger og for sociale tjenesteydelser. Andre aktører som f.eks. sociale instanser kan ligge inde med ekspertise, navnlig med hensyn til social bistand, og kan spille en rolle og sørge for sikkerhedsnet for en del af befolkningen, der er truet af fattigdom.

6.1.3. EØSU understreger, at søjlen kan blive et positivt projekt for Europa og for alle, men kun hvis dens resultater er synlige. I disse krisetider kan søjlen blive en god anledning til at vise, at EU-niveaueu stadig er i stand til i det relevante omfang at levere et reelt svar på de udfordringer, almindelige mennesker står over for, under fuld overholdelse af kompetencefordelingen og nærhedsprincippet. I særdeleshed bør søjlen tjene til at fremme folks velfærd i overensstemmelse med den traktatfæstede forpligtelse til, blandt andet, at arbejde for »en social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne, hvor der tilstræbes fuld beskæftigelse og sociale fremskridt, og et højt niveau for beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten« (EU-traktatens artikel 3). Ydermere bør søjlen bidrage til mere velfungerede arbejdsmarkeder og socialsikringsystemer. Samtidig er EØSU bekymret over den manglende klarhed med hensyn til søjlens virkefelt. EØSU frygter, at dette kan skabe endnu mere usikkerhed og frustration ved at skabe forventninger, som ikke vil eller kan blive indfriet⁽⁷¹⁾.

6.2. Sociale rettigheder for alle

6.2.1. Kommissionen foreslår, at søjlen i første omgang gælder for eurozonen, da den allerede har indledt en proces for yderligere integration og konsolidering med henblik på større konvergens. Imidlertid gælder EU-traktaternes sociale bestemmelser⁽⁷²⁾ for alle EU-medlemsstater. Som afspejling af, hvad der blev sagt i mange nationale debatter, er det EØSU's opfattelse, at søjlen skal gælde for alle 28 EU-medlemsstater.

6.2.2. I en tidligere udtalelse bemærkede EØSU, at socialt bæredygtige makroøkonomiske politikker er en forudsætning for en kraftigere økonomisk genopretning og for sikring af den sociale samhørighed. En bedre hensyntagen til de økonomiske realiteter er tillige en central forudsætning, hvis man vil opnå produktiv beskæftigelse og velkonciperede socialpolitikker på EU- og nationalt niveau, på fair vis mellem generationerne. Udvalget bifalder vægtningen af, at fleksibiliteten under stabilitets- og vækstpaktens regler vil blive udnyttet, forstået på den måde at Kommissionen vil medtage bestemte offentlige investeringer i beregningen af budgetunderskud, men opfatter det som en begrænset og ufuldstændig foranstaltning⁽⁷³⁾.

6.3. Det europæiske semester

6.3.1. Det europæiske semester og de nationale reformprogrammer — som også gælder lande uden for eurozonen — bør være de primære midler til gennemførelsen og overvågningen af søjlen. Imidlertid er der i betragtning af de makroøkonomiske overvågningsmekanismer, der eksisterer som led i det europæiske semester for eurozonelandene, mulighed for, at disse lande kan udvikle supplerende relevante benchmarks til understøttelse af de nationale reformer. I en række nationale debatter blev der henvist til forbindelsen mellem søjlen og det europæiske semester⁽⁷⁴⁾.

6.3.2. EØSU pointerer, at nogle af målene for den økonomiske politik i de seneste års økonomiske styring skal bringes i bedre overensstemmelse med EU's socialpolitiske mål i henhold til EUF-traktatens artikel 4, stk. 2⁽⁷⁵⁾. Alle foranstaltninger som led i det europæiske semester skal — i henhold til den horisontale sociale klausul⁽⁷⁶⁾ — underkastes en social konsekvensvurdering. Resultaterne skal offentliggøres og diskuteres på nationalt og europæisk niveau⁽⁷⁷⁾.

6.3.3. EØSU har tidligere erklæret, at som led i det europæiske semester skal beskæftigelsesmæssige og sociale målsætninger placeres på lige fod med makroøkonomiske betragtninger⁽⁷⁸⁾. Udvalget har tillige anbefalet, at der bør være sammenlignelige og fælles indikatorer om f.eks. fattigdom og ulighed samt obligatoriske sociale konsekvensanalyser for alle de reformdagsordener, der fremsættes i de nationale reformprogrammer og de landespecifikke henstillinger⁽⁷⁹⁾.

6.3.4. EØSU efterlyser en bedre balance for det europæiske semester, således at den eksisterende resultattavle for centrale beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer tages i betragtning, når de landespecifikke henstillinger formuleres.

⁽⁷¹⁾ Den manglende klarhed blev taget op i mange medlemsstater, idet visse dele af civilsamfundet frygtede, at der kunne komme en boomerangeffekt. Hvis der skabes forventninger, som i sidste ende ikke vil blive indfriet, kan det føre til endnu mere mistillid og frustration.

⁽⁷²⁾ Artikel 3 i EU-traktaten, artikel 9 i EUF-traktaten, afsnit X i EUF-traktaten og charteret om grundlæggende rettigheder.

⁽⁷³⁾ EUT C 268 af 14.8.2015, s. 33.

⁽⁷⁴⁾ Nationale debatter i Østrig, Bulgarien, Italien, Nederlandene og Rumænien.

⁽⁷⁵⁾ Se fodnote 59.

⁽⁷⁶⁾ EUF-traktatens artikel 9.

⁽⁷⁷⁾ Se fodnote 57.

⁽⁷⁸⁾ Se fodnote 61.

⁽⁷⁹⁾ Se fodnote 57.

6.3.5. Målsætningen om mere konvergens i retning af bedre arbejds- og levevilkår bør fremmes ved hjælp af specifikke mål, hvor Europa 2020-strategien og målene for bæredygtig udvikling tages i betragtning, og med sigte på at sætte retningen for koordineringen af de økonomiske politikker, beskæftigelsespolitikkerne og socialpolitikkerne.

6.4. Økonomisk og social styring

6.4.1. EØSU er yderst bekymret for EU's stabilitet, fordi de nødvendige reformer — med eller uden traktatændringer — altid først bliver gennemført i sidste øjeblik og under stort pres. Hvad der er behov for, er på ny at styrke den sociale, politiske og økonomiske samhørighed i EU og videreføre en sammenhængende økonomisk og monetær integration som grundlaget for en velfungerende ØMU. Der er ikke nogen vej uden om en seriøs debat om en solid struktur for ØMU'en, som forudsætter enighed om de økonomiske og sociale målsætninger samt en aftalt styring⁽⁸⁰⁾.

6.4.2. Den sociale, politiske og økonomiske samhørighed skal forstærkes for at styrke Den Økonomiske og Monetære Unions evne til at modstå chok. EØSU pointerer, at der skal tages større hensyn til forskellene i økonomierne i ØMU-landene, og at der skal gennemføres afbalancerede strukturreformer i disse lande, der afspejler de krav, som en monetær union stiller, og i samklang med nationale behov, for at sikre den nødvendige konvergens.

6.4.3. EØSU har allerede foreslået, hvordan ØMU'en kan udformes bedre, og hvordan dens demokratiske og sociale udformning hurtigst muligt kan videreudvikles inden for fællesskabsmetodens rammer. Derved vil den demokratiske robusthed blive styrket, og man vil leve op til de sociale forpligtelser, der er fastsat i traktaterne⁽⁸¹⁾.

6.4.4. En økonomisk sund ØMU er afgørende vigtig. Som EØSU tidligere har erklæret, har medlemsstaternes regeringer i denne sammenhæng et betydeligt ansvar for den videre udvikling af en demokratisk og social ØMU. Det samme gælder for arbejdsmarkedets parter på nationalt og europæisk niveau, for hvilke ØMU'en er den overordnede ramme for deres forskellige løndannelsessystemer og udformningen af arbejdsmarkeds- og socialpolitikken. Som økonomiske og samfundsmæssige aktører har de et stort medansvar for at overholde ØMU'ens fælles stabilitetsmål⁽⁸²⁾. Bedre inddragelse af arbejdsmarkedets parter kan bidrage til en forbedret ØMU-styring. Deres syn på, hvordan arbejdsmarkedet og socialpolitikken skal tilrettelægges, bør også indgå i debatterne om ØMU'ens fremtid⁽⁸³⁾. En styrket og struktureret dialog med civilsamfundet kan også bidrage til at forbedre den demokratiske modstandsdygtighed og styring.

6.4.5. Det er EØSU's opfattelse, at for at kunne tackle de vedblivende ubalancer og skabe tillid og tiltro i Europa er der brug for en mere effektiv og demokratisk økonomisk styring, navnlig i eurozonen⁽⁸⁴⁾.

6.5. Håndhævelse og bekræftelse af gældende EU-ret på det sociale område

6.5.1. Den europæiske søjle for sociale rettigheder bør bidrage til en effektiv håndhævelse af den gældende ret på det sociale område, som er nedfæstet i EU's primære og sekundære lovgivning vedrørende beskæftigelsesmæssige og sociale rettigheder, herunder navnlig social beskyttelse og effektiv overvågning, bl.a. fra arbejdstilsynets side, samt retten til effektive retsmidler og adgang til domstolsprøvelse. Internationale juridisk bindende retskilder, der vedrører EU-borgere og som medlemsstaterne har ratificeret, bør fuldt ud respekteres.

6.5.2. EØSU mener, at søjlen er en anledning til at bekræfte den gældende ret på det sociale område. Dertil kommer, at processen i forbindelse med udformningen af søjlen også vil give mulighed for at vurdere, hvad der virker, og hvad der ikke virker, hvad der mangler, og hvad der bør forbedres i EU's og medlemsstaternes tilgang, således at man kan stimulere en fornyet social og økonomisk konvergens, bæredygtig vækst og jobskabelse i EU.

⁽⁸⁰⁾ Se fodnote 59.

⁽⁸¹⁾ EUT C 332 af 8.10.2015 s. 8, og EUT C 13 af 15.1.2016, s. 33.

⁽⁸²⁾ Se fodnote 59.

⁽⁸³⁾ Se f.eks. In-depth employment analysis.

⁽⁸⁴⁾ EUT C 332 af 8.10.2015, s. 8.

6.6. Ressourcer for en social stabilisering af Europa

6.6.1. Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer og de europæiske struktur- og investeringsfonde er udformet med henblik på at spille en central rolle for tilvejebringelse af arbejdspladser og vækst og fremme af territorial og social samhørighed. Det er EØSU's opfattelse, at disse fonde skal anvendes mere effektivt, og at EU's langsigtede investeringer i social infrastruktur og sociale tjenester af høj kvalitet, herunder gennem Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer og Den Europæiske Investeringsbank, bør gives høj prioritet og knyttes til gennemførelsen af søjlen.

6.6.2. Inden for rammerne af stabilitets- og vækstpacten har EØSU fremlagt forskellige muligheder og forslag. En kunne være en »gylden regel«, eller måske en »sølvregel«⁽⁸⁵⁾, om offentlige investeringer fra medlemsstaternes side, i bl.a. den sociale sektor, som supplement til EU's offentlige investeringer via et system af fælles vedtagne parametre, som i kombination med de rette strukturreformer også ville fremme private investeringer⁽⁸⁶⁾.

6.6.3. Som led i budgetterne og evalueringerne af den flerårige finansielle ramme finder EØSU det nødvendigt — som allerede anført af Kommissionen — at bruge 25 % af de europæiske struktur- og investeringsfonde, navnlig Den Europæiske Socialfond og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, til at fremme sociale investeringer i sociale, sundheds-, uddannelses- og boligjenester og -politikker. Endvidere bør der på EU-niveau afsættes nogle ressourcer under ESF som disponibel finansiering for at styrke arbejdsmarkedsparternes kapacitet. Kommissionen bør yde vejledning til medlemsstaterne om, hvordan man kan promovere sociale investeringer i praksis, og om hvordan projekternes kvalitet og effektivitet kan overvåges.

6.6.4. I 2014 henviste EØSU til en omfordelingsmekanisme, som kan bruges i tilfælde af asymmetriske chok⁽⁸⁷⁾, og pointerede, at EU og navnlig eurozonen ikke kan se bort fra de nuværende økonomiske politikkers social konsekvenser ved at overlade dem helt og holdent til de enkelte lande. Udvalget understregede, at uddannelsesbudgetterne bør ses som en investering i fremtiden⁽⁸⁸⁾. Deltagerne i nogle nationale debatter diskuterede om, hvorvidt der er brug for en EU-arbejdsløshedsforsikring eller en tilpasningsfond, og om dette er farbart⁽⁸⁹⁾. Disse debatter viste, at holdningerne til dette spørgsmål varierer betragteligt, og at disse diskussioner også bør fortsætte⁽⁹⁰⁾.

6.7. Koblingen mellem globale strategier og EU's strategi

6.7.1. Refleksionerne om søjlen bør også, hvor det er muligt, tage den globale dimension i betragtning. De seneste debatter i ILO, Europarådet, OECD og IMF er centrale, navnlig med hensyn til data, der viser, at ulighed påvirker vækstens bæredygtighed, og at omfordeling ikke skader væksten. Refleksionerne bør endvidere anerkende, at den europæiske sociale models bæredygtighed hænger sammen med en forbedring af Europas globale konkurrenceevne.

6.7.2. 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling blev vedtaget af samtlige FN's medlemsstater i 2015. Dermed er indfrielsen af disse mål en forpligtelse for EU's medlemsstater. EØSU mener, at søjlen kan bidrage betydeligt til 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling, navnlig mål 1 (Afskaf fattigdom), 3 (Sundhed og trivsel), 5 (Ligestilling mellem kønnene) og 8 (Anstændige jobs og økonomisk vækst).

6.8. En tydelig overordnet strategi for en bedre fremtid for Europa

6.8.1. EØSU opfordrer Kommissionen til at foreslå en tydelig og kohærent strategi for søjlen. EØSU er enig med Beskæftigelsesudvalget (EMCO) og Udvalget for Social Beskyttelse (SPC), som har udtalt, »at den europæiske søjle for sociale rettigheder bør bygge på og forbedre eksisterende instrumenter, herunder den europæiske beskæftigelsesstrategi (EBS) og den åbne koordinationsmetode for social beskyttelse og social inklusion, og på dette grundlag tjene som en rettesnor for processen med at fremme bæredygtig opadgående konvergens med hensyn til beskæftigelsesresultater og sociale resultater, samtidig med at de nationale kompetencer respekteres«⁽⁹¹⁾. Fastlæggelsen af nye passende benchmarks om et begrænset

⁽⁸⁵⁾ Se fodnote 73.

⁽⁸⁶⁾ EUT C 451 af 16.12.2014, s. 10, om mere fleksibilitet i stabilitets- og vækstpacten med hensyn til visse dele af de »offentlige investeringer«.

⁽⁸⁷⁾ Se fodnote 86.

⁽⁸⁸⁾ EUT C 327 af 12.11.2013, s. 58, EUT C 271 af 19.9.2013, s. 1.

⁽⁸⁹⁾ Nationale debatter f.eks. i Finland og Frankrig.

⁽⁹⁰⁾ Se fodnote 59.

⁽⁹¹⁾ Fælles EMCO/SPC-udtalelse om den europæiske søjle for sociale rettigheder 12605/16, godkendt af EPSCO-Rådet den 13. oktober 2016.

antal centrale arbejdsmarkeds- og sociale udfordringer for at måle fremskridtene kan være en del af denne proces. Etableringen af en sådan samarbejdsramme vil hjælpe medlemsstaterne til at opnå positive resultater gennem reformer ⁽⁹²⁾ og bidrage til en styrket social samhørighed.

6.8.2. Trods de alvorlige risici tror EØSU imidlertid fortsat på, at EU er i stand til at tilbyde et bedre, mere demokratisk og socialt EU. EØSU vil gøre alt, hvad der er nødvendigt, for at befordre debatterne i medlemsstaterne og på EU-niveau for at engagere borgerne i »en bedre fremtid for Europa«. En fair globalisering, der sørger for et godt liv, tilstrækkelige beskæftigelsesmuligheder og fair arbejdsvilkår for alle, kan kun blive en realitet, hvis EU forbliver samlet og er i stand til at handle. For at kunne bevare sin samfundsmodel skal Europa være i stand til at tilpasse sig til skiftende realiteter for at optimere mulighederne for alle. Dette er vores alternativ til protektionisme, nationalisme og populisme.

Bruxelles, den 25. januar 2017.

Georges DASSIS
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁹²⁾ Nationale debatter f.eks. i Rumænien.

III

(Forberedende retsakter)

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

EØSU'S 522. PLENARFORSAMLING DEN 25. OG 26. JANUAR 2017

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophavsret på det digitale indre marked

(COM(2016) 593 final — 2016/0280 (COD))

om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for udøvelse af ophavsretten og beslægtede rettigheder, der gælder for visse af radio- og TV-selskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af radio- og TV-programmer

(COM(2016) 594 final — 2016/0284 (COD))

og

om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om visse tilladte former for anvendelse af værker og andet materiale, der er beskyttet af ophavsret og beslægtede rettigheder til gavn for personer, der er blinde, svagsynede eller på anden måde læsehandicappede, og om ændring af direktiv 2001/29/EF om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationsområdet

(COM(2016) 596 final — 2016/0278 (COD))

(2017/C 125/03)

Ordfører: **Juan MENDOZA CASTRO**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 6.10.2016 Rådet, 26.10.2016 og 24.10.2016
Retsgrundlag	Artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug
Vedtaget i sektionen	13.1.2017
Vedtaget på plenarforsamlingen	25.1.2017
Plenarforsamling nr.	522
Resultat af afstemningen	144/0/2
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

- 1.1. EØSU bifalder pakken af foranstaltninger, der har til formål at tilpasse ophavsretten til den digitale økonomis behov.

1.2. EU mangler et integreret system for ophavsret. Oprettelsen af et sådant bør først og fremmest sigte mod at afhjælpe fragmenteringen og samtidig øge beskyttelsen af ophavsmænd bl.a. mod de teknologimastodonter, der dominerer markederne.

1.3. Ophavsret er et meget komplekst område, fordi der findes mange forskellige interessenter med forskellige interesser, men som gensidigt har brug for hinanden. Lovgivningen skal skabe en balance mellem alle disse parter rettigheder uden at medføre bureaukrati og overflødige krav.

1.4. I modsætning til Kommissionens trinvis tilgang foreslår EØSU at revidere og konsolidere den gældende lovgivning og i den forbindelse også ændre andre direktiver, at overveje, om det vil være hensigtsmæssigt at foreslå tiltag om internetsøgemaskiner og gratis overførsel af indhold via wi-fi, og at regulere visse aspekter via en forordning.

1.5. Udvalget minder om, hvor vigtigt og nødvendigt, det er, at EU hurtigt ratificerer Marrakesh-traktaten om ophavsret for blinde personer.

1.6. **Radio- og TV-selskabernes onlinetransmissioner samt digitale retransmissioner af TV- og radioprogrammer:** EØSU finder Kommissionens forslag hensigtsmæssigt og mener, at det vil fremme distributionen af europæiske filmproduktioner. Princippet om »oprindelsesland« strider ikke mod ophavsrettens territoriale anvendelsesområde og kontraktfriheden.

1.7. **Tilpasning af undtagelser til det digitale og grænseoverskridende miljø:** Selv om Kommissionens forslag på korrekt vis identificerer problemerne, foreslår EØSU en række ændringer hertil for at tilpasse ophavsretten bedre til de aktuelle behov. Følgende ændringer foreslås:

- medtagelse af princippet om, at enhver aftale, som er i modstrid med undtagelser og indskrænkninger af ophavsretten ⁽¹⁾, uden videre er ugyldig
- tekst- og datamining:
  - for at fremme innovative virksomheder bør anvendelsesområdet (artikel 2 i forslaget) også omfatte forskere og virksomheder, der arbejder med fortjeneste for øje
  - princippet om, at rene fakta eller data ikke bør være ophavsretligt beskyttede (nævnt i betragtning 8), bør medtages i direktivets tekst
- **kopier af værker til bevarelse af kulturarven** ⁽²⁾: tydeliggøre og udvide undtagelsen med henblik på, uden fortjeneste for øje, at gøre de værker online tilgængelige, der ikke er tilgængelige i handelskanaler eller ikke aktivt udbydes af rettighedshaverne
- fjerne bestemmelsen om anvendelse af »dertil indrettede terminaler på stedet i de institutioner...[der er nævnt i stk. 2, litra c)]« ⁽³⁾, så adgangen til værker og frembringelser bliver teknologineutral
- medtage en ny undtagelse vedrørende **grænseoverskridende levering af dokumenter af ikke-kommerciel art** fra biblioteker og europæiske arkiver
- ændre undtagelsen for **videnskabelig forskning med ikke-kommercielle formål** i Infosoc-direktivet, da den anses for at være meget vanskelig at anvende i visse tilfælde ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Som fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/24/EF af 23. april 2009 om retlig beskyttelse af edb-programmer (EUT L 111 af 5.5.2009, s. 16), artikel 5, og Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 96/9/EF af 11. marts 1996 om retlig beskyttelse af databaser (EFT L 77 af 27.3.1996, s. 20), artikel 15.

⁽²⁾ Artikel 5 i Kommissionens forslag COM(2016) 593 final.

⁽³⁾ Artikel 5, stk. 3, litra n), i Infosoc-direktivet (EFT L 167 af 22.6.2001, s. 10).

⁽⁴⁾ <http://libereurope.eu/blog/2016/10/14/basic-guide-eu-copyright-limitations-exceptions-libraries-educational-research-establishments/>.

1.8. Den dom, hvori EU-Domstolen erklærer, at **udlån af e-bøger** under visse betingelser kan sidestilles med udlån af traditionelle bøger⁽⁵⁾, imødekommer et krav fra brugere af biblioteker og undervisningsinstitutioner.

1.9. Forslaget vedrørende digitalisering, distribution og grænseoverskridende anvendelse af **værker, der ikke længere forhandles** (afsnit III, kapitel 1), må betragtes som positivt.

1.10. »**Panoramaundtagelsen**« bør harmoniseres ved hjælp af europæiske standarder.

1.11. EØSU støtter udgiveres eneret til at tillade eller forbyde digital brug af deres pressepublikationer i 20 år.

1.12. EØSU er enig i, at for at sikre, at alle former for licensaftaler fungerer, bør leverandører af informationssamfundstjenester, som lagrer og giver offentlig adgang til store mængder ophavsretligt beskyttede værker og andre frembringelser, der uploades af deres brugere, træffe passende og forholdsmæssige foranstaltninger til at sikre beskyttelsen af værker og andre frembringelser eller hindre adgang til sådanne værker og andre frembringelser (*value gap*).

1.13. EØSU vurderer, at Kommissionens forslag indebærer et fremskridt i **beskyttelsen af ophavsmænds rettigheder**, som bør være berettigede til en rimelig godtgørelse for deres kreative arbejde, til at få del i værkernes kommercielle succes og til opretholdelse af et højt beskyttelses- og finansieringsniveau for værkerne.

1.14. Der skal peges på nødvendigheden af, at organisationer i civilsamfundet bidrager til at gøre brugerne mere bevidste om overholdelsen af ophavsretslovene. EØSU støtter Kommissionens bestræbelser i kampen mod pirateri og enhver form for ulovlig anvendelse af lovbeskyttet indhold.

2. Kommissionens forslag

2.1. Udviklingen i den digitale teknologi har ændret den måde, hvorpå værker og andre beskyttede frembringelser skabes, produceres, distribueres og udnyttes. Der er dukket nye anvendelser op samt nye aktører og forretningsmodeller. I det digitale miljø er grænseoverskridende anvendelser også taget til, og forbrugerne har fået nye muligheder for at få adgang til ophavsretligt beskyttet indhold.

2.2. Selv om de mål og principper, der er fastlagt i EU's ophavsretlige rammer, fortsat er velfunderede, er der behov for at tilpasse dem til disse nye realiteter. Der er også behov for indgreb på EU-plan for at undgå fragmentering af det indre marked.

2.3. Under disse omstændigheder blev der i strategien for det digitale indre marked⁽⁶⁾, der blev vedtaget i maj 2015, noteret et behov for at »begrænse forskellene mellem de nationale ophavsretsregler og skabe mulighed for øget onlineadgang til værker for brugere i hele EU«, hvorved vigtigheden af at styrke den grænseoverskridende adgang til indholdstjenester, der er beskyttet af ophavsretten, understregedes, og onlinetjenesters rolle i distributionen af værker og andre beskyttede frembringelser tydeliggjordes.

2.4. I december 2015 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse⁽⁷⁾, som skitserer specifikke foranstaltninger og en langsigtet vision, og som afspejler behovet for at fremme det indre marked på dette område, opdatere standarder i overensstemmelse med den digitale virkelighed, sikre, at de europæiske kreative industrier forbliver konkurrencedygtige, samt opretholde den rette balance mellem ophavsret og andre mål for den offentlige politik.

2.5. Med udgangspunkt i det nylige forslag om grænseoverskridende mobilitet⁽⁸⁾ foreslår Kommissionen nu en lovgivningspakke med tre mål:

- i) sikre en bredere adgang til indhold i EU og nå nye målgrupper

⁽⁵⁾ Sag C-174/15, Vereniging Openbare Bibliotheken/Stichting Leenrecht (EUT C 14 af 16.1.2017, s. 6).

⁽⁶⁾ COM(2015) 192 final.

⁽⁷⁾ COM(2015) 626 final.

⁽⁸⁾ COM(2015) 627 final.

ii) tilpasse visse undtagelser til det digitale og grænseoverskridende miljø

iii) fremme en retfærdig og velfungerende markedsplads for ophavsret.

2.6. For det første er der et forslag til forordning⁽⁹⁾, som har til formål at skabe favorable betingelser for nye former for online- og digital distribution af TV- og radioprogrammer, der svarer til dem, der gælder for traditionelle udsendelser via satellit eller kabel. De nye standarder, der er baseret på dem, der gælder i kabel- og satellitdirektivet⁽¹⁰⁾, vil fremme og lette clearing af ophavsrettigheder, der er nødvendige for visse onlinetjenester ydet af radio- og TV-selskaber samt for visse retransmissionstjenester. Disse standarder har til formål at lette markedets udvikling og øge udbredelsen af europæiske radio- og TV-udsendelser. Dette vil igen medvirke til at give forbrugerne et mere forskelligartet udbud og skabe en større kulturel mangfoldighed.

2.7. Samtidig fastlægger forslaget til direktiv om ophavsret på det digitale indre marked⁽¹¹⁾ en ny forhandlingsordning, der vil lette indgåelsen af licensaftaler, med henblik på at udbrede audiovisuelle værker på video-on-demandplatforme. Det er en del af en bredere politisk indsats for at modvirke de mange faktorer, der ligger til grund for den begrænsede tilgængelighed af europæiske audiovisuelle værker, i særdeleshed film, i EU.

2.7.1. Problemerne med licensordninger og de medfølgende juridiske og kontraktmæssige vanskeligheder for udnyttelsen af europæiske audiovisuelle værker i video-on-demandtjenester vil også blive taget op i en struktureret dialog med interessenterne. Målet hermed er at strømline praksisser for licensudstedelse og fremme sektoraftaler, som kan føre til en mere konstant udnyttelse og øget tilgængelighed af europæiske værker. Kommissionen vil rapportere om resultaterne af dialogen i slutningen af 2018.

2.7.2. Endelig indeholder forslaget til direktiv også løsninger til at lette licensordninger om rettigheder for kulturarvsinstitutioner, der er nødvendige for digitaliseringen og udbredelsen af værker, som ikke længere forhandles, men er af stor kulturel værdi. Adgang til værker i ikke-kommercielle medier, såsom uddannelsesinstitutioner, offentlige biblioteker eller andre kulturelle lokaler, hvor der ikke drives teatervirksomhed, er også meget vigtig af hensyn til den kulturelle mangfoldighed, undervisningsformål og deltagelsen i det sociale liv. Desuden undersøger Kommissionen sammen med European Film Agency Directors (EFAD) og den audiovisuelle sektor udarbejdelsen og finansieringen af et katalog med europæiske film til undervisningsformål i 2017.

2.8. Samtidig er der vedtaget to separate lovforslag⁽¹²⁾ til gennemførelse af EU-lovgivningen vedrørende Marrakesh-traktaten, som kræver, at de berørte parter fastlægger undtagelser for at hjælpe mennesker med læsehænder, så de kan få adgang til bøger og andet trykt materiale i formater, der er tilgængelige for dem. Forslaget til direktiv vil fastsætte en obligatorisk undtagelse og sikre dens gennemførelse, for at sådanne kopier kan blive produceret og udvekslet i tilgængelige formater på det indre marked. Forslaget til forordning vil muliggøre grænseoverskridende udveksling af disse kopier mellem EU og tredjelande, der er parter i traktaten.

3. Generelle bemærkninger

3.1. EØSU bifalder pakken af foranstaltninger, der har til formål at tilpasse ophavsretten til den digitale økonomis behov.

3.2. Europæisk kunst indtager en fremtrædende position på verdensplan, men filmproduktionen, forlagsbranchen samt den musikalske og kunstneriske skaben er underlagt den fragmentering af markedet, som følger af den rige kulturelle og sproglige mangfoldighed, den digitale overgang og de finansielle vanskeligheder.

3.3. Forenklingen af godkendelsessystemet bør afhjælpe fragmenteringen, lette den grænseoverskridende adgang til onlineindhold og skabe en bedre balance i beskyttelsen af ophavsmænd, især mod de store mastodonter, der dominerer de digitale markeder.

⁽⁹⁾ COM(2016) 594 final.

⁽¹⁰⁾ Rådets direktiv 93/83/EØF (EFT L 248 af 6.10.1993, s. 15).

⁽¹¹⁾ COM(2016) 593 final.

⁽¹²⁾ COM(2016) 596 final, COM(2016) 595 final.

3.4. Ophavsret er et meget komplekst område, fordi der findes mange forskellige interessenter med forskellige interesser, men som gensidigt har brug for hinanden. Lovgivningen skal skabe en balance mellem alle disse parter rettigheder.

3.5. Kommissionen anlægger en trinvis tilgang⁽¹³⁾ og foreslår ikke nogen gennemgribende revision, men derimod vigtige tilføjelser til de eksisterende regler. EØSU foreslår, at følgende overvejes:

- revision og konsolidering af den gældende lovgivning, herunder ændringer i andre direktiver, bl.a. direktivet om beskyttelsestiden for ophavsretten⁽¹⁴⁾ og direktivet om tilladte anvendelser af forældreløse værker⁽¹⁵⁾
- anvendelse af en forordning som et passende instrument til opbygningen af det digitale indre marked⁽¹⁶⁾
- det nødvendige eller hensigtsmæssige i at se nærmere på de sager, der har været om internetsøgemaskiner og gratis transmission af indhold over wi-fi-netværk⁽¹⁷⁾.

4. Foranstaltninger, der skal sikre en bredere adgang til indhold i hele EU

4.1. Radio- og TV-selskabernes onlinetransmissioner samt retransmissioner af radio- og TV-programmer⁽¹⁸⁾

4.1.1. I EU består sektoren for radio- og TV-programmering og -transmission af næsten 12 000 virksomheder med 255 000 beskæftigede og en omsætning på 66 500 mio. EUR⁽¹⁹⁾. Reformen er nødvendig, fordi de eksisterende ordninger, der skal lette clearing af ophavsrettigheder og beslægtede rettigheder, ikke omfatter onlinetransmissioner og visse digitale retransmissioner.

4.1.2. EØSU støtter indarbejdelsen af princippet om »oprindelsesland«, som allerede anvendes inden for satellitområdet⁽²⁰⁾, og som ikke strider mod ophavsrettens territoriale anvendelsesområde og kontraktfriheden.

4.1.3. EØSU vurderer, at en teknologineutral ændring af reglerne vedrørende digital retransmission skulle kunne forenkle processen med at klare rettigheder for nye tjenesteydere og dermed også forbedre adgangen til indhold, der er vigtigt for forbrugerne.

4.1.4. Reformen fastsætter med god grund, at når der er problemer med tildelingen af licenser, skal medlemsstaterne sikre, at et »uafhængigt organ« letter indgåelsen af aftaler om adgang til og tilgængelighed af audiovisuelle værker på **video on demand-pladformer**.

5. Tilpasning af undtagelser til det digitale og grænseoverskridende miljø⁽²¹⁾

5.1. Europas biblioteker, museer og arkiver udgør et kulturelt rum for de europæiske borgere og er vigtige for formidling af viden og for uddannelse og forskning. Samtidig yder de et stort økonomisk bidrag via ophavsrettigheder⁽²²⁾.

⁽¹³⁾ Meddelelse COM(2016) 592 final.

⁽¹⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/116/EF (konsolideret udgave) (EUT L 372 af 27.12.2006, s. 12).

⁽¹⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/28/EU (EUT L 299 af 27.10.2012, s. 5).

⁽¹⁶⁾ Udtalelse (EUT C 264 af 20.7.2016, s. 51).

⁽¹⁷⁾ Se Domstolens dom i sag C-484/14, Tobias Mc Fadden/Sony Music Entertainment Germany GmbH (EUT C 419 af 14.11.2016, s. 4).

⁽¹⁸⁾ Se fodnote 9.

⁽¹⁹⁾ Eurostat: Programming and broadcasting statistics (2015).

⁽²⁰⁾ Se fodnote 10.

⁽²¹⁾ Se fodnote 11.

⁽²²⁾ Deres indkøb andrager 4,8 mia. EUR om året: Outsell Report »Library Market Size, Share, Performance and Trends«.

5.2. På grund af den manglende harmonisering, komplekse lovgivninger, geografiske barrierer og sproglige forskelle er de europæiske forskere ugunstigt stillede i forhold til førende nationer såsom USA. Derfor bør reformen have tre mål: udvidelse og tilpasning til den nye teknologiske virkelighed, en harmoniseret og obligatorisk etablering samt retssikkerhed med hensyn til reguleringen af undtagelser og indskrænkninger ⁽²³⁾.

5.3. Haag-erklæringen (2014) understregede det store potentiale for innovation og forskning i tekst- og datamining (TDM). TDM er et vigtigt redskab for forskere, SMV'er og store teknologivirksomheder, som ikke er udnyttet optimalt i EU grundet juridiske, teknologiske og kontraktmæssige restriktioner.

5.4. Kommissionen foreslår obligatoriske undtagelser i flere tilfælde:

- **TDM med henblik på videnskabelig forskning** i forbindelse med reproduktioner og udtræk foretaget af forskningsinstitutioner uden fortjeneste for øje
- digital anvendelse af værker og andre frembringelser, når denne udelukkende finder sted med henblik på **undervisningsbrug**, og i det omfang, det er berettiget i forhold til det ikke-kommercielle formål
- **kopier af værker til bevarelse af kulturarven**.

5.5. Selv om Kommissionens forslag efter EØSU's mening på korrekt vis identificerer problemerne, foreslår udvalget alligevel ændringer for at tilpasse reglerne bedre til de aktuelle behov (jf. ovenstående konklusioner). Blandt andet er det vigtigt, at undtagelserne fra ophavsretten ikke udhules af kontraktmæssige aftaler eller teknologiske værktøjer. Desuden bør undtagelsen fra ophavsretten med henblik på **videnskabelig forskning med ikkekommercielle formål** (artikel 5, stk. 3, litra a)) revideres, da den anses for at være meget vanskelig at håndhæve ⁽²⁴⁾.

5.6. EØSU kræver også en harmonisering af »**panoramaundtagelsen**«, hvorefter privatpersoner kan tage billeder af værker såsom bygninger og skulpturer i det offentlige rum og dele dem på internettet. Skønt Kommissionen er enig i, at denne undtagelse er relevant, har den besluttet, at det skal være frivilligt for medlemsstaterne at anvende den.

5.7. **Undtagelser fra ophavsret og beslægtede rettigheder til gavn for blinde, svagsynede eller på anden måde læsehandicappede**

5.7.1. Udvalget minder om, hvor vigtigt og nødvendigt det er, at EU snarligst ratificerer Marrakesh-traktaten om fremme af adgang til offentliggjorte værker for personer, der er blinde, svagsynede eller på anden måde læsehandicappede, som trådte i kraft den 30. september 2016. Traktaten vil give mange EU-borgere, der er blinde eller svagsynede, adgang til et større antal af tilgængelige værker, og dermed åbne døren for dem til kultur, uddannelse og beskæftigelse og dermed til ægte social integration.

5.7.2. Forslagene til forordning ⁽²⁵⁾ og direktiv ⁽²⁶⁾ vil gøre det muligt for Unionen at opfylde en international forpligtelse i medfør af Marrakesh-traktaten. Det er også i overensstemmelse med EU's forpligtelser i henhold til De Forenede Nationers konvention om handicappedes rettigheder.

5.8. **Udstedelse af licenser og bredere adgang til indhold.** Det vil med rette blive tilladt at digitalisere og udbrede **værker, der ikke længere forhandles**, og som offentliggøres for første gang i EU (artikel 7), og udstedelsen af en licens i en medlemsstat vil være gældende i hele EU (artikel 8).

5.9. **En ny beslægtet rettighed for presseudgivere**

5.9.1. I henhold til artikel 11, stk. 1, og artikel 11, stk. 4, i forslaget til direktiv ⁽²⁷⁾ skal medlemsstaterne sørge for, at disse udgivere indrømmes eneret — i 20 år — til at tillade eller forbyde digital brug af deres pressepublikationer.

⁽²³⁾ Jf. *Towards a modern, more European Copyright Framework*. EBLIDA (European Bureau of Library, Information and Documentation Associations), Europeana, Association of European Research Libraries (LIBER), Public Libraries 2020, International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA).

⁽²⁴⁾ Se fodnote 4.

⁽²⁵⁾ COM(2016) 595 final.

⁽²⁶⁾ COM(2016) 596 final.

⁽²⁷⁾ COM(2016) 593 final.

5.9.2. EØSU støtter denne foranstaltning til at sikre en retfærdig og ligelig fordeling af værdien mellem de presseudgivere, der skaber den, og de onlineplatforme, der bruger den.

5.9.3. EØSU minder om, at mens mange presseudgivere, der er centrale for demokratiet, står i en økonomisk krise, der har ført til lukningen af publikationer og store tab af arbejdspladser, har de, der bruger deres oplysninger, øget deres omsætning⁽²⁸⁾.

5.10. *Anvendelser af beskyttet indhold via onlinetjenester*

5.10.1. Leverandører af informationssamfundstjenester, som lagrer og giver offentlig adgang til store mængder af ophavsretligt beskyttede værker og andre frembringelser, der uploades af deres brugere, skal i samarbejde med rettighedshaverne træffe foranstaltninger til at sikre funktionen af de aftaler, der er indgået med disse om anvendelsen af deres værker eller andre frembringelser, som er blevet identificeret af rettighedshaverne via samarbejdet med disse tjenesteudbydere. Dels kan der være tale om anvendelse af »effektive indholdsgenkendelsesteknologier«, dels skal sådanne tjenesteudbydere give rettighedshaverne de »nødvendige oplysninger« og indføre klage- og erstatningsordninger. Medlemsstaterne skal lette samarbejdet mellem parterne⁽²⁹⁾.

5.10.2. Denne foranstaltning — som EØSU finder rimelig — skal overvinde den værdikløft (*value gap*), der i dag findes mellem rettighedshavere og leverandører af informationssamfundstjenester, så det bliver muligt for rettighedshaverne at træffe bedre beslutninger om anvendelsen af deres værker. Der findes eksempler på reklamebaserede tjenester, som ikke i tilstrækkelig grad kompenserer ophavsmænd for deres ophavsret i modsætning til onlinetjenester, der betales via et abonnement⁽³⁰⁾.

6. Et mere velfungerende marked for ophavsret

6.1. EØSU er enig med Kommissionen i, at krænkelse af ophavsretten i kommerciel målestok, der er kendetegnet ved snylteri på andres arbejde og investeringer, i dag udgør en alvorlig trussel mod europæiske ophavsmænd. Uden et effektivt og afbalanceret håndhævelsessystem er ophavsretten og andre intellektuelle ejendomsrettigheder ikke tilstrækkeligt beskyttet, og investeringer i kreativitet og innovation kvæles⁽³¹⁾.

6.2. Ophavsmænd må være berettigede til en rimelig betaling for deres kreative arbejde, til inddragelse i værkernes kommercielle succes og til opretholdelse af et højt beskyttelses- og finansieringsniveau for værkerne⁽³²⁾.

6.3. I forslaget, som EØSU finder relevant, fastlægges foranstaltninger, der skal styrke ophavsmændenes kontraktmæssige stilling. Mens medlemsstaterne skal sikre opfyldelsen af kravet om gennemsigtighed og indføre aftalejusteringsordninger og mekanismer for udenretslig tvistbilæggelse, styrker reformen ophavsmænds og kunstneres forhandlingssevne⁽³³⁾.

6.4. Der skal peges på nødvendigheden af, at offentlige og private organisationer i civilsamfundet på hver deres område bidrager til at gøre brugerne mere bevidste om, at ophavsmænd skal have betaling for deres arbejde i henhold til gældende lov.

Bruxelles, den 25. januar 2017.

Georges DASSIS

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽²⁸⁾ Internetplatforme havde i 2015 en omsætning på 153,65 mia. USD og forventes at få en omsætning på 260,36 mia. USD i 2020. Jf. <https://www.statista.com/statistics/237800/global-internet-advertising-revenue/>.

⁽²⁹⁾ Jf. artikel 13.

⁽³⁰⁾ Ifølge Jan Hückmann & Dora Grunwald har YouTube — med 1 mia. brugere — i 2015 betalt 630 mio. USD til rettighedshavere, mens Spotify — med lidt over 10 mio. brugere — har betalt 2 mia. USD. Se Googles argumentation mod denne foranstaltning på <https://europe.googleblog.com/2016/09/european-copyright-theres-better-way.html>.

⁽³¹⁾ Se fodnote 13.

⁽³²⁾ Se fodnote 16.

⁽³³⁾ I dag omfattet af direktiv 2014/26/EU (EUT L 84 af 20.3.2014, s. 72).

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af en EU-certificeringsordning for udstyr til securityscreening inden for luftfarten

(COM(2016) 491 final — 2016/0236 (COD))

(2017/C 125/04)

Ordfører: **Stefan BACK**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 15.9.2016 Rådet, 24.10.2016
Retsgrundlag	Artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug
Vedtaget i sektionen	13.1.2017
Vedtaget på plenarforsamlingen	25.1.2017
Plenarforsamling nr.	522
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	138/1/3

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU gentager sin støtte til handlingsplanen fra 2012 for en innovativ og konkurrencedygtig sikkerhedsindustri (handlingsplanen) ⁽¹⁾.

1.2. EØSU henleder også opmærksomheden på den europæiske dagsorden om sikkerhed (sikkerhedsdagsordenen) ⁽²⁾ og giver på ny udtryk for sin støtte til handlingsplanen for bekæmpelse af ulovlig handel med og brug af skydevåben og eksplosivstoffer samt forslaget til direktiv om bekæmpelse af terrorisme ⁽³⁾ ⁽⁴⁾.

1.3. Med forbehold af nedenstående punkter, bifalder EØSU nu ligeledes målet i Kommissionens forslag til en forordning om oprettelse af en EU-certificeringsordning for udstyr til securityscreening inden for luftfarten ⁽⁵⁾ (forslaget) som et første skridt i gennemførelsen af handlingsplanen. Det roser forslaget målsætning om at indføre et typegodkendelsessystem for udstyr til screening med en »one-stop-shop«-certificering for at forenkle indførelsen af produkter på markedet, reducere omkostningerne, øge markedsvolumenet og forbedre konkurrenceevnen for den europæiske industri for sikkerhedsrelaterede produkter.

1.4. EØSU beklager imidlertid, at der med forslaget ikke oprettes én enkelt EU-godkendelsesmyndighed med en integreret teknisk tjeneste, da dette ville have sikret optimal effektivitet og omkostningsbesparelser. EØSU har alvorlige tvivl med hensyn til ressourceeffektiviteten i forslaget om at opdele de tekniske tjenester og godkendelsesmyndighederne.

⁽¹⁾ COM(2012) 417 final (EUT C 76 af 14.3.2013, s. 37).

⁽²⁾ COM(2015) 185 final.

⁽³⁾ COM(2015) 624 final: Gennemførelse af den europæiske dagsorden om sikkerhed: En EU-handlingsplan for bekæmpelse af ulovlig handel med og brug af skydevåben og eksplosivstoffer og COM(2015) 625 final: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om bekæmpelse af terrorisme og erstatning af Rådets rammeafgørelse 2002/475/RIA om bekæmpelse af terrorisme.

⁽⁴⁾ EUT C 177 af 18.5.2016, s. 51.

⁽⁵⁾ COM(2016) 491 final.

1.5. EØSU beklager desuden, at den i artikel 6 i forordning (EF) nr. 300/2008 om fælles regler om sikkerhed inden for civil luftfart ⁽⁶⁾ indføjede mulighed for at foreskrive strengere krav på nationalt plan end det mindsteniveau, der er fastsat i den pågældende forordning, og som udtrykkeligt blev hilst velkommen af EØSU i udtalelsen ⁽⁷⁾ om forslaget til denne forordning, ikke er afspejlet i forslaget.

1.6. EØSU beklager dybt, at hensynet til det indre marked synes at have vejet tungere end sikkerhedsspørgsmål i en grad, så der end ikke gives mulighed for at tillade supplerende nationale sikkerhedskrav for at beskytte vitale nationale interesser i overensstemmelse med artikel 114, stk. 10, i TEUF.

1.7. I den henseende beklager EØSU også, at TEUF ikke tillader særlige nationale foranstaltninger for at beskytte væsentlige nationale interesser mod terrorhandlinger i tråd med reglerne for militært udstyr i henhold til artikel 346 i TEUF eller for offentlige indkøb i medfør af artikel 15 i direktiv 2014/24/EF om offentlige indkøb ⁽⁸⁾.

1.8. Set i lyset af den yderst tekniske og komplekse karakter af de spørgsmål, der vil skulle behandles af Kommissionens tjenestegrene, sætter EØSU spørgsmålstegn ved hensigtsmæssigheden af bestemmelsen i forslagens artikel 24, stk. 3, om, at Kommissionen skal varetage formandskabet for koordinationsudvalget for de tekniske tjenester.

1.9. I den henseende beklager EØSU også, at det tilsyneladende ikke har været en del af overvejelserne, at inkludere et system for udveksling af oplysninger og koordinering mellem de forskellige nationale godkendelsesmyndigheder i forslaget.

1.10. EØSU sætter spørgsmålstegn ved om det omfang, i hvilket forslaget tillader anvendelsen af delegerede retsakter til ændring af tekniske bestemmelser, går ud over, hvad der er tilladt i henhold til artikel 290, stk. 1 i TEUF. Dette er navnlig tilfældet med hensyn til artikel 27, litra a), i forslaget, der ikke sætter grænser for omfanget eller karakteren af de nye præstationskrav, som kan optages i bilag I til forslaget gennem delegerede retsakter.

1.11. Under alle omstændigheder påpeger EØSU, at Kommissionen, hvis den skal lovgive på dette område, får behov for den tekniske kompetence, der er nødvendig for at sikre kvaliteten af retsakterne.

1.12. EØSU støtter i princippet forslaget om, at EU bør søge at blive fuldgyldigt medlem af Den Europæiske Konference for Civil Luftfart (ECAC). I lyset af at den nuværende ECAC-vedtægt kun tillader stater som medlemmer, at ECAC-medlemskabet er bredere end EU's medlemsstater, og at resultatet af en sådan medlemskabsforhandlingsproces ikke kan tages for givet, kan det imidlertid være mere realistisk at anføre, at EU bør træffe passende foranstaltninger med henblik på at opnå medlemskab af ECAC.

1.13. EØSU har noteret sig forslagens bestemmelse om en maksimal gennemsnitlig frist på seks måneder mellem indgivelse af en anmodning om en prøvning til de tekniske tjenester og disses levering af prøvningsresultaterne til den relevante godkendelsesmyndighed. EØSU mener, at det ville være en bedre løsning at lade den tekniske tjeneste foretage en indledende vurdering af anmodningen med henblik på at fastlægge det tidsrum, der er nødvendigt til prøvningen, hvorefter ansøgeren underrettes inden for en nærmere fastsat frist. Hvis fristen for prøvningen efterfølgende ikke overholdes, bør ansøgeren informeres, og årsagerne til forsinkelsen begrundes.

1.14. EØSU bemærker, at ECAC's system for produktvurdering nu fungerer godt, og at der derfor kan stilles spørgsmålstegn ved merværdien af et EU-typegodkendelsessystem til driftsmæssige formål. Denne konstatering berører ikke de målsætninger for det indre marked, der er opstillet i forslaget.

1.15. Af de anførte grunde tvivler EØSU på forslagens merværdi i dets nuværende udformning og anmoder derfor Kommissionen om at tage dets indhold op til genovervejelse med henblik på at tage hensyn til de bemærkninger, der er fremsat i denne udtalelse.

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 300/2008 om fælles bestemmelser om sikkerhed inden for civil luftfart og om ophævelse af forordning (EF) nr. 2320/2002 EUT L 97 af 9.4.2008, s. 72.

⁽⁷⁾ EUT C 185 af 8.8.2006, s. 17.

⁽⁸⁾ Se ligeledes den fortolkende meddelelse om anvendelse af EF-traktatens artikel 296 (nu artikel 346 i TEUF) på offentlige indkøb af forsvarsprodukter (COM(2006) 779 final) (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 65).

2. Indledning

2.1. Forslaget er et skridt i retning af gennemførelsen af handlingsplanen ⁽⁹⁾. Målene med handlingsplanen er:

- at overvinde markedsfragmenteringen gennem fastlæggelse af EU-dækkende certificering/internationale standarder, harmonisering af EU's certificerings-/overensstemmelsesvurderingsprocedurer og udnyttelse af synergiene mellem sikkerheds- og forsvarsteknologier
- at mindske afstanden fra forskning til marked
- at forbedre integrationen af den samfundsmæssige dimension ved på et tidligt tidspunkt at vurdere de samfundsmæssige konsekvenser, herunder den mulige indvirkning på de grundlæggende rettigheder.

2.2. Et vigtigt formål med handlingsplanen er at sætte en stopper for fragmenteringen af sikkerhedsmarkedet ved at indføre EU-certificeringssystemer for sikkerhedsteknologi begyndende med screeningudstyr til lufthavne og alarmsystemer, som skal realiseres ved at oprette et »one-stop-shop«-system for certificering, der skal give det certificerede produkt adgang til markedet i hele EU. Dette vil medføre forenkling, reducerede certificeringsomkostninger, øget indenlandsk markedsvolumen og dermed en styrket konkurrenceevne set i forhold til amerikanske og kinesiske produkter, der har fordel af et større volumen på store hjemmemarkeder.

2.3. Sikkerhedsdagsordenen ⁽¹⁰⁾ bakker op om handlingsplanen i forbindelse med støtteaktiviteter såsom efteruddannelse, finansiering, forskning og innovation.

2.4. Sikkerhedsdagsordenen indeholder en bred vifte af foranstaltninger, der omfatter bekæmpelse af finansiering af terrorisme, ulovlig handel med og brug af skydevåben og eksplosivstoffer og yderligere foranstaltninger for at beskytte borgere og kritisk infrastruktur, herunder en handlingsplan til bekæmpelse af ulovlig handel med og brug af skydevåben og eksplosivstoffer og et forslag til direktiv om bekæmpelse af terrorisme ⁽¹¹⁾.

2.5. Forslaget indfører en certificeringsordning, der bygger på fælles præstationskrav, fælles prøvningsmetoder og akkreditering af prøvningslaboratorier (tekniske tjenester).

2.6. Præstationskravene er fastlagt i forordning (EF) nr. 300/2008 om fælles bestemmelser om sikkerhed inden for civil luftfart ⁽¹²⁾ og dens gennemførelsesbestemmelser (artikel 4 og bilag I i forslaget).

2.7. Evalueringsmetoderne er udviklet i den fælles evalueringsproces (CEP), der er godkendt af ECAC.

2.8. Hver medlemsstat skal have en godkendelsesmyndighed, der skal have kompetence med hensyn til alle aspekter af godkendelse af udstyr (artikel 6 i forslaget). Medlemsstaterne må ikke stille yderligere krav til certificeret udstyr (artikel 4 i forslaget).

2.9. Forslaget fastlægger procedurer for behandling af udstyr, der udgør en risiko på nationalt plan, eller som ikke er i overensstemmelse med certificeringen (artikel 17-19 i forslaget).

3. Generelle bemærkninger

3.1. EØSU har allerede udtalt sig positivt om handlingsplanen ⁽¹³⁾, den europæiske dagsorden om sikkerhed, handlingsplanen for bekæmpelse af ulovlig handel med og brug af skydevåben og eksplosivstoffer og forslaget til direktiv om bekæmpelse af terrorisme ⁽¹⁴⁾.

⁽⁹⁾ COM(2012) 417 final.

⁽¹⁰⁾ COM(2015) 185 final.

⁽¹¹⁾ COM(2015) 624 final: Gennemførelse af den europæiske dagsorden om sikkerhed: En EU-handlingsplan for bekæmpelse af ulovlig handel med og brug af skydevåben og eksplosivstoffer og COM(2015) 625 final: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om bekæmpelse af terrorisme og erstatning af Rådets rammeafgørelse 2002/475/RIA om bekæmpelse af terrorisme.

⁽¹²⁾ Se fodnote 6 EUT L 97 af 9.4.2008, s. 72.

⁽¹³⁾ Se fodnote 1.

⁽¹⁴⁾ Se fodnote 4.

3.2. EØSU ser nu også med tilfredshed på forslagens målsætning om at gennemføre handlingsplanen gennem en styrkelse af den europæiske sikkerhedsindustrielle sektor ved at skabe et større hjemmemarked og dermed forbedre konkurrenceevnen for denne industri.

3.3. EØSU bifalder forslagens målsætninger om at forbedre EU's sikkerhedsindustri konkurrenceevne og forenkle de administrative procedurer ved at indføre en »one-stop-shop« for certificering møntet på at reducere omkostningerne og skabe et større hjemmemarked. EØSU noterer sig det store fokus på det indre marked og konkurrenceevnen, og at sikkerhedsspørgsmål hovedsageligt behandles ud fra det perspektiv, at en forøgelse af industriens konkurrenceevne kan forbedre dens muligheder for innovation og udvikling af nye produkter.

3.4. EØSU bifalder forslagens tilgang baseret på at lovgive om præstationskrav og gøre brug af de fælles afprøvningsmetoder udarbejdet af ECAC og er enig i, at den fortløbige karakter af mange af de retlige oplysninger gør denne tilgang nødvendig. Ikke desto mindre mener EØSU, at forslaget kan forbedres på en række vigtige punkter.

3.5. EØSU beklager således, at muligheden i artikel 6 i forordning (EF) nr. 300/2008 for, at en medlemsstat kan anvende strengere foranstaltninger end de fælles grundlæggende normer, der er omhandlet i forslaget, ikke er medtaget i forslaget. Hverken procedurerne for udstyr, der udgør en risiko på nationalt plan, eller EU-beskyttelsesproceduren egner sig til håndtering af den slags problemer.

3.6. EØSU minder om, at udvalget specifikt bakkede op om muligheden for at give medlemsstaterne ret til at træffe strengere foranstaltninger i henhold til artikel 6 i forordning (EF) nr. 300/2008 i sin udtalelse om forslaget til den pågældende forordning⁽¹⁵⁾.

3.7. EØSU er klar over, at der er vanskeligheder forbundet med at tillade yderligere nationale krav til produkter, der er omfattet af harmoniserede kriterier, men henleder alligevel opmærksomheden på den mulighed, der findes i artikel 114, stk. 10, i TEUF for at godkende nationale krav, der f.eks. er baseret på behovet for at beskytte nationale sikkerhedsinteresser, men kun i et begrænset tidsrum.

3.8. EØSU noterer sig, at parlamenterne i mindst to medlemsstater i sine forslag til begrundede udtalelser om nærhedsprincippet, hvoraf den ene er indgivet, har henvist til nødvendigheden af at kunne tilpasse sikkerhedskravene til de forskellige grader af risikoeksponering i de enkelte medlemsstater⁽¹⁶⁾. Det betyder, at det kan være nødvendigt at øge sikkerhedskravene ved at indføre yderligere karakteristika og krav om forbedret præstationsevne for udstyr, herunder udstyr til screening i lufthavne, sammenlignet med EU's krav.

3.9. EØSU mener, at det i forbindelse med gennemførelsen af en politik, der har til formål at forbedre beskyttelsen mod terrorhandlinger, netop må være dette, der skal være det væsentlige element i ethvert forslag til foranstaltning. En industripolitisk dagsorden i tilknytning til dette formål må betragtes som underordnet målet om bekæmpelse af terrorisme.

3.10. Der må derfor være et klart råderum for en særskilt indsats fra medlemsstaternes side med henblik på at tackle terrortrusler, herunder mulighed for at stille yderligere krav til screeningudstyr i lufthavne, der går ud over standardkravene for udstedelse af certifikater. Artikel 17 og 18 i forslaget tager ikke hånd om dette problem og giver ikke medlemsstaterne tilstrækkeligt råderum til at beskytte sig selv mod terrortrusler. EØSU er klar over, at TEUF, som den nu foreligger, ikke indeholder særlige bestemmelser, som gør det muligt at undtage sikkerhedsudstyr fra reglerne for det indre marked af hensyn til forsvaret af vitale nationale interesser, idet artikel 346 i TEUF kun giver denne mulighed med hensyn til militært udstyr og bestemmelserne i direktiv 2014/24/EU (artikel 15) kun vedrører offentlige indkøb⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁵⁾ Se fodnote 6.

⁽¹⁶⁾ Begrundet udtalelse fra Underhuset i Det Forenede Kongeriges parlament den 1. november 2016 i Rådets dokument 14180/16 og den franske nationalforsamling, nr. 4060 rect. Proposition de Résolution Européenne.

⁽¹⁷⁾ Fortolkende meddelelse om anvendelse af EF-traktatens artikel 296 (artikel 346 i TEUF) på offentlige indkøb af forsvarsprodukter, s. 6, fodnote 10. Direktiv 2004/18/EF er siden blevet erstattet af direktiv 2014/24/EU — COM(2006) 779 final.

3.11. EØSU bemærker, at forslaget giver Kommissionen mulighed for at vedtage delegerede retsakter med henblik på at ændre bilag I for at afspejle indførelsen af nye præstationskrav til udstyr til securityscreening inden for luftfarten (artikel 27, litra a)) og ændre bilagene til forordningen for at tilpasse dem til udviklingen inden for den videnskabelige og tekniske viden (artikel 27, litra b)). Artikel 290, stk. 1, i TEUF begrænser delegationen til ikke-væsentlige elementer i den pågældende retsakt, herunder ajourføringer, der skyldes den tekniske udvikling. Delegationen i artikel 27, litra a), i forslaget synes at gå ud over denne begrænsning. EØSU sætter derfor spørgsmålstegn ved, om den delegation, der foreslås i forslagets artikel 27, litra a), er forenelig med TEUF.

3.12. Under alle omstændigheder vil Kommissionen, hvis den skal lovgive på dette område, få behov for den tekniske kompetence, der er nødvendig for at sikre kvaliteten af retsakterne.

3.13. Forslaget indeholder bestemmelser om en godkendelsesmyndighed i hver medlemsstat. EØSU stiller spørgsmålstegn ved både kapaciteten i alle medlemsstater til at oprette en sådan myndighed på tidspunktet for forslagets ikrafttræden samt ressourceeffektiviteten ved et sådant krav og dets merværdi i betragtning af, at det i øjeblikket kun er fem medlemsstater, der har kapacitet til at prøve udstyr og udstede en typegodkendelse. EØSU mener, at én enkelt EU-typegodkendelsesmyndighed ville have været en mere effektiv løsning i overensstemmelse med »one-stop-shop«-tilgangen.

3.14. I den henseende stiller EØSU også spørgsmålstegn ved nytten af at opdele prøvnings- og certificeringsopgaver mellem de tekniske tjenester og de godkendende myndigheder, hvilket betyder, at den faktiske undersøgelse af et produkts præstationsevne skal udføres af en teknisk tjeneste, der er certificeret hvad angår dets kompetenceniveau, mens beslutningen om at certificere (typegodkende) træffes af godkendelsesmyndigheden, som tydeligvis ikke skal opfylde nogen specifikke kriterier for teknisk kompetence, og som vil være helt afhængig af de vurderinger, der er foretaget af den tekniske tjeneste. Hvis begrundelsen for denne tostrengede ordning er, at den fornødne tekniske kompetence ikke findes i alle medlemsstater, foreslår EØSU at integrere de to funktioner i et begrænset antal godkendende myndigheder eller ideelt set som allerede foreslået at oprette en fælles godkendelsesmyndighed for hele EU.

3.15. EØSU noterer sig også, at ECAC's fælles prøvningsmetode til certificering nu fungerer hensigtsmæssigt. Dette rejser tvivl om merværdien af det system, der oprettes med forslaget, idet ECAC-rammen sikrer fri bevægelighed for de pågældende produkter blandt ECAC's medlemsstater. Denne konstatering berører ikke forslagets målsætninger vedrørende det indre marked.

3.16. EØSU bemærker, at forslagets artikel 10 foreskriver, at EU bliver fuldgyldigt medlem af det organ, der har ansvaret for udarbejdelsen af de fælles prøvningsmetoder, dvs. ECAC. EØSU påpeger, at EU's medlemskab af ECAC vil kræve en forudgående ændring af ECAC's vedtægt, idet den for nærværende kun tillader stater som fuldgyldige medlemmer. Da medlemskab ville være resultatet af en forhandlingsproces, foreslår EØSU, at bestemmelsen ændres for at præcisere, at EU bør bemyndiges til at indlede forhandlinger med henblik på at opnå fuldt medlemskab af ECAC.

4. Særlige bemærkninger

4.1. I forslaget anføres det, at Kommissionen skal oprette og lede en sektorgruppe af tekniske tjenester for at sikre samarbejde og koordinering mellem de tekniske tjenester. I betragtning af at denne gruppe sandsynligvis vil skulle behandle særdeles komplekse tekniske spørgsmål, sætter EØSU spørgsmålstegn ved, om denne løsning er hensigtsmæssig.

4.2. EØSU er overrasket over, at det ikke er blevet anset for nødvendigt at foreslå en udveksling af oplysninger og koordinering mellem de forskellige nationale godkendelsesmyndigheder og mellem de godkendende myndigheder og Kommissionen, set i lyset af at en sådan ordning er fundet hensigtsmæssig for de tekniske tjenester og i andre sammenhænge, hvor nationale myndigheder udøver beslutningskompetencer, som har relevans for gennemførelsen af EU-retten, f.eks. på konkurrenceområdet.

4.3. Mens forslaget indebærer én godkendelsesmyndighed for hver medlemsstat, stilles der ikke et sådant krav til de tekniske tjenester, der, som fremhævet ovenfor, vil spille en central rolle i den planlagte certificeringsordning. Også dette taler for, at kravet om én godkendelsesmyndighed i hver medlemsstat kun har en symbolsk værdi, i betragtning af at typegodkendelse og overensstemmelsesattester udstedt på grundlag af denne typegodkendelse er gyldige i hele EU. Proceduren for behandling af udstyr, der udgør en risiko på nationalt plan (artikel 17 i forslaget), kan varetages af en national myndighed med kompetence på sikkerhedsområdet.

4.4. I forslaget præciseres det, at de tekniske tjenester skal sikre, at den gennemsnitlige tid, der forløber mellem anmodningen om at foretage en prøvning af udstyr og levering af prøvningsresultaterne til godkendelsesmyndigheden, højst er 6 måneder, bortset fra under ekstraordinære omstændigheder eller på anmodning fra fabrikanten. EØSU mener, at en sådan frist hverken er hensigtsmæssig eller realistisk. En bedre løsning ville være en forpligtelse for den tekniske tjeneste til straks at vurdere, hvor lang tid det vil tage at behandle en anmodning og en forpligtelse til at underrette ansøgeren herom inden for en fastsat frist, f.eks. 15 arbejdsdage. Hvis denne frist efterfølgende ikke kan overholdes, bør den tekniske tjeneste give en begrundet forklaring.

Bruxelles, den 25. januar 2017.

Georges DASSIS
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af en EU-genbosætningsramme og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 516/2014

(COM(2016) 468 final — 2016/0225 (COD))

(2017/C 125/05)

Ordfører: **Christian MOOS**

Anmodning om udtalelse	Rådet, 7.9.2016 Europa-Parlamentet, 12.9.2016
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab
Vedtaget i sektionen	10.1.2017
Vedtaget på plenarforsamlingen	25.1.2017
Plenarforsamling nr.	522
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	177/8/9

1. Konklusioner og anbefalinger

EØSU

1.1. er fortalere for en reel fælles asylpolitik, der tager højde for de europæiske værdier. Udvalget bifalder indførelsen af en EU-genbosætningsramme;

1.2. opfordrer EU til at påtage sig et større ansvar for personer med behov for international beskyttelse, til at gøre en større indsats for modtagelse, end det hidtil har været tilfældet, og til at udvise større solidaritet med tredjelands på flygtningeområdet, men også med EU-medlemsstater som Grækenland;

1.3. understreger sin opfordring til, at der etableres solide integrationsordninger i medlemsstaterne;

1.4. opfordrer til, at de fælles kriterier for genbosætning hovedsageligt baseres på folks behov for beskyttelse og ikke kun på det effektive samarbejde med tredjelands om asyl. De skal også være ikke-diskriminerende;

1.5. mener, på grund af den nuværende usikre og ustabile situation i relevante tredjelands og regioner, at der kan stilles spørgsmål ved anvendelsen af principperne om »første asylland« og »sikkert tredjelands«. EØSU er af den opfattelse, at erklæringen fra EU og Tyrkiet er af afgørende betydning i den nuværende situation. Det er i både EU's og Tyrkiets interesse, at menneskerettighedssituationen overvåges i gennemførelsen;

1.6. opfordrer til, at genbosætningsprogrammer afkobles fra partnerskabsaftaler, der har til formål at få tredjelands til at lægge hindringer i vejen for flugt, idet dette indebærer en risiko for, at international ret overtrædes og grundlæggende rettigheder krænkes; understreger, at foranstaltninger inden for rammerne af partnerskaber med tredjelands eller generel udviklingsbistand ikke må være betinget af tilbagesendelses- eller lignende samarbejdsaftaler;

1.7. opfordrer til, at UNHCR tildeles en nøglerolle i forbindelse med identifikationen af tredjelandsstatsborgere og statsløse, der skal genbosættes, og stiller spørgsmål ved særlige rettigheder, der giver et tredjelands mulighed for at foretage udvælgelsen;

1.8. bifalder, at der lægges vægt på kvinders sårbarhed samt børn og unge, men ser med kritiske øjne på kategorien »personer, som socioøkonomisk set er sårbare«. Gennem sammenblandingen af forskellige lovlige indrejsemuligheder i Kommissionens forslag er der en risiko for, at kvaliteten og omfanget af genbosætning lider skade;

1.9. stiller i henhold til Genevekonventionen fra 1951 spørgsmålstegn ved den fuldstændige udelukkelse af personer, der i fem år forud for genbosætning har opholdt sig ulovligt på medlemsstaternes område, er indrejst på irregulær vis, eller som har forsøgt at indrejse på irregulær vis, samt af personer, som medlemsstaterne i de seneste fem år forud har afvist at genbosætte, selv om de opfylder kriterierne;

1.10. understreger, at retten til asyl ikke må berøres af genbosætning. Det skal generelt sikres, at de grundlæggende rettigheder overholdes ifølge Flygtningekonventionen, Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (chartret) og den europæiske menneskerettighedskonvention (EMRK);

1.11. går ind for, at der opstilles ambitiøse mål i forbindelse med fastlæggelsen af det årlige antal personer, der skal genbosættes, og anbefaler, at det af udvalget på højt plan fastsatte antal defineres som et minimumsantal;

1.12. ser frem til sin deltagelse i genbosætningsudvalget på højt plan;

1.13. anbefaler også, at UNHCR deltager i genbosætningsudvalget på højt plan på permanent vis. I Kommissionens forslag hersker der generelt uklarhed om, hvordan og ved hjælp af hvilke procedurer personer med behov for international beskyttelse identificeres (af UNHCR eller medlemsstaterne), og hvilken rolle Den Europæiske Unions Asylagentur spiller i denne procedure;

1.14. er fortaler for, at anvendelsen af supplerende og alternative modtagelses- og finansieringsprogrammer i stil med det canadiske »Private Sponsorship Program« undersøges nærmere ⁽¹⁾. EU-genbosætningsrammen kan generelt drage fordel af en institutionaliseret trepartstilgang, der inddrager medlemsstaterne, UNHCR og private/civilsamfundsrelaterede aktører; Dette må dog ikke gå ud over hverken kvaliteten eller omfanget af genbosætning; Opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at civilsamfundet informeres grundigt om genbosættelsesplaner og den ydede støtte med henblik på deres deltagelse i processen;

1.15. anbefaler en styrket institutionel tilstedeværelse af EU og dets medlemsstater i særligt udsatte oprindelses- og transitlande, herunder støtte til disse lande gennem opbygning af lokal kapacitet til modtagelse og beskyttelse.

2. Vurdering af de enkelte bestemmelser i forslaget

2.1. EU-genbosætningsramme

2.1.1. EØSU bifalder genbosætning af personer med behov for international beskyttelse i Unionen. EØSU fremhæver, som allerede påpeget i sin udtalelse om Den europæiske dagsorden for migration ⁽²⁾, sin opfordring til, at der i tilknytning til genbosætning etableres solide integrationsordninger i medlemsstaterne samt sikres adgang til arbejdsmarkedet, anerkendelse af kvalifikationer og tilbud om faglig og sproglig uddannelse.

2.1.2. EØSU støtter foranstaltningerne til sikring af en tidlig, effektiv og vellykket integration af genbosatte personer inden for rammerne af *handlingsplanen om integration af tredjelandsstatsborgere* ⁽³⁾, der blev fremsat den 7. juni 2016. Disse foranstaltninger er imidlertid i modstrid med status for subsidiær beskyttelse, da medlemsstaterne på ny skal vurdere en persons beskyttelsesstatus, og dette i givet fald kan resultere i, at de ikke anerkender vedkommendes flygtningestatus. Dermed risikerer en person med behov for international beskyttelse udsendelse eller tilbagesendelse til tredjelandet eller oprindelseslandet.

⁽¹⁾ <http://www.cic.gc.ca/english/resources/publications/ref-sponsor/>.

⁽²⁾ EUT C 71 af 24.2.2016, s. 46.

⁽³⁾ COM(2016) 377 final.

2.2. Regioner eller tredjelande, hvorfra genbosætning kan finde sted

2.2.1. EØSU støtter den i artikel 7 og 8 indførte fleksibilitet ved fastlæggelsen af fælles kriterier for udvælgelse af regioner og tredjelande, hvorfra genbosætning kan finde sted. Disse bør dog ikke være for restriktive og bør ikke afhænge af kvaliteten af et tredjeland eller en regions effektive samarbejde om migration og asyl, men snarere af folks sårbarhed. EØSU modsætter sig enhver form for forskelsbehandling baseret på flugtrute eller oprindelsesland eller på grundlag af race eller religion (artikel 3 i Flygtningekonventionen).

2.2.2. For så vidt angår skabelsen af de nødvendige betingelser for anvendelse af principperne om »første asylland« og »sikkert tredjeland« med henblik på tilbagesendelse af asylansøgere, påpegede EØSU allerede i sin udtalelse om *Etablering af en fælles EU-liste over sikre oprindelseslande*⁽⁴⁾, at det stadig er for tidligt at udarbejde en dækkende liste. En liste over sikre oprindelseslande kræver enighed om fælles kriterier, som fastsat i direktiv 2013/32/EU, og vurderingen af et land kræver specifikke, konkrete og præcise indikatorer baseret på oplysninger fra især UNHCR, EASO, Europarådet, Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og andre menneskerettighedsorganisationer. EØSU advarer om, at disse principper under ingen omstændigheder må anvendes på lande, der overtræder menneskerettighederne og retsstatsprincippet. Desuden kan et tredjeland kun betragtes som »sikkert«, når det er garanteret, at landet overholder princippet om »non-refoulement« og derudover har anerkendt og gennemfører Flygtningekonventionen, New York-protokollen af 31. januar 1967 vedrørende flygtninges retsstilling og andre relevante traktater fuldt ud.

2.2.3. EØSU mener, at EU med disse partnerskaber forsøger at flytte flygtningeproblematikken og sit ansvar for personer, der søger beskyttelse, til tredjelande og give disse tredjelande materielle incitamenter til at standse personer, der søger beskyttelse, ved de ydre grænser. I den henseende bør der også stilles spørgsmålstegn ved det øgede antal tilbagetagelser af tredjelandstatsborgere og statsløse personer med ulovligt ophold på medlemsstaternes område, der er et resultat af nye aftaler. Indsatsen for at nedbringe antallet af flygtninge indebærer en risiko for, at tredjelande undlader at overholde chartret, Flygtningekonventionen og EMRK og tilbageholder, afviser eller tilbagesender nyankomne, der søger beskyttelse, ved deres grænser. EØSU opfordrer derfor til en konsekvent anvendelse af principperne i international ret og oprettelse af effektive kontrolmekanismer.

2.3. Kriterier for fastlæggelse af de regioner eller tredjelande, hvorfra genbosætning skal finde sted (artikel 4)

2.3.1. EØSU opfordrer til en afkobling af genbosætningsprogrammet og partnerskabsaftalerne, og derfor bør en del af teksten i artikel 4, litra a) (»og eventuelle videre rejser foretaget af disse personer til medlemsstaternes område«) slettes. EØSU mener, at kriterierne i artikel 4, litra c) og d), med undtagelse af nr. iii), stiller spørgsmålstegn ved retten til asyl og beskyttelse mod refoulement i henhold til artikel 18 og 19 i chartret, og de skal derfor også slettes.

2.3.2. EØSU opfordrer i overensstemmelse med UNHCR til, at det ved tilbagetagelsesforanstaltninger sikres, at det pågældende tredjeland eller den pågældende region har anerkendt Flygtningekonventionen fuldt ud og gennemfører denne, således at adgangen til en procedure, hvor en ansøgning om beskyttelse behandles i henhold til Flygtningekonventionen er garanteret.

2.3.3. EØSU bemærker med bekymring, at tilbagesendelsesmekanismen inden for rammerne af erklæringen fra EU og Tyrkiet, kan risikere at forvandle de såkaldte »Hot Spots« til en form for fængsler. Det vil være en tilsidesættelse af retten til frihed og beskyttelse mod vilkårlig frihedsberøvelse (artikel 5 i den europæiske menneskerettighedskonvention og artikel 6 i chartret). EØSU giver derfor udtryk for sin foruroligelse over anholdelser og tilbagesendelser i henhold til erklæringen mellem EU og Tyrkiet og finder, at den nuværende tilbagesendelsesmekanisme hurtigst muligt bør tages op til revision med henblik på at sikre ordentlig beskyttelse i denne og i nye partnerskabsaftaler.

2.3.4. EØSU støtter principielt en intensivering af diplomatiske forbindelser og finansielle og tekniske ledsageforanstaltninger inden for rammerne af partnerskaber med tredjelande, såsom opbygning af lokal kapacitet til modtagelse og beskyttelse af personer, der behøver international beskyttelse, som tjener til håndtering af flygtningeproblematikken i tredjelande og regioner. Disse aktiviteter skal være i overensstemmelse med Flygtningekonventionen, EMRK og chartret. Genbosættelsesforanstaltninger eller generel udviklingsbistand må ikke være betinget af tilbagesendelses- eller lignende samarbejdsaftaler med tredje lande; Sådanne aftaler er i strid med de humanitære mål for disse foranstaltninger.

⁽⁴⁾ EUT C 71 af 24.2.2016, s. 82.

2.4. Kriterier for at komme i betragtning (artikel 5)

2.4.1. EØSU glæder sig over det særlige fokus på sårbarheden hos kvinder og piger, børn og unge, herunder uledsagede mindreårige, og medtagelsen af personer, som har familieband, som en udvidelse af de klassiske kategorier for genbosætning. EØSU støtter navnlig hensynet til familiens enhed, hvor spørgsmålet om søskende som »familiemedlemmer« tages med i betragtning. Disse kriterier bør dog kun finde anvendelse, såfremt de eksisterende regler for familiesammenføring jf. direktivet om familiesammenføring af 2003 ikke kan anvendes. EØSU understreger betydningen af at sikre, at principperne om ligestilling og ikkeforskelsbehandling overholdes, hvilket også bør gælde for litra a), b), c) og d).

2.4.2. EØSU er dog betænkelig ved at udvide kategorierne til også at omfatte »personer med socioøkonomisk sårbarhed«, hvis disse mennesker har en lav indkomst, lavt erhvervmæssig status eller en dårlig uddannelse osv. Denne kategori kræver ikke beskyttelse i henhold til Genève-konventionen fra 1951, som igen kan føre til diskrimination af personer med behov for international beskyttelse. Man er i den forbindelse nødt til at etablere andre lovlige adgangsveje og foranstaltninger, der er møntet på beskyttelsesbehovet hos personer, der socioøkonomisk set er sårbare.

2.4.3. Generelt støtter EØSU, at UNHCR's mangeårige kriterier for anerkendelse overtages, hvorved organisationens centrale rolle i forbindelse med identifikationen af personer med behov for international beskyttelse styrkes.

2.5. Udelukkelsesgrunde (artikel 6)

2.5.1. EØSU afviser den fuldstændige udelukkelse af de personer, der er omhandlet i artikel 6, stk. 1, litra d) og f), da dette er i strid med den grundlæggende ret til asyl. Begge afsnit skal slettes med henblik på at bevare asylbegrebets integritet og troværdighed.

2.5.2. Det er desuden nødvendigt at sikre, at artikel 6, stk. 1, litra c), kun anvendes i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet. Desuden skal der, set i lyset af de forskellige retlige rammer og retspraksis i de enkelte stater, ved kriterierne for at komme i betragtning og udelukkelseskriterierne ses bort fra eller foretages en konkretisering af vage begreber og formuleringer som i artikel 6, stk. 1 litra a), nr. ii), »de har begået en alvorlig forbrydelse«.

2.5.3. Anvendelsen af en valgfri udelukkelsesgrund (artikel 6, stk. 2), ifølge hvilken medlemsstaterne kan nægte at genbosætte tredjelandstatsborgere eller statsløse, for hvilke en af de udelukkelsesgrunde, der er nævnt i artikel 6, stk. 1, litra a) eller b), finder umiddelbar anvendelse, kræver entydig og rimelig dokumentation. I modsat fald bør dette stykke udgå. Hvis der blot er tale om en mistanke, overtræder medlemsstaten princippet om ikkeforskelsbehandling.

2.6. Genbosætningsplan og målrettede genbosætningsordninger (artikel 7 og 8)

2.6.1. EØSU bifalder muligheden for at reagere fleksibelt på ændringer i migrationsstrømmene og nye internationale rammevilkår. Udvalget opfordrer dog i overensstemmelse med UNHCR og andre civilsamfundsorganisationer⁽⁵⁾ til, at antallet af personer, der skal genbosættes, i modsætning til i artikel 7 defineres som et minimumsantal samtidig med at UNHCR's årlige rapport⁽⁶⁾ bør udgøre grundlaget for prognosen over behovet for genbosætning. EØSU mener, at det vil være passende, hvis Europa påtager sig at imødekomme en andel på mindst 25 % af det af UNHCR beregnede globale behov for genbosætning.

2.6.2. EØSU er bekymret for inddragelsen af medlemsstaterne i gennemførelsen af den årlige genbosætningsplan. Den hidtidige gennemførelse af Rådets konklusioner af 20. juli 2015, Kommissionens iværksættelse af traktatbrudsprocedurer for manglende gennemførelse af det fælles europæiske asylsystem⁽⁷⁾ og Kommissionens rapporter om fremskridt i gennemførelsen af erklæringen⁽⁸⁾ fra EU og Tyrkiet giver anledning til bekymring.

⁽⁵⁾ Joint Comments Paper by Caritas Europe, CCME, ECRE, ICMC Europe, IRC, Red Cross EU Office, 14.11.2016.

⁽⁶⁾ UNHCR Projected Global Resettlement Needs 2016.

⁽⁷⁾ IP/15/6228.

⁽⁸⁾ COM(2016) 349 final.

2.6.3. I artikel 8 bør der skelnes klarere mellem UNHCR's genbosætningsramme på den ene side og genbosætningsforanstaltninger og andre lovlige adgangsveje varetaget af EU, dets medlemsstater eller andre aktører på den anden side. EØSU bifalder overordnet set den i EU-genbosætningsrammen institutionaliserede trepartstilgang, ifølge hvilken genbosætning sker via UNHCR, EU og medlemsstaterne samt private/civilsamfundsrelaterede aktører.

2.7. *Samtykke (artikel 9)*

2.7.1. Mens genbosætningsprocedurerne i henhold til artikel 10 og 11 skal være baseret på tredjelandstatsborgerens eller den statsløses samtykke, må tredjelandstatsborgere eller statsløse personer, som har afvist genbosætning i en bestemt medlemsstat af f.eks. familiemæssige, sociale eller kulturelle årsager, ikke udelukkes fra genbosætning i en anden medlemsstat.

2.8. *Almindelige og fremskyndede procedurer (artikel 10 og 11)*

2.8.1. EØSU tildeler UNHCR en nøglerolle i forbindelse med identifikationen af tredjelandstatsborgere og statsløse. Den Europæiske Unions Asylagentur, hvis formål og ansvarsområde forinden skal fastlægges helt konkret af Kommissionen, eller relevante internationale organer kan støtte UNHCR. EØSU stiller spørgsmålstegn ved særlige rettigheder som i erklæringen mellem EU og Tyrkiet, hvor et tredjeland træder i stedet for UNHCR og udvælger de personer, der får lov at rejse. Dette er ikke i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder i Flygtningekonventionen, chartret og EMRK.

2.8.2. Ifølge forslaget bør genbosætning være den foretrukne fremgangsmåde til at opnå international beskyttelse på medlemsstaternes område, og denne bør ikke resultere i endnu en asylprocedure. Sådanne begrænsninger kan antaste retten til asyl for personer med behov for beskyttelse. Det skal også være muligt at søge om asyl på medlemsstaternes område via andre kanaler, da dette ellers er en overtrædelse af den beskyttelsessøgende persons ret og pligt til at søge om asyl i det første modtagelsesland i EU.

2.8.3. EØSU advarer om, at integrationen af genbosatte personer i en medlemsstat resulterer i en konflikt med den subsidiære beskyttelsesstatus i henhold til den fremskyndede procedure (artikel 11). Den medlemsstat, hvor genbosætningen skal foregå, skal nemlig vurdere en persons flygtningestatus på ny, hvilket kan resultere i en afvisning af denne status. Der skal derfor ses bort fra tildeling af subsidiær beskyttelsesstatus, idet den fremskyndede procedure er begrundet i den hastende karakter af f.eks. medicinsk behandling. I begge procedurer⁽⁹⁾ skal betingelserne for en fuld anerkendelse af flygtningestatus evalueres.

2.9. *Genbosætningsudvalg på højt plan (artikel 13)*

2.9.1. EØSU anbefaler, at Kommissionen, ud over blot at høre genbosætningsudvalget på højt plan, fastlægger den årlige genbosætningsplan i samråd med udvalget og sikrer dens obligatoriske gennemførelse. Formandskabet bør gå på skift mellem Kommissionen og Europa-Parlamentet i et tæt samarbejde med civilsamfundet. EØSU som talerør for civilsamfundet bør være medlem af udvalget på højt plan eller i det mindste være repræsenteret i form af en permanent deltagelse med observatør- eller rådgivende status.

2.9.2. EØSU opfordrer til, at Den Europæiske Unions Asylagentur, UNHCR og IOM (International Organization for Migration) skal være faste medlemmer af udvalget på højt plan.

2.10. *Udøvelse af de delegerede beføjelser*

EØSU støtter med henvisning til Kommissionens delegerede retsakt vedtaget i overensstemmelse med artikel 10, stk. 9, fastlæggelsen af en vetoet og mulighed for tilbagekaldelse ved Europa-Parlamentet og Rådet.

2.11. *Associering med Island, Liechtenstein, Norge og Schweiz*

EØSU støtter i høj grad associerede landes deltagelse i gennemførelsen af genbosætningsplanerne og udvalget på højt plan. EØSU anbefaler, at Det Forenede Kongerige, Irland og Danmark inviteres til at deltage.

⁽⁹⁾ EUT C 34 af 2.2.2017, s. 144; SOC/547 om Den 2. reformpakke vedrørende det fælles europæiske asylsystem, Bruxelles den 14. december 2016, og Genèvekonventionen (se side ... i denne EUT).

3. Specifikke anbefalinger

3.1. Medlemsstaternes deltagelse i gennemførelsen af de årlige genbosætningsplaner

3.1.1. EØSU gentager sin opfordring til EU's medlemsstater og det internationale samfund om at tage et større ansvar for personer med behov for international beskyttelse, udvise en højere grad af solidaritet med tredjelande og regioner, til hvilke eller i hvilke et stort antal personer er blevet fordrevet, samt styrke indsatsen til sikring af genbosætning og indrejse af humanitære årsager.

3.1.2. Udvalget forventer, at EU og medlemsstaterne lever op til deres hidtidige forpligtelser til flytning og genbosætning i henhold til Rådets afgørelser fra juli og september 2015, i højere grad tager hensyn til den begrænsede modtagelseskapacitet i en medlemsstat som Grækenland og gør en større indsats for at oprette en solidarisk EU-genbosætningsramme og et fælles europæisk asylsystem. Ifølge UNHCR's oplysninger findes der på verdensplan 65,3 millioner personer med behov for international beskyttelse, og EØSU opfordrer derfor til, at der udvises et større engagement og genbosættes langt flere end 20 000 personer med behov for beskyttelse på årsbasis.

3.1.3. EØSU anbefaler, at medlemsstaterne hurtigst muligt styrker deres institutionelle tilstedeværelse i oprindelses- og transitlande, således at ambassader og konsulater eller specifikke migrationscentre får mulighed for hurtigt at anerkende et beskyttelsesbehov på grundlag af UNHCR's oplysninger og skabe mulighed for genbosætning i medlemsstaterne. Dette ville være et yderligere bidrag til opbygningen af den nødvendige infrastruktur til gennemførelse af EU's genbosætningsplaner.

3.2. Samarbejde

3.2.1. EØSU anbefaler at institutionalisere et tæt partnerskab med UNHCR på grund af organisationens internationalt anerkendte ekspertise. Som supplement kan der indgås lignende partnerskaber med IOM og andre certificerede civilsamfundsorganisationer som f.eks. Churches' Commission for Migrants in Europe (CCME) eller Det Europæiske Råd for Flygtninge og Personer i Eksil (ECRE). Udvalget vil gerne opfordre medlemsstaterne til i de tidlige faser at inddrage borgere og civilsamfundsorganisationer på lokalt plan med henblik på at opnå støtte fra lokalsamfundet, og således øge udsigten til en vellykket integration af genbosatte flygtninge.

3.2.2. Også alternative modtagelses- og finansieringsprogrammer iværksat af f.eks. enkeltpersoner, NGO'er, civilsamfundsorganisationer, herunder sociale foreninger, eller andre interesserede grupper bør komme i betragtning, således at der skabes lovlige indrejseveje til Unionen. Dette kan være et nyttigt supplement til den europæiske genbosætningsplan, men kan aldrig erstatte denne. EØSU fremhæver i den sammenhæng det canadiske »Private Sponsorship Program« som et godt eksempel. Civilsamfundet, arbejdsmarkedets parter og lokale myndigheder varetager vigtige integrationsfunktioner efter genbosætningen af en person, og derfor bør de så hurtigt som muligt inddrages i planlægnings- og beslutningsprocesserne under genbosætningsrammen.

3.2.3. Private indrejseordninger bør regelmæssigt evalueres af medlemsstaterne for at sikre, at de grundlæggende rettigheder i chartret, EMRK og Flygtningekonventionen overholdes, og at det ikke er andre interesser, der forfølges. De personer, der skal genbosættes inden for rammerne af private indrejseordninger, skal opfylde betingelserne for tilkendelse af flygtningestatus. I værtslandet får de samme juridiske status, som flygtninge der er indrejst via statslige ordninger.

Bruxelles, den 25. januar 2017.

Georges DASSIS
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Rådets forordning om kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser i ægteskabsager og i sager vedrørende forældreansvar, og om internationale barnebortførelser (omarbejdning)

(COM(2016) 411 final — 2016/0190 (CNS))

(2017/C 125/06)

Ordfører: **Christian BÄUMLER**

Anmodning om udtalelse	Rådet, 20.7.2016
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab
Vedtaget i sektionen	10.1.2017
Vedtaget på plenarforsamlingen	26.1.2017
Plenarforsamling	nr. 522
Resultat af afstemningen	116/0/1
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. I Juncker-Kommissionens politiske retningslinjer påpeges det efter EØSU's opfattelse med rette, at det retlige samarbejde mellem EU-medlemsstaterne gradvist må forbedres, og at der må holdes trit med den aktuelle virkelighed, hvor et stigende antal mobile borgere i hele EU indgår ægteskab og får børn.

1.2. EØSU glæder sig over, at Kommissionens forslag har til formål at sikre, at der i større omfang tages højde for barnets tarv i forbindelse med afgørelser om tilbagesendelse. EØSU støtter børns rettigheder og understreger, at respekten for børns rettigheder på alle politikområder vedrørende børn er af største betydning. Barnets tarv skal altid komme i første række.

1.3. EØSU glæder sig over, at Kommissionen foreslår adskillige væsentlige ændringer med sigte på at gøre proceduren for tilbagegivelse af et bortført barn mere effektiv. Efter EØSU's opfattelse kan det også være hensigtsmæssigt at vedtage fælles minimumsstandarder, herunder en fælles fuldbyrdesprocedure.

1.4. EØSU mener, at det i artikel 55 omhandlede samarbejde mellem centrale myndigheder i sager, der specifikt vedrører forældreansvar, er af afgørende betydning, og går ind for en omarbejdning af disse bestemmelser.

1.5. EØSU bifalder, at medlemsstaterne forpligtes til at samle kompetencerne i et begrænset antal domstole under hensyntagen til de enkelte retssystemers struktur.

1.6. EØSU glæder sig over, at forslaget præciserer fristerne for afgørelser om tilbagegivelse, der kan fuldbyrdes, og at tilbagegivelsesprocedurerne forkortes til en varighed af højst 18 uger.

1.7. EØSU anser en begrænsning til én klageinstans i tilbagegivelsesprocedurer for at være rimelig.

1.8. EØSU glæder sig over, at retten i domsstaten kan erklære, at en afgørelse midlertidigt kan fuldbyrdes, også når denne mulighed ikke findes i henhold til national ret.

1.9. EØSU er af den opfattelse, at minimumsstandarder for høring af børn kan bidrage til en øget accept af afgørelser.

1.10. EØSU opfordrer desuden til en afskaffelse af eksekvaturproceduren. Udvalget mener, at beskyttelsesmekanismerne imidlertid bør opretholdes.

1.11. EØSU opfordrer til, at fuldbyrdelsesmedlemsstatens domstole desuden skal have mulighed for at træffe tvingende nødvendige beskyttelsesforanstaltninger, når der er øget risiko for, at et barn udsættes for skade.

1.12. EØSU bifalder, at forslaget om anbringelse af et barn hos en plejefamilie eller på en døgninstitution i en anden medlemsstat under alle omstændigheder forudsætter værtsstatens samtykke.

1.13. EØSU mener, at der er behov for præcisering af Bruxelles IIa-forordningens anvendelsesområde. Selv når der tages udgangspunkt i en »national« opfattelse af ægteskabet, skal medlemsstaterne tage højde for artikel 21 i EU's charter om grundlæggende rettigheder. EØSU foreslår, at det i en af forordningens betragtninger anføres, at der skal tages højde for artikel 21.

1.14. EØSU mener, at der er behov for bestemmelser vedrørende sager, hvor den ene forælder kommer fra et land uden for EU, og opfordrer til indgåelse af bilaterale aftaler, især med lande som ikke har undertegnet Haagerkonventionen om de civile retlige virkninger af internationale børnebortførelser.

2. Generelle betragtninger

2.1. Den 30. juni 2016 fremlagde Kommissionen forslag til en reform af Bruxelles IIa-forordningen. Bruxelles IIa-forordningen er hjørnesten i det retlige samarbejde i familiesager i EU. Den fastlægger ensartede regler for retternes kompetence i sager vedrørende skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab samt tvister om forældreansvar i grænseoverskridende situationer. Den fremmer den frie bevægelighed for retsafgørelser, offentlige dokumenter og aftaler i EU, idet den indeholder bestemmelser om deres anerkendelse og fuldbyrdelse i andre medlemsstater. Forordningen har siden den 1. marts 2005 fundet anvendelse i alle medlemsstater med undtagelse af Danmark.

2.2. Den del af forordningen, som vedrører retlige spørgsmål om forældre og børn, fastlægger inden for EU den internationale kompetence i børnesager og indeholder bestemmelser om anerkendelse og fuldbyrdelse af andre medlemsstaters afgørelser vedrørende forældre og børn. Forordningen indeholder desuden bestemmelser om tilbagegivelse af børn, som er bragt ulovligt til eller tilbageholdes i en anden medlemsstat. I den forbindelse styrker forordningen tilbagesendelsesmekanismen i henhold til konventionen om de civile retlige virkninger af internationale børnebortførelser.

2.3. Forordningen, som allerede har været genstand for 24 afgørelser truffet af Den Europæiske Unions Domstol, bør nu reformeres i flere henseender. Det aktuelle Kommissionsforslag vil gøre forordningen endnu mere effektiv. Det begrænser sig til den del af forordningen, som vedrører retlige spørgsmål om forældre og børn og berører ikke bestemmelserne om retlige spørgsmål i forbindelse med skilsmisseprocedurer.

2.4. I Juncker-Kommissionens politiske retningslinjer påpeges det efter EØSU's opfattelse med rette, at det retlige samarbejde mellem EU-medlemsstaterne gradvist må forbedres, og at der må holdes trit med den aktuelle virkelighed, hvor et stigende antal mobile borgere i hele EU gifter sig og får børn.

2.5. EØSU har allerede i tidligere udtalelser ⁽¹⁾ fremhævet, at traktaterne og EU's charter om grundlæggende rettigheder garanterer adgang til effektive retsmidler og respekt for de grundlæggende rettigheder, herunder især ejendomsretten, lighed for loven for alle, forbud mod forskelsbehandling, respekt for privatliv og familieliv, retten til at indgå ægteskab og stifte familie samt retten til en upartisk domstol.

2.6. Kommissionen har undersøgt forordningens praktiske anvendelighed og har i sin rapport, som blev vedtaget i april 2014 (COM(2014) 225) ⁽²⁾, erklæret, at ændringer til forordningen var nødvendige. Undersøgelsen blev gennemført under programmet for kvalitetskontrol af den eksisterende EU-lovgivning (Refit).

2.7. Med omarbejdningen bør det europæiske område med retfærdighed og grundlæggende rettigheder blive videreudviklet på baggrund af gensidig tillid, de resterende hindringer for den frie bevægelighed for retsafgørelser bør bortfalde med princippet om gensidig anerkendelse, og barnets tarv bør blive bedre beskyttet, idet proceduren bliver gjort enklere og mere effektiv.

⁽¹⁾ EUT C 376 af 22.12.2011, s. 87.

⁽²⁾ COM(2014) 225 final.

2.8. EØSU glæder sig over, at Kommissionens forslag har til formål at sikre, at der i større omfang tages højde for barnets tarv i forbindelse med afgørelser om tilbagesendelse. Med den stigende migration er der i højere grad behov for metoder til og strukturer for samarbejde, så det bliver muligt at beskytte børn på tværs af de nationale grænser.

2.9. EØSU glæder sig over, at Kommissionen foreslår adskillige væsentlige ændringer, som har til formål at gøre proceduren for tilbagegivelse af bortførte børn mere effektiv. I tilfælde, hvor forældre bortfører børn, er rettidig handling af afgørende betydning for resultatet af den procedure for tilbagegivelse af barnet, der fremgår af forordningen.

2.10. EØSU mener, at det i artikel 55 omhandlede samarbejde mellem de centrale myndigheder i sager, der specifikt vedrører forældreansvar, er afgørende for på effektiv vis at støtte forældre og børn, som er involveret i grænseoverskridende sager vedrørende børn.

2.11. Efter EØSU's opfattelse er et afgørende problem den upræcise formulering af artiklen om den bistand, som skal ydes af de centrale myndigheder i sager, der specifikt vedrører forældreansvar. Artiklen udgør for de nationale myndigheder i visse medlemsstater ikke et tilstrækkeligt retsgrundlag for at skride til handling.

2.12. EØSU bifalder, at forslaget redegør for, hvem der af hvem og under hvilke betingelser kan anmode om bistand eller oplysninger. Desuden præciseres det, at også domstole og børnevelfærdsmyndigheder kan anmode om bistand fra de centrale myndigheder. Omarbejdningen skaber retsgrundlag for, at børnevelfærdsmyndigheder kan få udleveret de ønskede oplysninger fra andre medlemsstater via de centrale myndigheder.

2.13. EØSU bifalder, at medlemsstaterne forpligtes til at samle kompetencerne i et begrænset antal domstole under hensyntagen til de enkelte retssystemers struktur. Der opstår forsinkelser i forbindelse med sagsbehandlingen, idet de enkelte medlemsstaters domstole, som har beskæftiget sig med tilbagegivelsesansøgninger, ikke er specialiseret i dette. Dommerne er således ikke fuldt fortrolige med de relevante procedurer og bestemmelser og har sjældent lejlighed til regelmæssigt at samarbejde med andre domstole i EU på en måde, der er befordrende for opbygningen af gensidig tillid.

2.14. EØSU glæder sig over, at forslaget præciserer fristerne for afgørelser om tilbagegivelse, der kan fuldbyrdes, og at tilbagegivelsesprocedurer forkortes til en varighed af højst 18 uger.

2.15. De centrale myndigheder vil i henhold til forslaget være forpligtet til inden for en periode på seks uger at modtage og behandle anmodningen, identificere sagsøgte og barnet, fremme mægling og i den forbindelse sikre, at en sådan ikke forsinker proceduren. Der er på nuværende tidspunkt ingen frister for de centrale myndigheder.

2.16. En særlig frist på seks uger skal gælde for sager ved retten i første instans samt ved appelinstansen. Dette medfører efter EØSU's opfattelse en mere realistisk frist for domstolene med hensyn til at sikre sagsøgte ret til en retfærdig rettergang. EØSU gør opmærksom på, at det bør sikres, at disse frister overholdes i de forskellige retssystemer.

2.17. EØSU anser en begrænsning til én klageinstans i tilbagegivelsesprocedurer for at være rimelig. De fleste forfatninger i medlemsstaterne garanterer kun én klageadgang i forbindelse med statslige afgørelser.

2.18. EØSU glæder sig over, at retten i domsstaten kan erklære, at en afgørelse midlertidigt kan fuldbyrdes, også når denne mulighed ikke findes i henhold til national ret. Dette er hensigtsmæssigt i systemer, hvor en afgørelse ikke kan fuldbyrdes, så længe den stadig er genstand for et søgsmål. Dermed kan en forælder påberåbe sig samværsret på baggrund af en afgørelse, som midlertidigt kan fuldbyrdes, mens der verserer en klagesag vedrørende denne afgørelse efter anmodning fra den anden forælder.

2.19. EØSU opfordrer til, at dommerne udtrykkeligt tilskyndes til at undersøge, om afgørelser om tilbagegivelse skal kunne fuldbyrdes midlertidigt. Forsinkelser efter afgørelser om tilbagegivelse har en negativ indvirkning på forholdet mellem forældre og børn og på barnets tarv. EØSU glæder sig over, at forslaget indeholder en række præciseringer med henblik på en bedre anvendelse af de nuværende regler. Den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse, er således forpligtet til omhyggeligt at undersøge barnets tarv, inden der træffes endelig afgørelse om forældremyndigheden, som kan munde ud i en tilbagegivelse af barnet. I denne sammenhæng har ethvert barn, der er i stand til at danne egne meninger, ret til at blive hørt som led i en sådan undersøgelse, selv om det ikke er fysisk til stede, og der bør anvendes passende alternative midler som f.eks. videokonferencer.

2.20. Minimumsstandarder for høring af børn kan efter EØSU's opfattelse desuden medvirke til at forhindre nægtelse af anerkendelse, fuldbyrdelse eller eksekvtur af en afgørelse, som er truffet af en anden medlemsstat, og dermed øge EU-borgernes accept (af afgørelsen). Som eksempel kan nævnes den minimumsalder, et barn skal have for at kunne høres, men procedurespørgsmål, som går ud over dette, f.eks. hvem der skal stille barnet spørgsmål, er ikke relevante. Dette bør (og skal) fortsat være overladt til medlemsstaterne. EØSU anbefaler, at dommere, der afhører børn, modtager en socialpædagogisk undervisning.

2.21. EØSU støtter også afskaffelse af eksekvturproceduren for alle afgørelser om forældreansvar, der træffes i en medlemsstat (og for officielle dokumenter og aftaler). Med hensyn til fuldbyrdelsen, der som sådan henhører under medlemsstaternes kompetence, følger det af Domstolens retspraksis, at anvendelsen af nationale fuldbyrdelsesregler ikke må være til skade for forordningens effektivitet i praksis.

2.22. Desuden har den påkrævede eksekvturprocedure ført til gennemsnitlige forsinkelser på flere måneder pr. sag og omkostninger på op til 4 000 EUR for borgerne⁽³⁾.

2.23. EØSU mener, at der imidlertid bør opretholdes særlige beskyttelsesmekanismer. Sådanne mekanismer omfatter under alle omstændigheder korrekt forkyndelse af dokumenter, parternes og barnets ret til at blive hørt, navnlig i forbindelse med modstridende afgørelser, samt overholdelse af særlige proceduremæssige bestemmelser om anbringelse af barnet i en anden medlemsstat — inspireret af den nuværende artikel 56 i Bruxelles IIa-forordningen.

2.24. EØSU opfordrer til, at fuldbyrdelsesmedlemsstatens domstole også får mulighed for at træffe tvingende nødvendige beskyttelsesforanstaltninger, når der er øget risiko for, at et barn udsættes for skade eller på anden vis bringes i en uacceptabel situation. Således kan f.eks. en domstol, ved hvilken der verserer en tilbagegivelsesprocedure, give en af forældrene samværsret, og afgørelsen kan desuden fuldbyrdes i den medlemsstat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted, indtil en domstol i dette land har truffet endelig afgørelse om samværet.

2.25. EØSU bifalder, at Kommissionsforslaget om anbringelse af et barn hos en plejefamilie eller på en døgninstitution i en anden medlemsstat under alle omstændigheder kræver samtykke fra værtslandet. Kravet om samtykke sikrer, at barnet modtager målrettet omsorg i værtslandet. EØSU anbefaler desuden, at anbringelse inden for barnets familie skal prioriteres, og hvis dette ikke er muligt eller ikke tilgodeser barnets tarv, skal der sørges for en plejefamilie eller fællesskabsbaseret pleje.

2.26. EØSU noterer sig, at det ifølge rapporten undertiden varer flere måneder, inden det fastslås, om det i de enkelte tilfælde er nødvendigt at indhente samtykke. Såfremt det er nødvendigt at indhente samtykke, skal høringsproceduren følges, og denne er ligeledes tidskrævende, idet der ikke er nogen frist for de myndigheder, hvortil anmodningen rettes. Som en konsekvens heraf træffer mange af ovennævnte myndigheder beslutning om anbringelsen og sender barnet til værtslandet, mens høringsproceduren stadig foregår, eller inden den indledes, idet de skønner, at anbringelsen er presserende, og de er bevidste om procedurens varighed. Dette resulterer i en situation med juridisk usikkerhed for barnet.

2.27. EØSU glæder sig over forslaget om at indføre en frist på otte uger, inden for hvilken den medlemsstat, hvortil anmodningen rettes, skal træffe en afgørelse. Den fremskyndede procedure tjener barnets tarv.

2.28. EØSU accepterer, at det i henhold til Haagerkonventionen er domstolen i den medlemsstat, hvor barnet befinder sig, der træffer afgørelse. EØSU påpeger, at værning i forbindelse med bortførelse af børn i de fleste tilfælde er det sted, hvor bortførelsen befinder sig. EØSU gør opmærksom på, at der med Bruxelles IIa-forordningen allerede er indført gratis rådgivning til forældre, der kommer fra et andet land end det, som barnet har sit sædvanlige opholdssted i.

2.29. EØSU glæder sig generelt over vedtagelsen af fælles minimumsstandarder, herunder en fælles fuldbyrdelsesprocedure, der sigter mod at fremskynde tilbagegivelsesproceduren.

⁽³⁾ COM(2016) 411/2, s. 8.

3. Særlige bemærkninger

3.1. EØSU mener, at der er behov for lovgivning i forbindelse med sager, hvor den ene forælder kommer fra et land uden for EU. Migration og global udveksling af varer og tjenesteydelser har ført til flere sådanne tilfælde. EØSU mener, at det er nødvendigt at indgå bilaterale aftaler, navnlig med lande, som ikke har undertegnet Haagerkonventionen om de civile retlige virkninger af internationale børnebortførelser.

3.2. EØSU mener, at der er behov for præcisering for så vidt angår Bruxelles Ila-forordningens anvendelsesområde. Det fremgår ikke af Kommissionens forslag, om nye former for ægteskab eller skilsmisse er omfattet af forordningen. Hvad der skal forstås ved ægteskab, er ikke klart defineret, men derimod indforstået. Selv når der tages udgangspunkt i en »national« opfattelse af ægteskabet, skal medlemsstaterne tage højde for artikel 21 i EU's charter om grundlæggende rettigheder, som forbyder forskelsbehandling på grund af seksuel orientering. EØSU foreslår, at det i en af forordningens betragtninger præciseres, at der skal tages højde for artikel 21.

Bruxelles, den 26. januar 2017.

Georges DASSIS
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Konnektivitet med henblik på et konkurrencedygtigt digitalt indre marked — På vej mod et europæisk gigabitsamfund

(COM(2016) 587 final)

(2017/C 125/07)

Ordfører uden studiegruppe: **Ulrich SAMM**

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 24.11.2016
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet
Vedtaget i sektionen	11.1.2017
Vedtaget på plenarforsamlingen	26.1.2017
Plenarforsamling nr.	522
Resultat af afstemningen	163/2/1
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU ønsker at understrege, at den digitale økonomi spiller en stadig vigtigere rolle i vores økonomi og samfundsliv. Betydelige investeringer i digital infrastruktur skal prioriteres højt med henblik på at forblive konkurrencedygtig og bane vej for virksomhedsetablering og jobskabelse, navnlig i lyset af de investeringer, der foretages af Europas vigtigste konkurrenter, nemlig USA og Asien.

1.2. EØSU glæder sig over meddelelsen og de tilknyttede EU-initiativer vedrørende den europæiske kodeks for elektronisk kommunikation, Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (BEREC), 5G-handlingsplanen og støtteordningen for de offentlige myndigheder, som ønsker at tilbyde gratis wi-fi-adgang (WiFi4EU).

1.3. Opsplitningen af EU's netværksudbydere betyder, at der er behov for EU-retningslinjer for at opnå en sammenhængende europæisk modernisering til støtte for det digitale indre marked.

1.4. Udvalget bemærker, at de strategiske mål for 2025 er ambitiøse, men realistiske, selv om de i høj grad er afhængige af national (privat og offentlig) finansiering til igangsættelse og samordning af projekter. EØSU hilser i den forbindelse velkommen, at EU-netværket af kompetencekontorer vedrørende bredbånd på regionalt/nationalt plan vil blive oprettet og støttet, eftersom det vil hjælpe de lokale forvaltninger med at ansøge om og anvende strukturfondene.

1.5. EØSU bifalder ligeledes indførelsen af et »kupon-system«, der har til formål at nedbringe de administrative udgifter og byrder, især for små lokalsamfund og SMV'er.

1.6. EØSU konstaterer med tilfredshed, at de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESIF) giver betydelig finansiel støtte til højhastighedsbredbåndsnets. Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI) spiller også en vigtig rolle. EØSU anbefaler, at denne rolle styrkes ved at støtte større europæiske projekter for højhastighedsbredbåndsnets, herunder langs det transeuropæiske centrale transportnet, og ved at fastlægge en passende finansiel og lovgivningsmæssig ramme.

1.7. Det bliver kun muligt at opnå fuldt økonomisk og socialt udbytte af overgangen til gigabitkonnektivitet, hvis Europa kan tilvejebringe højkapacitetsnet i by- og landområder til alle dele af samfundet. Der er behov for offentlige investeringer, fordi markedet ikke selv vil dække alle fjernliggende områder og garantere et minimum af digital adgang til sårbare medlemmer af samfundet.

1.8. EØSU anerkender det positive momentum i medlemsstaterne med hensyn til bredbåndsmålene i den digitale dagsorden fra 2010, der tjener som reference for politik og for nationale og regionale bredbåndspaner.

1.9. EØSU noterer sig med glæde gratis-initiativet »WIFI4EU« for alle europæere på offentlige steder: i offentlige administrationer, biblioteker og hospitaler såvel som udendørs. Initiativet bør give alle mulighed for en fri internetforbindelse, der har den samme digitale identitet i hele EU. EØSU anbefaler navnlig at følge eIDAS-forordningen om elektronisk identifikation⁽¹⁾, der giver garanti for databeskyttelse og offentlig sikkerhed mod misbrug af tjenesten (f.eks. til terrorisme).

2. Indledning

2.1. Meget høj internetkonnektivitet er en nøgleinfrastruktur for transport af data på samme måde, som veje, jernbaner, havne og lufthavne er det for transport af varer og passagerer. Eftersom transport af data bliver stadig vigtigere i vores økonomi og sociale liv, er det af afgørende betydning for vores samfund, at vi investerer i denne infrastruktur for at forblive konkurrencedygtige og bane vej for virksomhedsopretning og jobskabelse.

2.2. Internetforbindelser er vigtige for det digitale indre marked. Kommissionens strategi for det digitale indre marked fra maj 2015 skabte de rette rammer og vilkår for etablering af avancerede digitale net. EØSU har behandlet betydningen af disse spørgsmål i flere udtalelser⁽²⁾ ⁽³⁾.

2.3. Det er veldokumenteret, at kvaliteten af internetforbindelserne forventes at blive forbedret inden 2025 (f.eks. i Kommissionens offentlige høring).

2.4. Det basale bredbåndsnæ, der i dag er til rådighed for stort set alle europæere, er ikke længere godt nok. I løbet af de næste ti år bliver der brug for bredbåndsnæ med meget høj kapacitet (gigabit) til en lang række applikationer, som f.eks. tingenes internet (overvejende trådløst), cloudcomputing, højhastigheds-IT og big data, næste generations-TV og virtuel og udvidet (»augmented«) virkelighed.

2.5. Kvaliteten af dataoverførsel karakteriseres ikke kun af hastighed men også af tilgangstid og pålidelighed. Meget kortere tilgangstid, end det er muligt i dag, og højere pålidelighed vil åbne døren for nye applikationer, der kræver hurtig feedback-kontrol, som f.eks. konnektivitet under kørsel og selvkørende biler, fjernoperationer, taktilt internet eller præcisionsnavigation.

2.6. Meddelelsen COM(2016) 587, der ledsages af arbejdsdokument SWD(2016) 300, indeholder en vision for et europæisk gigabitsamfund med tre strategiske målsætninger for 2025:

- gigabitkonnektivitet, som fremmer den samfundsøkonomiske udvikling
- 5G-dækning til alle byområder og alle større jordbaserede transportruter
- adgang for alle europæiske husholdninger til internetkonnektivitet, der tilbyder mindst 100 Mbps.

Alle tre målsætninger er centrale for Europas vækst og beskæftigelse, konkurrenceevne og samhørighed.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 910/2014 af 23. juli 2014 om elektronisk identifikation og tillidstjenester til brug for elektroniske transaktioner på det indre marked og om ophævelse af direktiv 1999/93/EF (EUT L 257 af 28.8.2014, s. 73).

⁽²⁾ EUT C 487 af 28.12.2016, s. 92.

⁽³⁾ TEN/601 — *Onlineplatforme* (se side ... i denne EUT).

3. Behovet for EU-koordinering

3.1. Europa skal holde takt med den løbende modernisering af den digitale infrastruktur i sine to hovedkonkurrenter: USA og Asien. Europa har fordel af lavere forbrugerpriser for internettjenester på grund af større konkurrence på det indre marked, men døjer med langt mere opsplittede netværksudbydere. Der er derfor et klart behov for EU-retningslinjer for at opnå en sammenhængende europæisk modernisering til støtte for det digitale indre marked.

3.2. I den forbindelse tager EØSU vel imod meddelelsen og de tilknyttede EU-initiativer, som EØSU har behandlet i særskilte udtalelser ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾ ⁽⁷⁾:

- Et nyt regelsæt for udbydere af internetadgang og kommunikationstjenester — en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation
- Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (BEREC)
- 5G-handlingsplan.

En støtteordning for offentlige myndigheder, som ønsker at tilbyde gratis wi-fi-adgang.

3.3. EØSU erkender, at bredbåndsmålsætningerne i den digitale dagsorden for Europa fra 2010 hidtil er blevet accepteret i medlemsstaterne og tjener som reference for politikken på området i medlemsstaterne. Mange medlemsstater har faktisk tilpasset deres nationale eller regionale bredbåndplaner til målsætningerne.

3.4. EØSU er desuden glad for, at målsætningerne blev medtaget som referencepunkter i bestemmelser og retningslinjer for såvel de europæiske struktur- og investeringsfonde som Connecting Europe-faciliteten (CEF) og retningslinjerne for statsstøtte til bredbånd.

3.5. De strategiske målsætninger for 2025, som fremlægges i meddelelsen, fastsætter en tidsplan for udviklingen af den europæiske højkapacitetsinfrastruktur. De er fremkommet ved at antage en fremskyndet investeringstakt i ambitiøse, men stadig realistiske værdier:

- Gigabitkonnektivitet til alle vigtige socioøkonomiske drivkræfter.
- Alle byområder og alle større landbaserede transportveje skal have uafbrudt 5G-dækning.
- 5G-konnektivitet skal være tilgængelig som fuldgældig kommerciel tjeneste i mindst én større by i hver medlemsstat senest i 2020.
- Alle europæiske husholdninger, både i landdistrikterne og i byerne, skal have adgang til internetkonnektivitet, der tilbyder downlink på mindst 100 Mbps, og som kan opgraderes til gigabithastighed.
- Medlemsstaterne bør effektivt kombinere deres offentlige støtte via tilskud og finansielle instrumenter og dermed opnå de langsigtede mål.
- Lancering af en bredbåndsfond ved udgangen af året på grundlag af CEF og EFSI.
- Afvejning af behovet for passende budgetmæssige ressourcer til en effektiv bredbåndsf finansiering i underforsynede områder under det finansielle program for CEF efter 2020.
- Øremærket støtte fra ESI-fondene, evt. med en vejledende andel for den digitale omstilling.
- Oprettelse af en offentlig wi-fi-kuponordning, hvormed offentlige myndigheder kan tilbyde gratis wi-fi-forbindelser i bycentre.

⁽⁴⁾ TEN/612 — Den europæiske kodeks for markedet for elektronisk kommunikation (omarbejdning) (se side ... i denne EUT).

⁽⁵⁾ TEN/613 — Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (BEREC) (se side ... i denne EUT).

⁽⁶⁾ TEN/614 — Internetadgang i lokalsamfundene (se side ... i denne EUT).

⁽⁷⁾ TEN/615 — 5G for Europa (se side ... i denne EUT).

- Medlemsstaterne bør opfordres til at gennemgå fremskridtene for deres nationale bredbåndsplaner og ajourføre dem inden udgangen af 2017.
- Oprettelse af en partcipatorisk bredbåndsplatform inden udgangen af 2016, der skal sikre en høj grad af deltagelse og samarbejde mellem relevante offentlige og private enheder om bredbåndsinvesteringer og fremskridt med hensyn til at gennemføre de nationale bredbåndsplaner.
- Etablering og støtte til EU-netværket af kompetencekontorer vedrørende bredbånd på regionalt/nationalt plan.

Evaluering af virkningen på omkostningerne ved EU-finansierede bredbåndsprojekter senest den 1. juli 2018 og udstedelse af retningslinjer for fremme af bedste praksis.

3.6. Det fulde økonomiske og sociale udbytte ved denne digitale omstilling vil kun kunne opnås, hvis Europa kan tilvejebringe udbredt etablering og anvendelse af net med meget høj kapacitet i by- og landområder til alle dele af samfundet. Markedet vil dog ikke løse alle problemer. Det vil navnlig ikke:

- dække fjerntliggende områder og/eller
- fylde store huller mellem gennemførelsen af avanceret teknologi og de første applikationer og kunder til de nye tjenester
- garantere minimal digital adgang for sårbare medlemmer af vores samfund.

Der må gennemføres offentlige støtteordninger for at opfylde målsætningerne for hele EU og for alle europæere.

4. Nye initiativer for Europa

4.1. EØSU bifalder oprettelsen og støtten til et EU-netværk af kompetencekontorer vedrørende bredbånd på regionalt/nationalt plan. Dette vil være af afgørende betydning for landdistrikterne og de små lokalsamfund. Det vil også hjælpe de lokale administrationer med at søge og bruge strukturfondene i kraft af oplysninger om bedste praksis og rådgivning. Det vil også være et stort fremskridt for udvikling af landdistrikterne.

4.2. EU-strategier og -instrumenter er teknologineutrale. Det er imidlertid velkendt, at i sidste ende vil kun optisk fiber give optimale resultater. De gamle monopoler (såsom Telecom) bør ikke hindre indførelsen af optisk fiber ved at fortsætte med at investere i deres kobberkabelinfrastruktur.

4.3. Kun en håndfuld lande (Malta, Litauen, Belgien og Holland) har allerede næsten fuldstændig dækning af den næste generation af accesnet (NGA). Andre steder er NGA-dækningen mindre udbredt. Nogle medlemsstater, hvis infrastrukturer i dag er mindre udviklet, har været i stand til at springe nogle teknologiske trin over. Indførelse af optisk fiber giver dem en fordel.

4.4. »EDUROAM« er det største og mest succesrige roamingsystem for gratis wi fi i verden. Det er udviklet i EU til den akademiske verden. Det giver millioner af studerende og andre akademikere gratis adgang til wi-fi. EØSU noterer sig med glæde, at denne succeshistorie kunne danne forbillede for gratis-initiativet »WIFI4EU« for alle europæere på offentlige steder: i offentlige administrationer, biblioteker og hospitaler samt frit tilgængelige udendørs steder. Initiativet skal give alle mulighed for en fri internetforbindelse med den samme digitale identitet i hele EU. EØSU anbefaler navnlig at følge eIDAS-forordningen om elektronisk identifikation, der giver garanti for databeskyttelse og offentlig sikkerhed mod misbrug af tjenesten (f.eks. til terrorisme).

4.5. Med henblik på at støtte SMV'er vil lokale myndigheder betale for installationer (kabler, antenner osv.) med kuponer. Selskaber, som installerer materiel, vil sende kuponerne til EU for at blive betalt. Ud over at mindske de administrative omkostninger og byrder vil systemet lette overvågningen og tillade målsætninger om god kvalitet.

4.6. EØSU ser positivt på målet om symmetri mellem upload og download for alle socioøkonomiske drivkræfter, eftersom dette vil være afgørende for mange fremtidige applikationer.

4.7. EØSU slår til lyd for en ordning, som sikrer, at sårbare slutbrugere får adgang til rimelige og passende internetforbindelser, der sætter dem i stand til at deltage socialt og økonomisk i det moderne samfund. WiFi4EU kunne udgøre et element heri.

4.8. Lovgivningsmæssige incitamenter for netværksudbydere til støtte for målene i COM(2016) 587 bør ikke kollideres med andre vigtige mål, som f.eks. princippet om netneutralitet.

4.9. På længere sigt skal befolkningen i landdistrikterne også kunne nyde godt af en sund konkurrence og frihed til at vælge deres udbyder af internetadgang. Lovgivningstiltag bør derfor også indeholde incitamenter til en sådan konkurrence.

4.10. 5G-teknologi vil ikke kun muliggøre nye applikationer til mobilen, men også tjene som teknologisk bro, der vil bringe højhastighedsforbindelser hurtigere til landdistrikterne. Kun fiberbaseret infrastruktur vil dog sikre den stabilitet og pålidelige båndbredde, som mange nye applikationer kræver.

5. Finansiering

5.1. EØSU glæder sig over den kraftige stigning i finansieringen fra de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESIF) til højhastighedsbredbåndnet: fra 2,7 mia. EUR i 2007-2013 til omkring 6 mia. EUR i 2014-2020. De fleste af disse investeringer forventes at få form af tilskud. Med løftestangeffekten på den nationale og/eller regionale samfinansiering samt den private samfinansiering forventes det, at 9-10 mia. EUR vil blive investeret i bredbånd i programmeringsperioden 2014-2020. Dette er afgørende vigtigt for kommercielle investeringer i forsyning med højhastighedsforbindelser til befolkningen på landet.

5.2. Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI) spiller også en vigtig rolle. Denne rolle bør styrkes ved at støtte større europæiske projekter for højhastighedsbredbåndnet, herunder langs det transeuropæiske transportnet, industrielle gigabit og Industri 4.0 samt ved at sikre, at GD CONNECT er repræsenteret i styringsrådet for EFSI. Kommissionen bør også være proaktiv i fastlæggelsen af en passende finansiel og lovgivningsmæssig ramme.

5.3. Connecting Europe-faciliteten (CEF) har på det digitale område et budget på 150 mio. EUR til at støtte etablering af den nyeste bredbåndsinfrastruktur ved at levere finansielle instrumenter via Den Europæiske Investeringsbank (EIB). CEF's bredbåndskomponent forventes at mobilisere mindst 1 mia. EUR i ekstra investeringer gennem en fond øremærket til infrastruktur i form af bredbåndnet, som kan suppleres yderligere af EFSI.

Bruxelles, den 26. januar 2017.

Georges DASSIS
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (omarbejdning)*(COM(2016) 590 final — 2016/0288 (COD))*

(2017/C 125/08)

Ordfører uden studiegruppe: **Jorge PEGADO LIZ**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 24.10.2016 Rådet, 9.11.2016
Retsgrundlag	Artikel 114 og 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet
Vedtaget i sektionen	11.1.2017
Vedtaget på plenarforsamlingen	26.1.2017
Plenarforsamling nr.	522
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	162/3/23

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU støtter hovedtankerne i Kommissionens forslag om en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation, timingen heraf, den måde temaet behandles på, og den måde, Kommissionen har grebet kodificeringen og den generelle omarbejdning af de fire eksisterende direktiver (rammedirektivet, adgangsdirektivet, tilladelsesdirektivet og forsyningspligtidirektivet) an på ved at samle dem i et enkelt direktiv og forenkle den aktuelle struktur med henblik på at gøre lovgivningen mere sammenhængende og tilgængelig i overensstemmelse med målet om at sikre målrettet og effektiv regulering (REFIT).

1.2. EØSU fremhæver især vanskeligheden ved at omarbejde disse forskellige direktiver og det udmærkede juridiske arbejde, der i første omgang er udført, men henleder opmærksomheden på det nødvendige i en omhyggelig revision af de forskellige sprogversioner for at rette nogle småfejl i formuleringen.

1.3. EØSU tilslutter sig forslaget overordnede mål, der går ud på at sikre bedre internetforbindelser for samtlige borgere og virksomheder i pakken af initiativer med henblik på at gøre det mere attraktivt for alle virksomheder at investere i nye infrastrukturer af høj kvalitet i hele EU, både på lokalt niveau og på tværs af de nationale grænser.

1.4. EØSU beklager imidlertid beslutningen om ikke at medtage direktivet om databeskyttelse, som burde være et lysende eksempel på EU's positive indsats til fordel for borgerne. Beslutningen afskærer forslaget fra en af de vigtigste søjler til sikring af netværksbrugernes hovedinteresser og udgør derfor en svaghed i forslaget.

1.5. Udvalget beklager endvidere, at Kommissionen har valgt et direktiv med en række forskellige harmoniseringsbestemmelser, hvilket indebærer, at det overlades til medlemsstaterne at træffe beslutning om en lang række vigtige spørgsmål, og at der ikke gøres noget for at forhindre en opsplitning af markederne, i stedet for at vælge en forordning, der er direkte gældende, fastsætter et højere forbrugerbeskyttelsesniveau og dermed bidrager til større integration i det indre marked.

1.6. Blandt de vigtigste elementer i den foreslåede ordning, som EØSU støtter, skal navnlig følgende fremhæves:

- a) der lægges vægt på tilgængelighed for »brugere med handicap« og behovet for at »fastlægge slutbrugernes rettigheder« med særlig fokus på anvendelsen af EU's forbrugerbeskyttelsesstandarder, især direktiv 93/13/EØF, 97/7/EF og 2011/83/EU

- b) relevansen af at formulere nye begreber og definitioner, som er vigtige for præciseringen og fortolkningen af den retlige ramme
- c) ændringen af markedsanalyseprocedurerne og kodificeringen af den nuværende bedste praksis, der sikrer, at adgangspligtelserne kun finder anvendelse, når og hvis det er nødvendigt for at rette op på markedssvigt i detalledet og garantere resultater for slutbrugerne, samtidig med at der sikres konkurrencedygtige resultater
- d) frekvensdeling for 5G-netværk gøres lettere, og slutbrugerne sikres bedre wi-fi-adgang, da frekvensdeling baseret på en generel tilladelse eller individuelle brugsrettigheder kan muliggøre en mere intensiv og effektiv udnyttelse af denne knappe ressource
- e) styrkelse af de nationale tilsynsmyndigheders og andre kompetente myndigheders uafhængighed er én af de særlige garantier, som disse myndigheder tildeles i forbindelse med udvælgelse af deres medlemmer, fastsættelse af en minimumsvarighed for medlemmernes mandat og for deres forvaltningsmæssige autonomi og afskedigelse.

1.7. På den anden side har EØSU alvorlige forbehold over for og nærer begrundet tvivl om følgende aspekter:

- a) visse innovationer indført i »forsyningspligtordningen«, som under påskud af en påstået modernisering af ordningen i praksis indebærer udskiftning af tjenester og endog afskaffelse af en række forpligtelser såsom offentlige betalingstelefoner, omfattende nummerfortegnelser og nummeroplysningstjenester, hvilket overflødiggør det ønskede resultat
- b) definitionen af »funktional bredbåndsadgang«, eftersom den meget vel kunne tænkes udelukkende at skabe en arbitrær liste over tilgængelige internettjenester i modsætning til et neutralt link af en vis minimumskvalitet, kan således i fremtiden føre til diskriminerende praksis til skade for slutbrugerne
- c) henvisningen til social sikring og bistand, dvs. til statsbudgettet via skatter: »støtte til slutbrugere med en lav indkomst eller særlige sociale behov med henblik på at sikre adgang til funktionel internetadgangs- og talekommunikationstjenester til en rimelig pris som minimum på et fast sted«, hvilket fjerner sådanne forpligtelser fra serviceleverandørerne og giver dem mulighed for kun at dække rentable sektorer, hvilket beskytter deres interesser og begrænser både forsyningspligtidelsens omfang og forbrugerrettighederne. På samme måde bliver det offentlige midler, som skal dække udgifterne ved offentlige tjenester, da den mulighed, der tidligere fandtes, for en gensidig fordeling af omkostningerne, nu er fjernet
- d) det udtrykkelige valg af en maksimal harmonisering af slutbrugernes rettigheder på et lavt beskyttelsesniveau, hvilket medfører, at forbrugerrettighederne begrænses i et forenklingssøjemed og står i modsætning til den holdning, som udvalget systematisk har indtaget
- e) afskaffelse af visse retlige forpligtelser eller begrænsning af tidligere rettigheder eller garantier under påskud (uden belæg) af, at de ikke er nødvendige, eller at de er dækket af de generelle forbrugerrettigheder. Et eksempel herpå er ophævelsen af de nationale tilsynsmyndigheders beføjelser til at indføre direkte detailprisregulering for udbydere med en stærk markedsposition og visse bestemmelser om aftaler, gennemsigtighed, lige adgang for brugere med handicap, nummeroplysningstjenester og interoperabilitet for digitalt TV-udstyr
- f) manglende regulering af visse praksisser, der er blevet stemplet som værende urimelige, i kontrakter med brugere, herunder lofter over kontraktens længde eller opsigelse af kontrakter, forlængelse af kontrakter i tilfælde af pakketilbud, manglende sanktioner med henblik på at sikre en effektiv leverandørskiftprocedure for slutbrugeren, opretholdelse af erstatningspligt for slutbrugeren for »værdien pro rata temporis af det subsidierede udstyr, der blev solgt sammen med aftalen, da den blev indgået, samt en godtgørelse pro rata temporis for eventuelle andre kampagnefordele, der var angivet som sådan ved aftalens indgåelse«

- g) endelig tager forslaget ikke hensyn til Rådets udtrykkelige ønske om en »europæisk rettighedskodeks for brugere af elektroniske kommunikationstjenester«, hvis formål ville være at have et enkelt og brugervenligt værktøj på EU-niveau, der samler alle rettigheder, der gælder for brugere af elektroniske kommunikationstjenester på IKT-området (informations- og kommunikationsteknologi) og inden for forbrugerbeskyttelse.

2. Hovedpunkterne i Kommissionens forslag

2.1. Forslag til direktiv

2.1.1. Inden for rammerne af strategien for et digitalt indre marked⁽¹⁾ og i lyset af de seneste års hastige og gennemgribende forandringer i markedsstrukturer for elektronisk kommunikation og udviklingen af hidtil ukendte typer af markedsaktører, som konkurrerer med de traditionelle telekommunikationsudbydere, samtidig med at der er blevet flere onlineindholdstjenester, som også er blevet mere populære, er det nødvendigt at foretage en revision og ajourføring af regelsættet fra 2009 for elektronisk kommunikation, navnlig for at gøre det muligt for borgere og virksomheder at drage fordel af en problemfri adgang til onlineaktiviteter og udvikle disse aktiviteter under fair konkurrencevilkår. At sikre bedre internetforbindelser for alle borgere og virksomheder er hovedmålet i Kommissionens direktivforslag af 14. september 2016⁽²⁾.

2.1.2. Dette forslag indgår i en pakke, der har til formål at gøre det mere attraktivt for alle virksomheder at investere i nye infrastrukturer af høj kvalitet i hele EU, både på lokalt plan og på tværs af de nationale grænser, og omfatter også et forslag til forordning om Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (BEREC) og en meddelelse fra Kommissionen om »Konnektivitet med henblik på et konkurrencedygtigt digitalt indre marked — På vej mod et europæisk gigabitsamfund«. Endvidere blev der forelagt en handlingsplan for indførelse af 5G-tjenester i hele EU fra 2018 og et forslag til forordning om fremme af internetkonnektivitet i lokalsamfund og det offentlige rum — WiFi4EU.

2.1.3. Alle disse instrumenter tjener de tre overordnede konnektivetsmål for 2025:

- a) alle de centrale socioøkonomiske aktører bør råde over en yderst effektiv konnektivitet med gigabithastighed
- b) alle EU's husholdninger, uanset om der er tale om land eller by, bør råde over en konnektivitet, der giver downlink på mindst 100 Mbps, som kan opgraderes til gigabits pr. sekund
- c) alle byområder og alle større vej- og jernbanetransportruter bør have uafbrudt 5G-dækning. Som delmål bør 5G-konnektivitet være kommercielt tilgængelig i mindst én af de større byer i hver medlemsstat inden 2020.

2.1.4. Retsgrundlaget for Kommissionens forslag er artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, da formålet med forslaget er at gennemføre det indre marked for elektronisk kommunikation og sikre, at det fungerer. Forslaget omarbejder fire eksisterende direktiver (rammedirektivet, adgangsdirektivet, tilladelsesdirektivet og forsyningspligt-direktivet), samler dem i et enkelt direktiv og forenkler den aktuelle struktur med henblik på at gøre lovgivningen mere sammenhængende og tilgængelig i overensstemmelse med målet om at sikre målrettet og effektiv regulering (REFIT).

2.1.5. Alt efter temaområde foreslås forskellige former for lovgivningsmæssig harmonisering, fra målrettet fuld harmonisering eller selektiv harmonisering, f.eks. hvor det drejer sig om regler for beskyttelse af slutbrugerne, til minimumsharmonisering af de nationale tilsynsmyndigheders kompetencer på et højt niveau eller maksimal harmonisering i frekvensrelaterede spørgsmål.

2.1.6. Forslaget er baseret på en bred offentlig høring af de berørte parter over en periode på 12 uger, anvendelse af ekstern ekspertviden fra Europa-Parlamentet og Rådet, en række undersøgelser, som behandles og gennemgås grundigt i konsekvensanalysen, og et højstående ekspertpanel i forbindelse med undersøgelsen SMART 2015/0005.

⁽¹⁾ COM(2015) 192 final.

⁽²⁾ COM(2016) 590 final.

2.1.7. Med det foreliggende forslag vil Kommissionen opnå følgende mål:

- a) øget konkurrence og større forudsigelighed for investeringer
- b) bedre udnyttelse af radiofrekvenser
- c) bedre forbrugerbeskyttelse på områder, hvor de generelle regler for forbrugerbeskyttelse ikke tager tilstrækkeligt hensyn til sektorspecifikke forhold
- d) et mere sikkert onlinemiljø for brugerne og mere retfærdige regler for alle aktører.

2.1.8. Kort fortalt er det hensigten, at en række af de foreslåede ændringer, navnlig vedrørende frekvenser, forsyningspligtigheder, adgang, slutbrugere, nummerressourcer og forvaltningsstrukturer, skal indføre klare regler, gøre det lettere for parterne at forstå deres rettigheder og forpligtelser og undgå overregulering og administrative byrder.

2.1.9. Rent konkret går de foreslåede ændringer bl.a. ud på: forenkling og geografisk målretning af den adgangsrelaterede lovgivning, anvendelse (så vidt muligt) af generelle tilladelser frem for individuelle frekvenslicenser, fremme af sekundære markeder for frekvenser, fjernelse af visse forsyningspligtigheder som f.eks. offentlige betalingstelefoner og fysiske nummerfortegnelser, begrænsning af omfanget af forsyningspligtigheder, præcisering af rammebestemmelsernes anvendelsesområde og fjernelse af overflødige forbrugerbeskyttelsesforpligtelser, hvor sådanne allerede er dækket af den horisontale lovgivning eller er reguleret af markedet, harmonisering og præcisering af reglerne og af forvaltningspraksis med hensyn til nummerressourcer i forbindelse med kommunikation mellem maskiner (M2M).

2.1.10. Kommissionen foreslår ligeledes at styrke de nationale tilsynsmyndigheders og BEREC's rolle for at sikre en sammenhængende og forudsigelig anvendelse af reglerne i hele det digitale indre marked ved at begrænse den opsplitning og de uoverensstemmelser, der i øjeblikket gør sig gældende. Målet er at fremme en effektiv forvaltning af nye organer ⁽³⁾.

2.2. *Omarbejdningemetoden*

2.2.1. Kommissionen har ikke begrænset sig til en ren »kodificering«, som samler indholdet af forskellige tidligere direktiver i et harmoniseret og sammenhængende nyt direktiv, men uden at ændre indholdet, hvilket er det, der sker i de fleste tilfælde. I stedet har Kommissionen gjort brug af den mulighed, som den opnåede med den interinstitutionelle aftale, der blev undertegnet den 28. november 2001 ⁽⁴⁾, til samtidig med den horisontale integration af en række tidligere retsakter i en enkelt retsakt at foretage gennemgribende og væsentlige ændringer af den nuværende ordning (såkaldte »indholdsmæssige ændringer«).

2.2.2. I denne form for lovgivningsmæssig forenkling og kodificering og indholdsmæssig ændring af det juridiske indhold af en retsakt »[skal] Fællesskabets normale lovgivningsprocedure (...) overholdes fuldt ud« (artikel 5 i aftalen). Mere specifikt skal EØSU høres, og det omarbejdede forslag skal opfylde en række kriterier og regler, som udtrykkeligt er opstillet i aftalens artikel 6 og 7.

3. *Generelle bemærkninger*

3.1. *Aspekter, der ikke behandles i denne udtalelse*

3.1.1. EØSU vil, ikke kun på grund af begrænsningerne for udtalelsernes længde, men også på grund af selve forslagets karakter, undlade igen at udtale sig om emner, der i nærværende forslag bibeholdes uændret i forhold til tidligere lovgivning, undtagen når dette er absolut nødvendigt for forståelsen af de behandlede punkter.

3.1.2. EØSU har i tidligere udtalelser haft lejlighed til at udtale sig detaljeret om alle disse emner og vil her nøjes med at bekræfte sine standpunkter.

3.1.3. Udvalget vil i denne udtalelse heller ikke udtale sig detaljeret om de aspekter, der vedrører BEREC's struktur og drift, som analyseres indgående i den udtalelse, der udarbejdes parallelt med denne.

⁽³⁾ COM(2016) 591 final.

⁽⁴⁾ EFT C 77 af 28.3.2002 p. 1.

3.2. Gennemgang af hovedlinjerne i det foreliggende forslag

3.2.1. EØSU glæder sig først og fremmest over timingen af Kommissionens initiativ, som er fuldt ud berettiget af hensyn til markedet, den teknologiske udvikling og retsbeskyttelsen af brugerne af elektronisk kommunikation. Dette kræver en omarbejdning af rammebestemmelserne for at garantere, at borgerne har uhindret adgang til onlineaktiviteter, og at virksomhederne udvikler disse aktiviteter på fair konkurrencevilkår. Udvalget glæder sig også over den anvendte fremgangsmåde (omarbejdning), som udgør et meget passende instrument inden for den overordnede REFIT-ramme. Det beklager blot, at Kommissionen gør så lidt brug af denne fremgangsmåde.

3.2.2. EØSU ønsker i den henseende at rose Kommissionen for dens formelt korrekte udførelse af den vanskelige opgave (omarbejdning) med stringent formel overholdelse af de vedtagne bestemmelser. Dog beklager det, at Kommissionen ikke har benyttet fremgangsmåden med samtidigt at offentliggøre en »ren« tekst, som er lettere at læse, hvilket det har foreslået flere gange.

3.2.3. Det er også generelt enigt i de nye regler, der indføres i forslaget til den nye retsakt, og i den måde, hvorpå Kommissionen har bragt disse juridiske bestemmelser i samklang med andre EU-politikker, f.eks. den aktuelt gældende sektorspecifikke lovgivning, de konkurrenceretlige principper og den horisontale forbrugerbeskyttelseslovgivning.

3.2.4. EØSU mener dog, at den — i øvrigt ikke fuldt ud begrundede — fremgangsmåde med et så bredt og omfattende direktiv med en lang række aspekter, som overlades til national lovgivning, havde været enklere og givet større retssikkerhed, hvis man havde valgt en rammeforordning, som kan anvendes direkte og umiddelbart i alle medlemsstater, hvilket også blev foreslået af Kommissionen, med særdirektiver om visse af de omfattede emner, som kan harmoniseres i forskellig grad i henhold til markedsforholdene og emnernes karakter. Den tid, der medgår til vedtagelse (mindst 18 måneder), omsætning til national ret (mindst to år) og gennemførelse gør, at den reelle ikrafttrædelse af denne nye ordning ikke vil ske før 2021-2022.

3.2.5. Derudover kan udeladelsen af direktivet om privatlivets fred (forslaget til direktiv blev offentliggjort den 10. januar 2017 — COM(2017) 10 final), som er et af de centrale og vigtigste emner i pakken, også selv om det er forståeligt af hensyn til lovgivningskalenderen, kun udgøre et svagt punkt i forslaget. Det fremstår således uden en af de vigtigste søjler, der garanterer de mest relevante netbrugerinteresser. Hermed udsættes det til en fjern fremtid at harmonisere den nuværende lovgivning med det fremtidige instrument om privatlivets fred, hvilket gør det vanskeligere at omsætte i national ret og gennemføre samtlige foranstaltninger.

3.2.6. Også Europa-Parlamentets og Rådets forordning om roaming på offentlige mobilkommunikationsnet i Unionen ⁽⁵⁾ er udeladt, ligesom visse aspekter af Kommissionens meddelelse om Fremme af delt brug af frekvensressourcerne i det indre marked, som havde fortjent at være indbefattet i denne kodeks ⁽⁶⁾.

3.2.7. Endelig tager forslaget ikke hensyn til Rådets udtrykkelige ønske om en »europæisk rettighedskodeks for brugere af elektroniske kommunikationstjenester«, hvis formål skal være at have et enkelt og brugervenligt værktøj på EU-niveau, der samler alle rettigheder, der gælder for brugere af elektroniske kommunikationstjenester på IKT-området (informations- og kommunikationsteknologi) og inden for forbrugerbeskyttelse ⁽⁷⁾. Det tager heller ikke hensyn til den hensigt, der blev udtrykt i den digitale dagsorden om »pr. 2011 at offentliggøre et onlinerettighedskodeks i EU, som klart og let forståeligt sammenfatter de digitale brugeres nuværende rettigheder EU« ⁽⁸⁾.

4. Særlige bemærkninger

4.1. Genstand og mål

EØSU glæder sig over, at Kommissionen allerede i artikel 1 fremhæver spørgsmålet om adgang til tjenester for »brugere med handicap« og også behovet for bedre at »definere slutbrugernes rettigheder«. I den henseende er det udtrykkelige forbehold i artikel 1, stk. 4, ifølge hvilket bestemmelsen i det foreliggende direktiv finder direkte anvendelse med forbehold af EU's standarder for forbrugerbeskyttelse, yderst vigtigt, især direktiv 93/13/EØF, 97/7/EF og 2011/83/EU samt de nationale standarder, som er i overensstemmelse til EU-retten, og som EØSU netop har afgivet evalueringsundersøgelser om (informationsrapport INT/795 og 796 vedtaget i december 2016).

⁽⁵⁾ COM(2011) 402 final.

⁽⁶⁾ COM(2012) 478 final.

⁽⁷⁾ 3017. møde i Rådet, 31. maj 2010.

⁽⁸⁾ COM(2010) 245 final.

4.2. Definitioner

Angående definitionerne fremhæver EØSU relevansen af formuleringen af nye begreber som »net med meget høj kapacitet«, »interpersonel kommunikationstjeneste«, »nummerbaseret interpersonel kommunikationstjeneste«, »nummeruafhængig interpersonel kommunikationstjeneste«, »sikkerhed i net og tjenester«, »trådløst adgangspunkt med lille rækkevidde«, »radiobaseret lokalt datanet« (RLAN), »delt brug af radiofrekvenser«, »harmoniserede radiofrekvenser«, »alarmcentral«, »den mest passende alarmcentral«, »alarmkommunikation«, »beredskabstjeneste«, som er vigtige i den gældende ret.

4.3. Mål

4.3.1. Angående realiseringen af målene gør EØSU opmærksom på det relevante aspekt vedrørende samarbejdet mellem de nationale tilsynsmyndigheder og andre kompetente myndigheder, såvel som mellem medlemsstaterne og BEREC på trods af, at dets foretrukne løsning går i en anden retning som anført i udtalelsen om BEREC's nye status.

4.3.2. I den forbindelse er det meget vigtigt at fremhæve omdefineringen af de nationale tilsynsmyndigheders og andre kompetente myndigheders opgaver jf. artikel 3, stk. 2.

4.3.3. Et andet vigtigt punkt er samarbejdet mellem medlemsstaterne via Frekvenspolitikgruppen, der blev nedsat i Kommissionens afgørelse 2002/622/EF, indbyrdes og med Kommissionen samt efter dennes anmodning med Europa-Parlamentet og Rådet for at støtte den strategiske planlægning og koordinering af politiske tiltag vedrørende radiofrekvenser i Unionen.

4.4. Relevante emner

4.4.1. Da det er umuligt inden for denne udtalelses rammer at foretage en analyse af alle de relevante bestemmelser, vil EØSU koncentrere sig om de bestemmelser, der har størst samfundsmæssig relevans.

4.4.2. Regulering af adgangen

4.4.2.1. EØSU glæder sig over, at adgangsreglerne ikke er ændret markant og er enigt med Kommissionen i, man skal lette procedurerne og fremme indsatsen for allestedsnærværende netadgang og meget høj kapacitet, som er det centrale mål i lovrammen for sektoren, parallelt med fremme af konkurrencen, gennemførelsen af det indre marked og forbrugerbeskyttelsen.

4.4.2.2. EØSU støtter de specifikke ændringer i markedsreguleringen med henblik på at kræve af tilsynsmyndighederne, at de identificerer investeringsintentioner og giver de offentlige myndigheder tilladelse til at skaffe investorer til utilstrækkeligt dækkede områder. Dette skal øge gennemsigtigheden i planerne for etablering af net, give investorerne mere forudsigelighed og gøre det muligt for tilsynsmyndighederne i deres markedsanalyser at tage bedre hensyn til de særlige geografiske forhold.

4.4.2.3. Udvalget tilslutter sig Kommissionens tilgang i forbindelse med ændringen af markedsanalyseprocedurerne og kodificeringen af den nuværende bedste praksis, der sikrer, at adgangsforpligtelserne kun finder anvendelse, når og hvis det er nødvendigt for at rette op på markedssvigt i detaileddet og garantere resultater for slutbrugerne, samtidig med at der sikres konkurrencedygtige resultater. EØSU mener imidlertid ikke, at der er grundlag for at forlænge markedsanalyseperioden fra tre til fem år.

4.4.2.4. Endelig er EØSU enigt i, at infrastrukturkonkurrence udgør en af de mest effektive måder at levere ny eller bedre internetadgang på i områder, hvor befolkningstætheden kan absorbere mere end ét net.

4.4.3. Frekvensallokering

4.4.3.1. På trods af, at EU var den første til at udvikle trådløse 4G-teknologier, er der forsinkelser med etableringen heraf i sammenligning med andre regioner. Da frekvensallokering og -forvaltning i princippet henhører under medlemmernes kompetence, har dette generelt været anført som årsag til markedsfragmenteringen med direkte negative konsekvenser for netdækningen og udbredelsen i hele Europa, hvilket risikerer at være ved og bringe indførelsen af 5G-tjenester i Europa samt etableringen af nye innovative tjenester i fare.

4.4.3.2. Dette er grunden til, at forslaget har til hensigt at indføre en række fælles standarder, f.eks. en mindsteløbetid for tilladelser for at garantere investeringernes afkast, et større spillerum for frekvenshandel, sammenhæng og objektivitet i lovforanstaltningerne (reserver, bedre betingelser i tilrettelæggelsen af udbuddet, maksimumspriser og frekvensblokke, ekstraordinær frekvensreserve) og fagfællebedømmelse mellem de nationale tilsynsmyndigheder for at sikre sammenhæng mellem BEREC's frekvensallokeringspraksisser. Derudover bør operatørerne forpligte sig til at bruge den tildelte frekvens på effektiv vis.

4.4.3.3. EØSU tilslutter sig den nye tilgang. Ud over at fremskynde frekvensudpegningsprocessen i forbindelse med elektronisk kommunikation med klare frister for, hvornår frekvensen skal være udrullet på markedet, bliver det muligt for investorerne i næste generation af trådløse bredbånd at opnå større forudsigelighed og sammenhæng for så vidt angår de fremtidige modeller for tilladelse og de væsentlige betingelser for tildeling eller forlængelse af nationale frekvensrelaterede rettigheder.

4.4.3.4. Endelig glæder EØSU sig over, at frekvensdelingen for 5G-netværk gøres lettere, og slutbrugerne sikres bedre wi-fi-adgang. For frekvensdeling baseret på en generel tilladelse eller individuelle brugsrettigheder kan muliggøre en mere intensiv og effektiv udnyttelse af denne knappe ressource. Brugere af radiofrekvenser inden for den generelle ordning vil få større lovbeskyttelse mod skadelig interferens, således at hindringerne for udrulning af trådløse adgangspunkter fjernes, og slutbrugeren får lettere adgang til delt trådløst internet.

4.4.4. *Omdefinering af forsyningspligtordningen*

4.4.4.1. Den »opdaterede« forsyningspligtordning og ændringerne af tjenesterne og reglerne om slutbrugerbeskyttelse er de aspekter, som EØSU er mest forbeholdent overfor. Forsyningspligtordningen er under alle omstændigheder et af de aspekter, som er blevet mødt med størst kritik i EØSU's tidligere udtalelser.

4.4.4.2. Udvidelsen af denne ordning til andre tjenester såsom mobile tjenester og adgang til bredbåndsinetnet har længe været en prioritet. Under påskud af at ville modernisere forsyningspligtordningen indebærer forslaget i praksis udskiftning af tjenester og endog afskaffelse af en række forpligtelser såsom offentlige betalingstelefoner, omfattende nummerfortegnelser og nummeroplysningstjenester, hvilket overflødiggør det ønskede resultat. EØSU ved endnu ikke, om sektoren er tilstrækkelig moden til at sikre, at disse tjenester fortsat vil blive ydet, hvis de ikke er omfattet af forsyningspligten. Den omstændighed, at medlemsstaterne i henhold til artikel 82 »fortsat [kan] sikre, at andre tjenester er tilgængelige« afhænger ikke kun af, om »det kan bevises, at der er behov for sådanne tjenester i lyset af de nationale forhold«, men åbner også op for, at sådanne tjenester opgives inden for kort tid på grund af de byrder, de medfører.

4.4.4.3. EØSU sætter spørgsmålstegn ved definitionen af »funktionel bredbåndsadgang«, eftersom den meget vel kunne tænkes udelukkende at skabe en arbitrær liste over tilgængelige internettjenester i modsætning til et neutralt link af en vis minimumskvalitet, hvilket i fremtiden kan føre til diskriminerende praksis til skade for slutbrugerne.

4.4.4.4. Det er korrekt, at artikel 79 pålægger medlemsstaterne at sikre, »at alle slutbrugere på deres område, under hensyntagen til særlige nationale forhold, har adgang til tilgængelige funktionelle internetadgangs- og talekommunikationstjenester, til en rimelig pris, som er af den kvalitet, der er specificeret for deres område, herunder den underliggende forbindelse, som minimum på et fast sted«, og de kan oven i købet »kræve af de virksomheder, som leverer tjenesterne, at de skal tilbyde disse slutbrugere [med en lav indkomst eller særlige sociale behov] takstvalgmuligheder eller pakker, som er anderledes end dem, virksomhederne leverer på normale kommercielle betingelser« med anvendelse af »fælles takster, herunder geografisk udligning, i hele området«.

I artikel 80, stk. 4 og 5, henvises der imidlertid snarere til social sikring og bistand, dvs. til statsbudgettet via skatter, idet det her fastsættes, at medlemsstaterne kan yde »støtte til slutbrugere med en lav indkomst eller særlige sociale behov med henblik på at sikre adgang til funktionel internetadgangs- og talekommunikationstjenester til en rimelig pris som minimum på et fast sted«, hvilket fjerner sådanne forpligtelser fra serviceleverandørerne.

4.4.4.5. I øvrigt begrænses finansieringen af offentlige tjenester — i de tilfælde, hvor de nationale tilsynsmyndigheder mener, at en virksomhed pålægges en urimelig byrde — til indførelsen af en »ordning, der på transparente vilkår giver den pågældende virksomhed kompensation fra offentlige midler for de beregnede nettoomkostninger«. Det vil sige, at det endnu en gang er de nationale budgetter via skatterne, som skal dække udgifterne til offentlige tjenester, navnlig ved mangel på leverandører af offentlige tjenesteydelser i urentable områder, da den mulighed, der tidligere fandtes, for en gensidig fordeling af omkostningerne i henhold til artikel 13, stk. 1, litra b), i det omarbejdede direktiv (hvori der gives mulighed for at: »b) dele nettoomkostningerne ved forsyningspligten mellem udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester») nu er fjernet.

4.4.5. Slutbrugeres rettigheder

4.4.5.1. Det er imidlertid det nye afsnit om slutbrugeres rettigheder, som EØSU har de største problemer med. Udvalget kan i lyset af sine tidligere udtalelser om dette emne, slet ikke genkende sine synspunkter i de valgte løsninger begyndende med valget af maksimal harmonisering i artikel 94. EØSU er af den opfattelse, at der på områder vedrørende forbrugerrettigheder bør vedtages enten minimumsharmoniseringsdirektiver eller forordninger, som fastlægger det højst mulige niveau af forbrugerbeskyttelse.

4.4.5.2. Det er ikke acceptabelt, at visse retlige forpligtelser afskaffes, eller at tidligere rettigheder eller garantier begrænses under påskud (uden belæg) af, at de ikke er nødvendige, eller at de er dækket af de generelle forbrugerrettigheder. Et eksempel herpå er ophævelsen af de nationale tilsynsmyndigheders beføjelser til at indføre direkte detailprisregulering for udbydere med en stærk markedsposition og visse bestemmelser om aftaler, gennemsigtighed, nummeroplysningstjenester og interoperabilitet for digitalt TV-udstyr (artikel 95-98 og artikel 103-105).

4.4.5.3. Kommissionens forslag anerkender heller ikke, at visse situationer, der er blevet stemplet som værende urimelig praksis i kontrakter med brugere, trænger til en bedre regulering, som det for eksempel er tilfældet med lofter over kontraktens længde eller opsigelse af kontrakter, forlængelse af kontrakter i tilfælde af pakketilbud, manglende sanktioner med henblik på at sikre en effektiv leverandørskiftprocedure for slutbrugeren og opretholdelse af erstatningspligt for slutbrugeren for »værdien pro rata temporis af det subsidierede udstyr, der blev solgt sammen med aftalen, da den blev indgået, samt en godtgørelse pro rata temporis for eventuelle andre kampagnefordele, der var angivet som sådan ved aftalens indgåelse«.

4.4.5.4. Derimod bifalder EØSU visse nye bestemmelser såsom kravet om, at aftaler skal gøres lettere at læse ved hjælp af en kort sammenfatning af de vigtigste aftaleoplysninger, at der skal være redskaber til at kontrollere forbruget og til at sammenligne pris og kvalitet og at forskelsbehandling på grundlag af nationalitet eller bopælsland skal forbydes.

4.5. Tilsynsmyndigheder og andre kompetente myndigheder

4.5.1. Hvad angår tilsynsmyndighedernes og andre kompetente myndigheders beføjelser, er den nye ordlyd af den nuværende artikel 5, stk. 1, særlig vigtig.

4.5.2. Især vedrørende de nationale tilsynsmyndigheders og andre kompetente myndigheders uafhængighed er der relevante bestemmelser i artikel 7-9 i form af de særlige garantier, som disse myndigheder tildeles i forbindelse med udvælgelse af deres medlemmer, fastsættelse af en minimumsvarighed for medlemmernes mandat og for deres forvaltningsmæssige autonomi og afskedigelse.

4.6. Mindelig tvistbilæggelse

4.6.1. Særlig vigtig er forslagets bestræbelse på at sikre, at der forefindes transparente, ikke-diskriminerende, enkle, hurtige, retfærdige og prisbillige udenretslige systemer til behandling af tvister mellem forbrugere og virksomheder, der udbyder offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationstjenester bortset fra nummerafhængige interpersonelle kommunikationstjenester, og som vedrører vilkårene i og/eller gennemførelsen af kontrakter om tilrådighedsstillelse af disse net og/eller tjenester.

4.6.2. Endnu vigtigere er det, at medlemsstaterne får mulighed for at udvide adgangen til disse procedurer til andre slutbrugere, navnlig mikrovirksomheder og små virksomheder.

4.6.3. I tilfælde af grænseoverskridende tvister indeholder forslaget imidlertid en løsning, som lider under manglen på mekanismer på EU-plan for denne type tvister, og det vikler sig ind i et kompliceret sammensurium af procedurer, hvis resultater er tvivlsomme både hvad angår deres effektivitet og reelle garanti for en retfærdig afvejning af interesser inden for en rimelig tidsfrist — for så alligevel at ende for retten.

Bruxelles den 26. januar 2017.

Georges DASSIS
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af Sæmmenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation

(COM(2016) 591 final — 2016/0286 (COD))

(2017/C 125/09)

Ordfører uden studiegruppe: **Jorge PEGADO LIZ**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 24.10.2016 Rådet, 25.10.2016
Retsgrundlag	Artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet
Vedtaget i sektionen	11.1.2017
Vedtaget på plenarforsamlingen	25.1.2017
Plenarforsamling	nr. 522
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	118/0/4

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. I flere af sine udtalelser har EØSU altid været fortalere for en styrkelse af BEREC's opgaver, kompetencer og beføjelser med det formål at udstyre denne instans med den nødvendige kapacitet for at varetage en effektiv regulerende funktion i sektoren på europæisk plan.

1.2. Udvalget er derfor i store træk enig i hensigten med Kommissionens forslag.

1.3. Det beklager imidlertid, at Kommissionen endnu ikke satser på den såkaldte valgmulighed 4, som den på uberettiget vis udelukker, og derimod foretrækker blot at holde sig til et samarbejde eller koordinering, ganske vist i styrket form.

1.4. Som EØSU allerede har gjort gældende, er det overbevist om, at der kun findes en løsning, nemlig at omdanne BEREC til et rent reguleringsorgan med en vision for fremtiden for at sikre hensigtsmæssig regulering af nye informationstjenester på europæisk og globalt plan, der på nuværende tidspunkt stort set er uregulerede eller har uklare lovrammer (M2M, over-the-top tjenester og andre områder af væsentlig betydning for EU som f.eks. roaming eller tværnationale markeder) eller paneuropæiske, bindende EU-dækkende tildelingsprocedurer for specifikke frekvensbånd.

1.5. Et punkt, der fortjener særlige overvejelser og afvejning, er klagenævnets sammensætning, organisation og funktion, da man i alle situationer skal sikre, at det arbejder fuldt uafhængigt og upartisk samt at det råder over de nødvendige ressourcer, navnlig når der er tale om afgørelser, der vedrører grænseoverskridende tvister.

2. Kort resumé af forslaget

2.1. Det blev understreget i Kommissionens meddelelse af maj 2015 — En strategi for et digitalt indre marked i EU ⁽¹⁾ (»strategien«), at med teknologiske og markedsmæssige vilkår, der hele tiden ændrer sig, bliver der behov for styrkede institutionelle rammer, og det bliver også nødvendigt at styrke den rolle, som Sæmmenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (»BEREC«) spiller. I sin beslutning »På vej mod en akt for det digitale indre marked« ⁽²⁾ opfordrede Europa-Parlamentet Kommissionen til yderligere integration af det digitale indre marked og til at sikre mere effektive institutionelle rammer. Dette kan ske ved at styrke BEREC's rolle, kapacitet og

⁽¹⁾ EUT C 13 af 15.1.2016, s. 176.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets beslutning af 19. januar 2016 om »På vej mod en akt for det digitale indre marked« (TA(2016)0009).

beslutningskompetence med henblik på at sætte det i stand til at sikre en konsekvent gennemførelse af rammebestemmelserne for elektronisk kommunikation og et effektivt tilsyn fra BEREC's side med det indre markeds udvikling samt at bistå det med at bilægge grænseoverskridende tvister.

2.2. Forslaget bør ses i sammenhæng med forslaget til direktiv om en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation⁽³⁾, som overlader det til BEREC at udføre yderligere opgaver, der bidrager til at sikre en konsekvent anvendelse af regelsættet, og som vil gøre det muligt at fremme udviklingen af markedet for elektronisk kommunikation i hele EU. Desuden vil BEREC også bidrage til at fremme adgang til og anvendelse af højkapacitetsdataforbindelser, fremme konkurrencen inden for udbud af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester samt EU-borgernes interesser.

2.3. Hovedformålet med forslaget er derfor at styrke BEREC's institutionelle rolle og forbedre dets styringsstruktur ved at omdanne både BEREC og BEREC-kontoret til et fuldt udbygget agentur med et bredere mandat med henblik på at gøre det kompetent til de fremtidige opgaver samt fortsætte BEREC's arbejde og fortsætte med at indsamle ekspertise fra de nationale tilsynsmyndigheder, at tilpasse BEREC's struktur og styring, drift, programmering og ansvarlighed til den fælles erklæring fra Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen om decentraliserede agenturer af 19. juli 2012 («den fælles tilgang»⁽⁴⁾). I BEREC-forordningen indarbejdes også de opgaver, som BEREC blev pålagt i den nyligt vedtagne forordning (EU) 2015/2120, som fastsætter regler for at sikre adgang til det åbne internet og afskaffe roamingtillæg⁽⁵⁾. Udenfor står revisionen af direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation⁽⁶⁾, som Kommissionen har lovet at fremlægge inden udgangen af 2016.

2.4. For at nå denne målsætning har Kommissionen overvejet 4 valgmuligheder: Valgmulighed 1 — bevarelse af status quo, Valgmulighed 2 — En udvidet rådgivende rolle og øgede beføjelser, Valgmulighed 3, som er den foretrukne og mest detaljerede, nemlig at bibeholde den rådgivende rolle med visse prænormative beføjelser og bedre markedstilsynsproces og tildeling af brugsret til frekvensressourcer, valgmulighed 4, som Kommissionen umiddelbart forkaster, forudser oprettelsen af en europæisk tilsynsmyndighed i form af et styrket agentur med de nødvendige ressourcer til at kunne påtage sig gennemførelsesbeføjelser, herunder tilsyns- og håndhævelsesbeføjelser samt bindende beføjelser på områder, hvor der er behov for at sikre en ensartet anvendelse af EU-reglerne.

2.5. I følgende punkt foretages en juridisk analyse af den valgte løsning.

3. Generelle bemærkninger

3.1. EØSU har i flere af sine udtalelser⁽⁷⁾ gjort sig til fortaler for at øge BEREC's ansvar, kompetencer og beføjelser, så sammenslutningen får den nødvendige kapacitet til at kunne spille en effektiv tilsynsrolle for sektoren på europæisk niveau. Udvalget støtter dermed overordnet set hensigten bag Kommissionens forslag.

⁽³⁾ COM(2016) 590 final, som EØSU afgav udtalelse om: TEN/612 — En europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (se side ... i denne EUT).

⁽⁴⁾ Fælles erklæring fra Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen om decentraliserede agenturer af 19. juli 2012.

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/2120 af 25. november 2015 (EUT L 310 af 26.11.2015, s. 1), forslaget blev behandlet i EØSU's udtalelse TEN/534 (EUT C 177 af 11.6.2014, s. 64).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (EFT L 201 af 31.7.2002, s. 37). Situationen blev analyseret i udtalelsen TEN/612 — En europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (se side ... i denne EUT).

⁽⁷⁾ For eksempel:

— EØSU's udtalelse om forslaget om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 531/2012 af 13. juni 2012 (COM(2016) 399 final) (EUT C 34 af 2.2.2017, s. 162), punkt 4.7.

— EØSU's udtalelse om Kommissionens forslag om nye foranstaltninger vedrørende EU's indre marked for teletjenester (COM(2013) 627 final og COM(2013) 634 final) (EUT C 177 af 11.6.2014, s. 64), punkt 4.7.1.

— EØSU's udtalelse om Kommissionens meddelelse om fremme af delt brug af frekvensressourcerne i det indre marked (COM(2012) 478 final) (EUT C 133 af 9.5.2013, s. 22), punkt 4.10.

— EØSU's udtalelse om et digitalt indre marked, hvor alle deltager (EUT C 161 af 6.6.2013, s. 8), punkt 3.1.1.1.

— EØSU's udtalelse om Kommissionens meddelelse om det åbne internet og netneutraliteten i Europa (COM(2011) 222 final) (EUT C 24 af 28.1.2012, s. 139), punkt 2.4.1.

— EØSU's udtalelse om forslag til afgørelse om indførelse af et radiofrekvenspolitikprogram (COM(2010) 471 final) og Kommissionens meddelelse — Bredbånd i Europa: Investering i digitalt drevet vækst (COM(2010) 472 final), (EUT C 107 af 6.4.2011, s. 53), punkt 2.13 og 2.14.

3.2. EØSU har imidlertid fokuseret på en løsning, som ligger tættere på Kommissionens valgmulighed 4, da rent kosmetiske ændringer af BEREC's status efter udvalgets opfattelse ikke er nok til at omdanne den til en egentlig tilsynsmyndighed.

3.3. Som det eksplicit fremgår af udtalelsen TEN/534, mener EØSU, »at de foreslåede ændringer af BEREC's status, herunder en fuldtidsstilling til repræsentantskabets formand, kan vise sig utilstrækkelige som følge af udfordringerne forbundet med konkurrenceevnen og behovet for at skabe incitamenter til investeringer, især i forbindelse med bredbåndskommunikation og NGN-/NGA-net« (punkt 4.7.1).

3.4. Hvis BEREC skal kunne se sig i stand til at varetage opgaver på et område, hvor manglen på egentlig regulering allerede er en kendt sag — såsom de nye EU-dækkende eller globale informationstjenester, der i øjeblikket er stort set uregulerede eller underlagt uklare reguleringsrammer (M2M, OTT og andre områder af stor betydning for Unionen som f. eks. roaming eller transnationale markeder) — eller koordinere bindende EU-dækkende tildelingsprocedurer for specifikke frekvensbånd, samt varetage de nye ansvarsområder, den har fået tildelt, ikke blot gennem dette forslag, men i endnu videre omfang i medfør af forslaget om en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation, synes det da heller ikke acceptabelt at begrænse BEREC's interventionsniveau til området for samarbejde og koordinering, heller ikke selv om dette område er blevet styrket.

3.5. Hvad dette forslag helt klart mangler, er en fremadrettet tilgang, forstået som større integration af det digitale indre marked, fordi der fortsat er mulighed for manglende ensartethed i reglerne, der udstikkes af de nationale tilsynsmyndigheder.

3.6. Dette kan måske forklare de skuffende resultater af den i forslaget omtalte evaluering af BEREC for så vidt angår relevansen, effektiviteten og merværdien af den model, som man trods alt insisterer på.

4. Særlige bemærkninger

4.1. For så vidt angår kompetencer, organisation og drift følger forordningen som hovedregel den almindelige fremgangsmåde for agenturer af samme type, som defineret i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens fælles erklæring om decentraliserede agenturer, og giver dermed ikke anledning til særlige bemærkninger.

4.2. Imidlertid giver klagenævnet anledning til en bemærkning for så vidt angår »medlemmernes upartiskhed og uafhængighed, [som] fortsat [bør] garanteres på grundlag af gennemsigtighed og objektivt verificerbare kriterier, som agenturerne fastlægger«. Navnlige, når »rekruttering af medlemmerne af et appelkammer« sker »blandt agenturets personale og/eller dets bestyrelsesmedlemmer«, bør dette »ikke anfægte ovennævnte principper om upartiskhed og uafhængighed« (punkt 21 i den fælles erklæring).

4.3. Sammenlignet med bestemmelserne i andre identiske organer som f.eks. EUIPO⁽⁸⁾, EF-Sortsmyndigheden⁽⁹⁾, Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagentur⁽¹⁰⁾ og Det Europæiske Kemikalieagentur⁽¹¹⁾ for blot at nævne nogle få, er EØSU overrasket over, at forslagets artikel 11-14, som definerer den retlige ramme for klagenævnet, er så kortfattede.

4.4. EØSU konstaterer, at praktisk taget alle forordninger med bestemmelser om organisering af de ovennævnte agenturers klagenævn og disses forretningsordener detaljeret fastlægger de procedurer, som anvendes i disse organer, og fastslår, at de afgørelser, de træffer, kan gøres til genstand for annullationssøgsmål anlagt ved Retten, hvis afgørelser efterfølgende kan appelleres til Domstolen, dog kun for så vidt angår retsspørgsmål.

⁽⁸⁾ Kommissionens forordning (EF) nr. 216/96 af 5. februar 1996 (EFT L 28 af 6.3.1996), som ændret ved forordning (EF) nr. 2082/2004 af 6. december 2004 (EUT L 360 af 7.12.2004).

⁽⁹⁾ Artikel 67 ff. i Rådets forordning (EF) nr. 2100/94 af 27. juli 1994 (EFT L 227 af 1.9.1994, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1592/2002 af 15. juli 2002 (EFT L 240 af 7.9.2002, s. 1).

⁽¹¹⁾ Kommissionens forordning (EF) nr. 771/2008 af 1. august 2008 (EUT L 206 af 2.8.2008, s. 5).

4.5. Det viser sig, at selv om BEREC's kompetenceområde i de fleste tilfælde ene og alene er rådgivende, er der dog, hvis man læser bestemmelserne i forslaget til direktiv og bestemmelserne i det her behandlede forslag sammen, tilfælde, hvor BEREC faktisk har en beslutningskompetence med juridiske konsekvenser for tredjeparter. Dette vil være tilfældet for visse afgørelser, der er nævnt i artikel 2, stk. 1, litra b)-d), og som vedrører:

- identifikation af transnationale markeder
- skabeloner for kontraktresuméer
- den økonomiske model, som skal hjælpe Kommissionen med at fastsætte maksimumstermineringstakster i Unionen
- udtalelser om bilæggelse af grænseoverskridende tvister
- udkast til nationale foranstaltninger vedrørende markedsregulerende retsmidler
- udkast til nationale foranstaltninger vedrørende procedurer for peer review af frekvensressourcer
- udkast til afgørelser og henstillinger om harmonisering.

4.6. Et godt eksempel er grænseoverskridende tvister, hvor »[a]lle parter kan forelægge tvisten for den eller de berørte nationale tilsynsmyndigheder«, som så skal »underrette BEREC om tvisten for at finde en konsekvent løsning herpå i overensstemmelse med målene i artikel 3«. I dette tilfælde »afgiver [BEREC] hurtigst muligt og under alle omstændigheder inden for fire måneder, bortset fra under ekstraordinære omstændigheder, en udtalelse om, hvorvidt den eller de berørte nationale tilsynsmyndigheder skal træffe konkrete foranstaltninger for at bilægge tvisten eller undlade handling«.

4.7. I en sådan situation er det svært at se, hvordan en appel af afgørelsen til en appelinstans som den, der indgår i forslaget, skal kunne sikre opfyldelse af målet om uafhængighed og upartiskhed.

4.8. Uanset bestemmelsen om, at det stadig er muligt at indbringe en sag for retten, synes proceduren på administrativt niveau ikke at omfatte mulighed for indbringelse af en klage for et egentligt uafhængigt organ.

4.9. EØSU håber, at dette spørgsmål vil blive revideret i forbindelse med udarbejdelsen af den endelige version af forslaget.

Bruxelles, den 25. januar 2017.

Georges DASSIS
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1316/2013 og forordning (EU) nr. 283/2014 for så vidt angår nedbringelse af forurenende emissioner fra vej køretøjer

(COM(2016) 589 final — 2016/0287 (COD))

(2017/C 125/10)

Ordfører: **Emilio FATOVIC**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 6.10.2016 Rådet, 25.10.2016
Retsgrundlag	Artikel 172 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet
Vedtaget i sektionen	11.1.2017
Vedtaget på plenarforsamlingen	26.1.2017
Plenarforsamling nr.	522
Resultat af afstemningen	195/1/0
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU bifalder Kommissionens Wifi4EU-initiativ, hvis sigte er, at der skal være gratis adgang til internettet på offentlige steder, og som vil medføre fordele ikke bare i form af internetadgang, der først og fremmest vil komme de socialt dårligst stillede grupper til gode, men også i form af økonomisk vækst i regionerne især inden for offentlige tjenester, sundhedssektoren, handel og turisme.

1.2. Udvalget glæder sig over, at et forslag, som det flere gange har fremsat i tidligere udtalelser, endelig er blevet medtaget i processen for at digitalisere Den Europæiske Union ⁽¹⁾. Det udspringer af en overbevisning om, at internetadgang er en grundlæggende rettighed for enhver borger og tillige et redskab for social inklusion og økonomisk vækst.

1.3. EØSU påpeger, at den hastige digitale udvikling indebærer en risiko for, at al den installerede teknologi hurtigt bliver forældet. Udvalget opfordrer derfor Kommissionen til at fastlægge mål for social udvikling foruden de teknologiske mål, således at Wifi4EU-initiativet bliver mere dynamisk, langsigtet og holdbart.

1.4. Udvalget bifalder tanken om at bruge EDUROAM-projektet som inspirationskilde for gennemførelsen af Wifi4EU og foreslår, at de to processer samkøres med det formål at sikre alle borgere en unik digital identitet i hele Europa, sådan som det allerede er fastlagt i eIDAS-forordningen. Følgevirkningerne vil kunne blive betydelige, idet følelsen af europæisk medborgerskab styrkes, og den »**digitale fattigdom**« bekæmpes.

1.5. EØSU betragter Wifi4EU som et strategisk projekt, og bevillingen på 120 mio. EUR som helt igennem utilstrækkelig til at dække behovene i hele Europa. Det håber derfor på en betragtelig forhøjelse af finansieringsrammen, så målsætningen kan blive gratis trådløs højhastighedsadgang på alle offentlige steder i Europa senest i 2025, og initiativet kan gennemføres efter princippet »**Quality Wifi4all**«. Med henblik derpå er det vigtigt, at alle de offentlige wi-fi-tjenester, som allerede findes, i højre grad integreres, så de disponible ressourcer udnyttes fuldt ud og ikke går til spille.

⁽¹⁾ EUT C 161 af 6.6.2013, s. 8.

1.6. EØSU opfatter de fastlagte kriterier for fordelingen af midlerne (*»first come, first served«* og det geografiske kriterium) som temmelig uklare og modstridende. Udvalget anbefaler, at der tages hensyn til landenes befolkningsstørrelse og geografiske udstrækning, og at det på forhånd fastlægges, hvor meget hvert land kan få tildelt for at sikre, at der er lige adgang for alle.

1.7. Udvalget ser gerne, at 20 % øremærkes til de økonomisk og digitalt mindst udviklede områder, og at øer, bjergområder, grænseområder, fjerntliggende områder og områder, der har været ramt af naturkatastrofer, især prioriteres, så midlerne investeres dér, hvor der er størst behov. Udvalget opfordrer til, at kriterierne for registrering i leverandørregistret ikke diskriminerer på grundlag af virksomhedsstørrelse.

1.8. EØSU er enig i princippet om, at midlerne skal bruges til at sikre gratis internetforbindelser de steder, hvor de ikke findes i dag. Udvalget opfordrer imidlertid Kommissionen til i den strategiske vision at integrere det offentlige initiativ med initiativer, som forudsætter offentlig-private partnerskaber.

1.9. EØSU beder om, at den gratis trådløse tjeneste bliver en kvalitetstjeneste med en garanteret forbindelse på mindst 100 megabit i sekundet i perioden 2017-2020, men allerede nu have i tankerne, at hastigheden skal forhøjes på mellemlangt sigt. Det er der tre grunde til:

- a) Det vil bringe Wifi4EU i overensstemmelse med meddelelsen om gigabitsamfundet.
- b) En elementær ADSL-forbindelse rummer så tekniske begrænsninger, at det ikke er muligt at garantere en tjeneste af tilstrækkelig kvalitet til snesevis af mennesker på samme tid.
- c) Gratis offentlige tjenester må ikke forbindes med tjenester af ringe kvalitet.

1.10. EØSU er enig i indførelsen af ikkebureaukratiske og forenkede procedurer for adgang til finansiering. Udvalget opfordrer dog Kommissionen til at fastsætte en frist på 3 år for levering af tjenesten (ellers skal de modtagne midler betales tilbage som straf).

2. Indledning og metode

2.1. Forslaget COM(2016) 589 om ændring af forordning (EU) nr. 1316/2013 og forordning (EU) nr. 283/2014 for så vidt angår fremme af internetkonnektivitet i lokalsamfund indgår i en telekommunikationspakke, som Kommissionen vedtog den 13. september 2016, og som også omfatter nedenstående foranstaltninger:

- meddelelsen »Konnektivitet med henblik på et konkurrencedygtigt digitalt indre marked — På vej mod et europæisk gigabitsamfund« — COM(2016) 587
- handlingsplanen »5G til Europa« — COM(2016) 588
- forslag til direktiv om en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation — COM(2016) 590
- forslag til forordning om styrkelse af den eksisterende Sammenslutning af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (BEREC) ved at omdanne den til et agentur, men uden at ændre dens navn — COM(2016) 591.

2.2. EØSU har udarbejdet en udtalelse om hvert af disse forslag efter ensartede retningslinjer for at sikre, at der er overensstemmelse og sammenhæng mellem visionen og indholdet i de respektive dokumenter (udtalelsen hænger tæt sammen med følgende udtalelser: TEN/611 »Et europæisk gigabitsamfund«, TEN/612 »En europæisk kodeks for elektronisk kommunikation«, TEN/613 »Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (BEREC)« og TEN/615 »5G til Europa: En handlingsplan«, og at de ligger i forlængelse af EØSU's tidligere udtalelser om emnet.

3. Resumé af Kommissionens forslag

3.1. Forslaget til forordning, som lancerer initiativet »Wifi4EU«, indgår i en pakke af foranstaltninger, som er samlet i meddelelsen »et europæisk gigabitsamfund«. Initiativet skal finansiere etableringen af gratis adgangspunkter til internettet på offentlige steder (biblioteker, pladser, parker, hospitaler og offentlige bygninger generelt) ved at tage udgangspunkt i og supplere det succesrige initiativ EDUROAM, som allerede nu muliggør dette på universiteter og højere uddannelsesinstitutioner.

3.2. Kommissionen har bevilget 120 mio. EUR, idet den anslår, at mellem 6 000 og 8 000 kommuner i perioden 2017-2020 vil blive omfattet, således at der til sidst vil være mellem 40 og 50 millioner forbindelser pr. dag. Den reducerede finansieringsramme giver initiativet karakter af et pilotprojekt.

3.3. Målgruppen for initiativet er de kommuner, som i dag endnu ikke tilbyder denne form for tjeneste. Projekterne må ikke have et budget, der overstiger 60 000 EUR, og de får dækket 100 % af omkostningerne til anskaffelse og installation af adgangspunkterne, mens udgifterne til internetabonnement og vedligeholdelse af udstyr afholdes af de lokale myndigheder.

3.4. De lokale myndigheder tilskyndes til at udvikle og fremme deres gratis digitale tjenester især inden for e-turisme, e-sundhed og e-forvaltning.

3.5. Forslaget, som kun gælder offentlige steder, er udformet med henblik på, at det ikke må være i konflikt med og ikke fordeje det frie marked for digital trafik, men derimod styrke det gennem udbredelse af digitale tjenester i de mindre udviklede regioner.

3.6. Kommissionens forslag fastlægger tre hovedkriterier for tildeling af midler:

- a) De er kun til rådighed for lokalsamfund, som aktuelt ikke tilbyder tjenesten.
- b) De udbetales direkte i den rækkefølge, ansøgningerne indsendes (*»first come, first served«*).
- c) Der anvendes et geografisk kriterium for at sikre, at de fordeles ligeligt.

3.7. Forslaget indeholder en forenklet model for adgang til midlerne og regnskabsaflæggelse for aktiviteten via en række kuponer, som efterfølgende skal bruges til at betale de virksomheder, der har fået til opgave at installere udstyret. Kommissionen kan i real tid kontrollere den reelle drift af adgangspunkterne og således om nødvendigt gribe ind og foretage en kontrol.

4. Generelle bemærkninger

4.1. EØSU bifalder Kommissionens Wifi4EU-initiativ, hvis sigte er at sikre adgang til internettet på offentlige steder, og som vil medføre fordele⁽²⁾, ikke bare i form af internetadgang, der først og fremmest vil komme de socialt dårligst stillede grupper til gode ved at gøre noget ved problemet med **digital fattigdom**⁽³⁾, men også i form af økonomisk vækst i regionerne især inden for sundhedssektoren, offentlige tjenester, handel og turisme⁽⁴⁾.

4.2. Udvalget glæder sig over, at et forslag, som det flere gange har fremsat i tidligere udtalelser, endelig er blevet medtaget i processen for at digitalisere Den Europæiske Union⁽⁵⁾. Det udspringer af en overbevisning om, at internetadgang er en grundlæggende rettighed for enhver borger og tillige et redskab for social inklusion og økonomisk vækst.

4.3. EØSU opfordrer Kommissionen til at tilrettelægge Wifi4EU-initiativet med det sigte, at det skal have blivende effekt i de berørte regioner. Den hastige digitale udvikling indebærer nemlig en risiko for, at al den installerede teknologi hurtigt bliver forældet. Derfor anbefaler udvalget, at pilotprojektet bliver en del af en mere omfattende og holdbar strategisk vision, hvor fokus mere er på sociale målsætninger end på de rent teknologiske.

4.4. Udvalget mener ikke, at det af forslaget fremgår tilstrækkeligt klart, hvordan initiativet er et element i digitaliseringsprocessen i EU, der for øjeblikket forløber noget ujævnt. Der er således områder, hvor der endnu ikke er ADSL-tilslutning, mens der i andre allerede findes ultrahurtige bredbåndsnet, og hvor hastigheder på 1 gigabit i sekundet fungerer godt. EØSU håber, at det bliver et initiativ med ambitiøse målsætninger for kvaliteten af den leverede tjeneste.

4.5. EØSU gør opmærksom på, at forslaget ikke understøttes af en relevant og detaljeret gennemførlighedsundersøgelse. Dette afspejles i, at de data, som Kommissionen fremlægger vedrørende de resultater, der vil kunne opnås, er alt for generelle, ikke i tilstrækkelig grad understøttes af en socioøkonomisk evaluering og nok er overvurderet for så vidt angår de reelle muligheder som følge af den reducerede finansieringsramme.

⁽²⁾ EUT C 389 af 21.10.2016, s. 28.

⁽³⁾ EUT C 451 af 16.12.2014, s. 25.

⁽⁴⁾ EUT C 318 af 29.10.2011, s. 9.

⁽⁵⁾ Se fodnote 1.

4.6. EØSU beklager, at den øremærkede bevilling kun er på 120 mio. EUR, hvorved dette vigtige initiativ nedgraderes til blot at være et pilotprojekt. Udvalget håber derfor, at finansieringsrammen forøges betydeligt, så Wifi4EU kan få status af en strukturel og strategisk foranstaltning med målbare mål, og bliver en naturlig forlængelse af visionen om et gigabitsamfund og et middel til opfyldelse af de fastlagte mål for den digitale udvikling frem mod 2025. EØSU betoner nødvendigheden af, at programmet om et gigabitsamfund har en målsætning om, at der på alle offentlige steder skal være gratis trådløse forbindelser senest i 2025.

4.6.1. EØSU minder om, at der til styrkelsen af digitale net og tjenester oprindeligt var budgetteret med en CEF-finansiering på over 9 mia. EUR, som derefter blev skåret ned til lidt over 1 mia. Udvalget beklager endnu en gang denne nedskæring af de disponible midler til en prioritet, der er afgørende for et konkurrencedygtigt Europa, og håber, at der vil kunne findes nogle midler på budgettet.

5. Specifikke bemærkninger

5.1. Udvalget bemærker, at kriterierne for tildeling af midler ikke er tilstrækkeligt uddybet i forslaget, og frygter, at de kan være indbyrdes modstridende. Det gør navnlig opmærksom på, at princippet om »*first come, first served*« indebærer en risiko for favorisering af de allerede digitaliserede myndigheder, således at der bliver færre midler til de lande og lokale myndigheder, hvor behovet er størst.

5.2. EØSU anbefaler, at der ved fordelingen af midlerne tages hensyn til landenes befolkningsstørrelse og geografiske udstrækning, og at det på forhånd fastlægges, hvor meget hvert land kan få tildelt for at sikre, at der er lige adgang for alle.

5.2.1. EØSU håber, at det register over leverandørerne af infrastruktur, som de pågældende virksomheder skal registreres i, for at kommunerne kan vælge dem, ikke diskriminerer på grundlag af virksomhedsstørrelse.

5.3. Udvalget ser gerne, at 20 % af budgettet øremærkes til de økonomisk og digitalt mindst udviklede områder, og at øer, bjergområder, grænseområder, fjerntliggende områder og områder, der har været ramt af naturkatastrofer, især prioriteres, så midlerne investeres dér, hvor det er mest nødvendigt ⁽⁶⁾.

5.4. EØSU er enig i princippet om, at midlerne skal bruges til at sikre gratis internetforbindelser de steder, hvor de ikke findes i dag. Udvalget er dog bevidst om, at der skal en hurtig og betydelig teknologisk og økonomisk kraftanstrengelse til, for at dette kan lade sig gøre i hele Europa. Derfor opfordrer EØSU Kommissionen til i den strategiske vision at integrere det offentlige initiativ med initiativer, som forudsætter offentlig-private partnerskaber.

5.5. EØSU beder om, at den gratis trådløse tjeneste bliver en kvalitetstjeneste med en garanteret forbindelse på mindst 100 megabit i sekundet (ultrabredbånd) i perioden 2017-2020, men man skal allerede nu have i tankerne, at hastigheden skal forhøjes på mellemlangt sigt. Det er der tre grunde til:

- a) Det vil bringe Wifi4EU i overensstemmelse med meddelelsen om gigabitsamfundet, hvis sigte er, at der senest i 2025 skal være ultrahurtigt fibernet (1 gigabit i sekundet) alle steder i EU, hvor der udbydes offentlige tjenesteydelser (offentlige myndigheder, hospitaler, biblioteker).
- b) En elementær ADSL-forbindelse rummer så tekniske begrænsninger (reaktionstid, forbindelsens stabilitet og maksimal båndbredde), at det ikke er muligt at garantere en tjeneste af tilstrækkelig kvalitet til snevevis af mennesker på samme tid.
- c) Gratis offentlige tjenester må ikke forbindes med tjenester af ringe kvalitet.

5.6. EØSU bifalder tanken om at bruge EDUROAM-projektet som inspirationskilde for Wifi4EU, men mener, at disse initiativer helt fra starten skal være komplementære og garantere adgang for alle borgere i hele Europa via en unik digital identitet. Med henblik derpå foreslår udvalget at genanvende de allerede fastlagte bestemmelser i eIDAS-forordningen ⁽⁷⁾ om digital identitet, som har vist sig at virke med hensyn til både databeskyttelse og sikkerhed mod brug af tjenesten imod hensigten (terrorisme). Dette ville have betydelige følgevirkninger bl.a. i form af en styrkelse af følelsen af europæisk medborgerskab.

⁽⁶⁾ Se fodnote 1.

⁽⁷⁾ EUT L 257 af 28.8.2014, s. 73.

5.7. EØSU er enig i indførelsen af ikkebureaukratiske og forenklede procedurer for adgang til finansiering. Udvalget bemærker imidlertid, at Kommissionens forslag ikke indeholder bestemmelser om en frist, inden for hvilken de støttemodtagende lokale myndigheder skal tilbyde gratis trådløs forbindelse (og ellers tilbagebetale de modtagne midler). EØSU anbefaler at fastsætte en frist på 3 år for opfyldelse af forpligtelsen til at udbyde denne tjeneste.

5.8. Kommissionen bør tilskynde medlemsstaterne yderligere til at fremme udbredelsen af gratis trådløs internetadgang på alle offentlige steder. Dette vil være af særlig stor betydning for mindre byer og områder af ringe kommerciel interesse, hvor de store markedsaktører vanskeligt kan tænkes at ville investere i digitale infrastrukturer, med henblik på en harmonisk udvikling af EU, der tilbyder flere muligheder og livskvalitet for alle.

5.9. EØSU gentager sin opfordring til Kommissionen om at tage hensyn til det demografiske aspekt. Mange ældre mennesker er reelt stadig digitale analfabeter. Udvalget anbefaler derfor, at Wifi4EU omfatter oprettelsen af én enkelt, flersproglig og brugervenlig adgangsportal. Udvalget anbefaler derudover, at de kommuner, der modtager økonomiske midler, udbyder kurser til først og fremmest ældre medborgere for at fremme udbredelsen af internettet, sikre initiativets gennemslagskraft, bekæmpe social eksklusion og styrke sammenhængskraften i lokalsamfundene.

Bruxelles, den 26. januar 2017.

Georges DASSIS
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — 5G til Europa: En handlingsplan

(COM(2016) 588 final)

(2017/C 125/11)

Ordfører uden studiegruppe: **Mihai MANOLIU**

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 24.11.2016
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationsfundet
Vedtaget i sektionen	11.1.2017
Vedtaget på plenarforsamlingen	26.1.2017
Plenarforsamling nr.	522
Resultat af afstemningen	199/1/4
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU vil gerne støtte Kommissionens mål om etablering af de første 5G-net (senest i 2018) og lanceringen af kommercielle tjenester i Europa (senest inden udgangen af 2020).

1.2. Efter EØSU's opfattelse vil det være afgørende, at der opnås gode resultater med de projekter, der gennemføres inden for rammerne af det offentlig-private partnerskab vedrørende 5G-infrastrukturen (PPP-5G) i forskningsfasen, og at fronthaul-net integreres med backhaul-datatransmissionsnet gennem etablering af omskifttere/switche med stor kapacitet, heterogene transmissionsforbindelser og processorer i skyen med anvendelse af flere internetudbydere.

1.3. EØSU anbefaler, at Kommissionen samarbejder med medlemsstaterne og internationale organer for at løse de tekniske problemer vedrørende frekvenser og båndbredde og med det mål at udvikle standarder (uden specifikke standarder vil en udvikling i stor skala ikke være mulig, og dermed heller ikke markedsføring af udstyr til rimelige priser).

1.4. EØSU er sig bevidst, at der er potentielle risici (flere faktorer vil faktisk kunne skabe hindringer for realiseringen af de fastsatte mål) for alle byområder og de vigtigste transportruter, som engang vil nyde godt af en 5G-dækning. De foranstaltninger, der er truffet for at stimulere efterspørgslen, har ikke vist sig at være effektive, når det gælder levering af tjenester i disse områder.

1.5. EØSU går ind for, at der gennem offentlige investeringer eller andre finansieringsmuligheder kompenseres for utilstrækkelige private investeringer i isolerede eller tyndt befolkede områder i visse medlemsstater. Samtidig mener EØSU, at der ved vurderingen af, om beslutninger om offentlig finansiering er velfunderede, bør tages hensyn til deres afsmittende virkninger (spill-over) på den lokale økonomi, telearbejde, leveringen af sundhedsydelser og de nye muligheder på uddannelsesområdet.

1.6. EØSU anbefaler, at procedurerne standardiseres, og at der fastlægges specifikationer for alle faser af 5G-projektet for at sikre fair arbejdsmarkedsrelationer. Arbejdsmarkedets parter vil objektivt kunne vurdere såvel funktionsfejl som fremskridt i opfyldelsen af de fastsatte mål.

1.7. EØSU mener, at 5G-nettene i kraft af deres særlige karakteristika såsom interoperabilitet, gennemsigtighed og datasikkerhed i høj grad vil kunne bidrage til modernisering af den offentlige administration i medlemsstaterne og til begrænsning af bureaukratiet.

1.8. EØSU peger på den rolle, som SMV'er kan spille på det digitale område. Det er nemlig SMV'erne, der er i stand til at bringe nye innovationsmodeller på markedet. Offentlig finansiering af visse virtuelle klynger reserveret til SMV'er kan være en løsning til understøttelse af nyetablerede virksomheder, og — ved siden af andre innovative og skræddersyede finansieringsmodeller — en mulighed, som ikke er at foragte.

1.9. Efter EØSU's mening bør udviklingen af borgernes og ikke mindst arbejdstagernes IT-kompetencer være en prioritet for Den Europæiske Union. EU's indsats i tilknytning til dagsordenen for digitale færdigheder og det storstilede samarbejde om digitale job skaber forbindelser mellem arbejdsmarkedets parter, lærerstaben og andre kompetente sociale aktører på dette område. EØSU ser gerne, at der rettes en særlig opmærksomhed mod personer med handicap, som bør sikres de nødvendige betingelser for en let adgang til nye teknologier med tilknytning til 5G.

1.10. EØSU slår til lyd for, at investeringer med afsæt i strukturfondene skal skabe lige vilkår for alle medlemsstaterne og en fair og ikke-diskriminerende adgang for alle økonomiske aktører.

1.11. Landbrugs- og skovbrugssektoren og mange virksomheder i landdistrikter og fjerntliggende områder i Europa er igen og igen blevet lovet hurtigere bredbåndsnets og 3/4G-mobilnetværk, men disse løfter er aldrig blevet indfriet. Hvis landdistrikterne, de fjerntliggende områder, bjergområderne og øområderne i Europa skal have en fremtid, har de klart ret til at kræve adgang til mindst 5Mb-bredbånd og 3/4G-mobilkommunikation.

2. Generelle bemærkninger

2.1. I alle sine udtalelser har EØSU støttet Kommissionens initiativer på IKT-området som en forudsætning for gennemførelsen af det digitale indre marked og en drivkraft for den økonomiske udvikling i EU. EØSU værdsætter Kommissionens engagement til fordel for oprettelsen af femte generations netværk (integreret kredsløbsteknologi til mobilnet) og bakker op om de skridt, den har taget lige fra forskningsfasens begyndelse. Som det gælder for ethvert nyt produkt eller en ny tjeneste, indebærer udviklingen og markedsføringen heraf nogle risici og chancer, som må evalueres objektivt for at kunne gennemføre de politikker, der er bedst egnede til at nå de forventede resultater.

2.2. Skønt den femte generation (5G) baserer sig på den nuværende teknologi adskiller den sig helt fra 4G, som er kompatibel med flere avancerede globale teknologier såsom LTE og LTE Advanced (TD-LTE, AXGP, LTE-A, TD-LTE-A, LTE med VoLTE), WiMax, WiMAX2, virtualiseringen af softwaredefinerede netværksfunktioner (Network Function Virtualization/Software Defined Network; NFV/SDN), HetNets (heterogene netværk) og lavhastighedsnet (LPLT, Low Power Low Throughput network).

2.3. Sammenlignet med 4G er 5G-teknologiens vigtigste egenskab dens meget højere hastighed (Samsung bebuder en hastighed på 7,5 Gbps, Nokia på 10 Gbps, mens universitetet i Surrey i Det Forenede Kongerige sidste år erklærede at have nået den overraskende hastighed på 1 Tbps, hvilket svarer til, hvad der er muligt med optisk fiber. Alle disse resultater er fremkommet under laboratorieforhold). Ved siden af hastigheden er den korte reaktionstid (en garanteret reaktionstid på under 1 ms på de store net) og den høje kapacitet også vigtige fremskridt. Hvis en reaktionstid på under 1 ms ikke kan opnås under reelle betingelser, vil en del af de tjenester, der er baseret på 5G-teknologien (udvidet virkelighed, virtuel virkelighed, førerløse biler, taktilt internet), ikke kunne gennemføres med de nødvendige karakteristika.

2.4. De berørte markedsdeltagere forholder sig ligeledes afventende over for disse forventede tekniske karakteristika. Det er vigtigt at huske på, at der ved overgangen fra 2G- til 3G-net var forventninger om, at brugere af mobiltelefoner ville få adgang til internettet, men sådan gik det ikke. Det skete først, da 3,5G-nettene kom til med deres specifikke tekniske kapacitet, så kombinationen af smartphones og bredbåndsmobilnet gjorde det muligt at få adgang til internettet med disse enheder.

2.5. 5G-net og fibernet er komplementære. Over korte afstand og i områder, der er overfyldte af et stort antal forbindelser, er 5G en bedre løsning. Når det drejer sig om informationstransmission over lange afstande, er optiske fibernet (af typen backhaul og backbone) ikke til at slå af banen: en transmissionshastighed på op til 1 Tb, ingen risiko for interferens med andre elektromagnetiske signaler, som forurener omgivelserne og påvirker de trådløse teknologier, og ingen svækkelse af signalet under transmissionen.

2.6. Standardisering af de nødvendige tekniske specifikationer såvel for udstyr og apparater som for nettene er en central faktor i de overvejelser, som de berørte virksomheder og relevante internationale organisationer gør sig. Specifikationerne leverer de instruktioner, der gør det muligt at teste og validere de tekniske komponenter, som er vigtige for 5G. Udarbejdelsen af specifikationer giver industrielle partnere, komponentleverandører og netudbydere samt operatører mulighed for at udvikle interoperable løsninger og bidrager til præ-standardiseringsprocessen. Da Den Internationale Telekommunikationsunion (ITU), »3rd Generation Partnership Project« (3GPP) og andre standardiseringsorganer fastsatte år 2020 som frist for definitionen af 5G-standarden, lagde mobiltelefonudbydere sig i selen for at kunne tilbyde de mest konkurrencedygtige 5G-tjenester.

2.7. EØSU mener, at handlingsplanen for udvikling af 5G-teknologien og dens etablering i stor skala bør følges op med støtteinitiativer (for at stimulere efterspørgslen efter bredbåndsinernet til overkommelige priser for brugere) og operationelle tiltag, så disse optimistiske frister kan overholdes.

2.8. EØSU er bekymret for, at denne udvikling (5G-net) kan bevirke, at den igangværende indførelse af 3G og 4G i landdistrikter, fjertliggende områder og bjergområder hæmmes, blot fordi der stilles noget bedre i udsigt engang inden for de kommende 20 år.

2.9. I mange områder af Europa er der intet mobilsignal og hverken 2G, 3G eller 4G. Dette skyldes, at hver gang ny teknologi bliver tilgængelig, standses indførelsen af tidligere versioner, hvilket betyder, at mange landdistrikter, fjertliggende områder og bjergområder i Europa har kommunikationstjenester, som allerede blev forældet for 20 år siden.

2.10. Anvendelsen af ultrahurtigt bredbånd vil være en integreret del af 5G-nettet, men hvad sker der, hvis virksomhederne ikke har ultrahurtigt fiberbredbånd, og hastigheden af deres kabelnet er mindre end 1 Mb? Landbrug/skovbrug og mange virksomheder i landdistrikter og fjertliggende områder i Europa er konsekvent blevet lovet hurtigere bredbånd og 3/4G-mobilnet, men løfterne er aldrig blevet holdt.

2.11. For få mennesker spredt ud over et stort område er et udbredt problem i hele Europa og udpeges af udbydere som årsagen til, at disse områder ikke kan betjenes. Hvis landdistrikterne, de fjertliggende områder, bjergområderne og øområderne i Europa skal have en fremtid, har de klart ret til at kræve adgang til mindst 5Mb-bredbånd og 3/4G-mobilkommunikation.

3. Særlige bemærkninger

3.1. Da udgifterne til indførelsen af ny teknologi vil være kolossale, påpeger EØSU, at investeringsbehovet i EU langt overstiger værdien af de forudsete investeringer (4,2 mia. EUR) inden for rammerne af det offentlig-private partnerskab, som Kommissionen er engageret i. EØSU er af den opfattelse, at de foranstaltninger, som Kommissionen foreslår, kan bidrage til at understøtte indsatsen af finansielle, menneskelige og tekniske ressourcer, hvis der konstant holdes øje med dette spørgsmål, hvis der skabes incitamentbaserede rammer for private investeringer og hvis Kommissionens og medlemsstaternes bestræbelser samordnes fuldstændigt.

Foranstaltning 1 Kommissionen vil arbejde sammen med medlemsstaterne og aktører i industrien om fastlæggelse på et frivilligt grundlag af et arbejdsprogram med henblik på at lancere 5G-net hurtigst muligt

3.2. Opfyldelsen af Kommissionens mål om lancering af de første 5G-net inden udgangen af 2018 efterfulgt af lanceringen af kommercielle 5G-net i Europa inden udgangen af 2020 afhænger først og fremmest af resultaterne af de projekter, der gennemføres i forskningsfasen som led i offentlig-private 5G-partnerskaber. Af afgørende betydning i denne forbindelse er 5GXCrosshaul-projektet, der har til formål at integrere fronthaul-net (trådløse 5G-net) med backhaul-net (net hovedsageligt bestående af optiske fibre) ved datatransmission. Det er nødvendigt at etablere omskifterswitcher med stor kapacitet, heterogene transmissionsforbindelser, processorer i skyen (små datacentre) og interconnect-punkter på en eller flere internetudbydere basisnet.

Foranstaltning 2 og 3 Kommissionen vil samarbejde med medlemsstaterne om (inden udgangen af 2016) at fastlægge en foreløbig liste over pionerfrekvensbånd til den indledende lancering af 5G-tjenester og (inden udgangen af 2017) nå til enighed om et fuldt sæt frekvensbånd, som skal harmoniseres i forbindelse med den indledende etablering af kommercielle 5G-net i Europa

3.3. Da de frekvenser, som 3G- og 4G-teknologierne benytter, er overfyldte, er løsningen af de tekniske problemer vedrørende frekvenser og båndbredde til 5G et absolut »must« for hele planeten. Ud over at samarbejde med medlemsstaterne bør Kommissionen også tage de foranstaltninger, der allerede er truffet på internationalt plan af de kompetente organer, med i betragtning. Med henblik på 5G er ITU og tredjegerations partnerskabsprojektet 3GPP, der omfatter standardiseringsorganer inden for telekommunikation såsom ARIB, ATIS, ETSI, TSDSI, TTA, TTC og CCSA, blevet enige om en plan i to etaper: forskning i første række, efterfulgt af udvikling i stor skala.

Foranstaltning 4 *Kommissionen vil som led i udarbejdelsen af nationale køreplaner for 5G-samarbejde med den berørte sektor, medlemsstaterne og andre interessenter (uafbrudt 5G-dækning inden 2025)*

3.4. EU's mål om at sikre 5G-dækning i alle byområder og ad de største transportveje i hver medlemsstat inden 2025 vil være vanskeligt at opfylde. EØSU gør opmærksom på, at det er meget risikabelt at meddele, at man vil opfylde ambitiøse målsætninger med korte tidsfrister. En analyse af indførelsen af næstgenerationsnet (Next Generation Network) og af de politikker, der sigter mod at reducere den digitale kløft, har vist, at de hvide og grå områder som defineret i retningslinjerne for bredbånd fortsat er omfattende. Hverken forhåndsregulering eller foranstaltninger til stimulering af efterspørgslen har gjort det muligt at sikre levering af bredbåndstjenester i disse områder.

3.5. EØSU understreger, at promovning og finansiering af projekter vedrørende etablering af 5G-net via en nedskæring af midlerne til fibernet (næste generation af net, NGA og NGN) kan medføre, at den digitale kløft mellem regioner bliver større i visse medlemsstater. Der bør kompenseres for utilstrækkelige private investeringer i 5G-net og fibernet i isolerede og tyndt eller meget spredt befolkede områder, som skyldes begrænset udbytte af investeret kapital, med offentlige investeringer eller andre finansieringsmuligheder, der fastsættes på nationalt plan. Med sigte på at fremme foranstaltninger til offentlig finansiering vil det være hensigtsmæssigt at tage højde for den afsmittende virkning (spill-over) på de lokale økonomier, telearbejde, sundhedsydelse og muligheder på uddannelsesområdet.

Foranstaltning 5 *Kommissionen opfordrer medlemsstaterne og den berørte sektor til at fastsætte standardiseringsmål (originale standarder inden udgangen af 2019)*

3.6. Planerne om 5G er ikke tilstrækkelige til at beskytte nettet og brugerne. For at sikre et passende beskyttelsesniveau må 5G-nettene og procedurerne standardiseres. Overvågning af 5G-infrastrukturen, adskillelse af forvaltningsnettene og tjenestenettet, etablering af nøjagtige procedurer for håndtering af hændelser og andre procedurer kan gøre det muligt at sikre et optimalt sikkerhedsniveau for såvel brugerne som for netinfrastrukturen. Sikkerhedstest er af afgørende betydning. Alle protokollerne for interaktion skal fungere korrekt, selv i tilfælde af hacking (hackere forsøger hele tiden at finde og udnytte produkters sårbarheder).

3.7. EØSU mener, at standardisering af procedurer i de industrielle processer og tekniske specifikationer for udstyr er væsentlige forudsætninger for at skabe fair arbejdsmarkedsrelationer i virksomhederne i sektoren, idet arbejdsmarkedets parter objektivt kan vurdere årsagerne til eventuelle fejl og medvirke til at udbedre manglerne og virkeliggøre de tilsigtede mål. I en række tidligere udtalelser har EØSU allerede gjort opmærksom på, at en overdreven standardisering risikerer at hæmme udviklingen på dette område.

Foranstaltning 6 *For at fremme oprettelsen af digitale økosystemer baseret på 5G-konnektivitet bør der planlægges større teknologiske eksperimenter og testning af applikationer inden for rammerne af PPP-5G (2017), og der bør udarbejdes detaljerede køreplaner for gennemførelsen af grundige tests inden markedsføringsfasen (marts 2017) (2018: Europa — førende i verden med hensyn til lanceringen af 5G)*

3.8. Testning af terminaler og applikationer på det tidligste stadium på europæisk plan kan være en fordel i forhold til de store aktører på verdensplan. Med hensyn til handel foreligger der en række forhåndsbetingelser for omfattende indførelse af 5G. EØSU mener derfor, at der ikke vil ske nogen større udvikling, så længe der ikke vedtages specifikke standarder, at der ikke kan sælges udstyr til overkommelige priser uden udvikling, og at manglende udstyr er lig med manglende 5G-nøglekomponenter.

3.9. EØSU gør opmærksom på en af de største udfordringer i forbindelse med 5G, nemlig tiltrækning af investeringer til udvikling og gennemførelse i stor skala i lyset af det forhold, at 4G-teknologien, som de fleste brugere forveksler med LTE-standard, fortsat vil have et stort potentiale i fremtiden, og at operatørernes investeringer i LTE-net meget vel kan generere indtægter.

3.10. I Europa er overgangen fra 3G til 4G stadig begrænset i sammenligning med Sydkorea, USA og Japan. Det er muligt, at operatørerne eller brugerne foretrækker 4G, især fordi den nuværende udvikling af 4G-nettene vil fortsætte uafhængigt af 5G, hvilket betyder, at hver enkelt af de teknologier, der udgør 4G, kan skabe målbare overskud for operatørerne i de kommende år med betydeligt lavere omkostningerne end dem, der er forbundet med udviklingen af ny teknologi.

Foranstaltning 7 *Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at forberede sig på at anvende den kommende 5G-infrastruktur til forbedring af de anvendte kommunikationstjenesters ydeevne med henblik på at garantere den offentlige sikkerhed, civilbeskyttelse og katastrofeberedskab (nationale køreplaner vedrørende 5G)*

3.11. EØSU mener, at 5G-net i høj grad kan bidrage til en modernisering af de offentlige forvaltninger, til udnyttelse af data og til interoperabilitet. Hvis medlemsstaterne tilskyndes til at støtte offentlige institutioners brug af den kommende 5G-infrastruktur, bliver det muligt at fremme de nye netværk. EØSU anbefaler, at Kommissionen også overvejer muligheden for at foretage regelmæssige investeringer med henblik på at erstatte det udstyr, der benyttes dagligt af ansatte i de europæiske institutioner, således at Kommissionen også illustrerer den rolle, som den agter at spille i promoveringen af 5G. Derudover vil det være hensigtsmæssigt at rette samme anbefaling til medlemsstaterne med hensyn til offentlige investeringer.

3.12. EØSU mener, at det er afgørende for EU at tiltrække private investeringer og anbefaler derfor, at der udarbejdes en pakke af politiske tiltag til at øge ikke blot forskning, men også innovation. Innovationsrådet, der etableres på EU-plan, kan sammen med mange andre instrumenter bidrage væsentligt til at fremme innovation.

3.13. Kommissionen bør fokusere på at fremme forskning, innovation og udvikling i EU, tilskynde de europæiske virksomheder til at øge deres investeringer i forskning og udvikling (F&U) i EU og tiltrække andre investorer uden for EU. I perioden 2007-2015 sendte de europæiske virksomheder flere F&U-midler til lande uden for EU. Denne stigning i midler til lande uden for Europa (Kina er blevet den største modtager af virksomhedernes midler til F&U) kombineret med en nedgang i indgående midler øremærket til F&U er en medvirkende faktor for lavere investeringer i F&U i Europa.

Foranstaltning 8 *Kommissionen vil samarbejde med den berørte sektor og EIB/EIF-gruppen (finansiering af SMV'er) om at definere mål, udformning af og gennemførelsesbestemmelser for en finansieringsmekanisme med risikovillig kapital (vurdering af gennemførligheden inden marts 2017, privat finansiering og forskellige kilder til offentlig finansiering)*

3.14. EØSU glæder sig over Kommissionens initiativ om at opmuntre iværksættere på det digitale område. Det europæiske politiske forum for digitalt iværksætteri, der blev oprettet i 2014, har offentliggjort resultaterne af sit arbejde på dette område. EØSU er overbevist om, at SMV'er kan spille en vigtig rolle for at fremme nye innovationsmodeller. En løsning med hensyn til støtte til innovative europæiske nystartede virksomheder er oprettelse og gennemførelse af finansieringsløsninger med sigte på at skabe og udvikle virtuelle innovationsklynger for SMV'er. Virksomhederne får således adgang til offentlige midler til at udvikle tjenester og applikationer, hvilket ikke er et uvæsentligt redskab.

3.15. EØSU mener, at udviklingen af digitale færdigheder for borgerne generelt og arbejdstagerne i særdeleshed fortsat bør være en prioritet for EU i forbindelse med indførelsen af den femte generation af net (5G). EU's foranstaltninger til fremme af digitale færdigheder og rammen for e-kompetencer er stadig meget aktuelle.

3.16. EØSU mener, at det storstilede samarbejde om digitale job (Grand Coalition for Digital Jobs), der inddrager arbejdsmarkedets parter, lærere og undervisere og andre offentlige og private interessenter, er et redskab til at tiltrække flere unge til IKT-sektoren.

Dårligt stillede gruppers vanskelige adgang til 5G-tjenester og specifikke applikationer på grund af deres lave købekraft vil i fremtiden være en strategisk udfordring for EU. Der bør rettes særlig opmærksomhed mod personer med handicap, som skal have let adgang til det nye udstyr og de nye teknologier, fabrikanterne udvikler.

3.17. EØSU mener, at investeringsplaner, der er baseret på strukturfondene, skal tilvejebringe lige vilkår for alle medlemsstaterne. De kriterier, der er fastsat i betingelserne for godkendelse af projekter, skal sikre en afbalanceret og ikkediskriminerende adgang for medlemsstaterne og for de økonomiske aktører fra alle medlemsstater. Med henblik på at undgå, at den digitale kløft mellem medlemsstaterne bliver større, hvilket vil være uheldigt i relation til målet om at skabe et digitalt indre marked i EU, anbefaler EØSU en analyse af gennemførelsesbestemmelserne for Juncker-planen. Der kan drages lære af de konstaterede mangler, således at den politiske beslutning om finansiering af 5G-net bliver en af de vigtigste faktorer for styrkelse af samhørigheden i EU.

3.18. Ud over de risici, som er forbundet med de nye nets tekniske ydeevne og med politikker og beslutninger om tildeling af offentlige midler, samt de kommercielle risici, der ligger i satsningen på investeringer i nye teknologier eller på fortsatte investeringer med henblik på en forbedring af de eksisterende systemer (4G-net vil sandsynligvis være udtjent i 2030), undersøger investorerne nøje andre faktorer, før der træffes beslutning om at investere eller ej.

3.19. Løbende overvågning af fremskridtene med hensyn til at udbrede 5G giver mulighed for at korrigere de afvigelser, der uundgåeligt opstår i perioden mellem forhåndsevalueringer og efterfølgende evalueringer, således at de to målsætninger, der blev bebudet i meddelelsen — én om standardessentielle patenter (20 % ejes af europæiske organisationer) og én om en markedsandel, hvor mindst 35 % ejes af europæiske leverandører af 5G-infrastruktur — kan opfyldes.

Bruxelles, den 26. januar 2017.

Georges DASSIS
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om Den Europæiske Unions deltagelse i partnerskabet for forskning og innovation i Middelhavsområdet (PRIMA), der iværksættes af flere medlemsstater

(COM(2016) 662 final — 2016/0325 (COD))

(2017/C 125/12)

Ordfører: **Emilio FATOVIC**

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 18.10.2016, Rådet 9.11.2016, Parlamentet 27.10.2016
Retsgrundlag	Artikel 188 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	REX
Vedtaget på plenarforsamlingen	26.1.2017
Plenarforsamling nr.	522
Resultat af afstemningen	164/3/1
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) bifalder i tråd med sine mange tidligere udtalelser deltagelsen i PRIMA, hvis sigte er at udvikle fælles innovative løsninger, der skal gøre vandforsyningen og fødevarsystemerne i Middelhavsområdet mere sikre, effektive, virksomhedsfulde og bæredygtige med hensyn til såvel miljøvenlighed som omkostninger.

1.2. EØSU mener, at deltagelse i PRIMA vil have en merværdi for hele EU, da man på den måde vil kunne anlægge en integreret tilgang til nogle af de underliggende årsager til ustabilitet i Middelhavsområdet og massemigration. Dertil kommer, at kontraktlige partnerskaber og en multilateral og fælles tilgang frem for en bilateral tilgang vil kunne gøre PRIMA til en vigtig model i de kommende år.

1.3. EØSU mener, at en tilgang, der reelt er holistisk, på flere niveauer og tværsektoriel, ledsaget af konkrete og målbare mål for bæredygtighed, modstandsdygtighed, livs- og jobkvalitet, menneskerettigheder og demokrati er absolut nødvendige forudsætninger for, at PRIMA kan få succes.

1.4. EØSU er enig i forslaget om, at retsgrundlaget for deltagelse i PRIMA skal være artikel 185 i TEUF for at sikre størst mulig videnskabelig, forvaltningsmæssig og finansiel integration og for første gang inddrage medlemsstater og tredjelande på lige fod. Inden for rammerne af en bredere *makroregional strategi for Middelhavsområdet*, hvorunder der tages hensyn til alle de øvrige politikker, initiativer og partnerskaber, der allerede findes i regionen, vil dette gøre det muligt at løse de problemer, der er fælles med tredjelande, mere effektivt ud fra en tankegang om *fælles udvikling og fælles beslutningstagning*.

1.5. EØSU er enig i princippet om, at EU-støtten til PRIMA som et minimum skal svare til den nationale støtte, og at Kommissionen gives mulighed for at nedsætte EU's finansielle bidrag forholdsmæssigt, hvis de initiativtagende lande ikke betaler deres bidrag eller betaler for sent.

1.6. Udvalget støtter oprettelsen af PRIMA-GS som gennemførelsesstruktur med ansvar for forvaltningen af og kontrollen med PRIMA. EØSU ser gerne, at dette organ bliver kendetegnet af en åben forvaltning og indfører inklusive adgangsordninger især for nye tredjelandes og medlemsstaters deltagelse. Derudover håber udvalget, at alle potentielt interesserede parter (regioner, lokale myndigheder, universiteter og det organiserede civilsamfund) får mulighed for at deltage i PRIMA-GS med det formål at styrke forvaltningen og bidrage til i fællesskab at kortlægge og overvåge programmets økonomiske, beskæftigelsesmæssige og sociale virkninger.

1.7. I overensstemmelse med princippet om integrering med andre EU-politikker anbefaler EØSU, at PRIMA integreres med pakken om den cirkulære økonomi og alle øvrige dertil knyttede initiativer (f.eks. arealudnyttelse og gødning).

1.8. Udvalget gentager, at det haster med et *jordbundsrammedirektiv*, hvori der tages hensyn til forskellene mellem EU-landene med henblik på at målrette forsknings- og innovationsaktiviteterne under PRIMA bedst muligt.

1.9. EØSU gentager, at programmet skal sætte spørgsmålet om vand ind i en større sammenhæng, hvor den miljømæssige, økonomiske og sociale dimension og hele vandkredsløbet, herunder de kunstige faser, tages i betragtning med bæredygtig udvikling for øje. Der er således brug for en tilgang til vandudvinding, der er mere retfærdig, hvor der er en balance mellem kravene og konkurrencen mellem de økonomiske sektorer og energisektorerne, behovet for at bevare økosystemer for ferskvand og pligten til at garantere en af borgernes grundlæggende rettigheder.

1.10. EØSU anser Horisont 2020-programmet for at være det mest velegnede instrument til at fordele midlerne og er enig i beslutningen om at kategorisere en stor del af aktiviteterne under PRIMA som såkaldt »samfundsmæssige udfordringer«. Mere specifikt anbefaler udvalget at fremme forsknings- og innovationsprocesser i landbrugssektoren og inden for fødevarereproduktionen, som sikrer et højt samfundsmæssigt udbytte, er økonomisk overkommelige og lette at overføre, og hvor den traditionelle viden tillige udnyttes som et modtræk over for hjerneflugt og for at fremme den økonomiske vækst og beskæftigelsesegnetheden i overensstemmelse med målene for bæredygtig udvikling.

1.11. I tilfælde af at et eller flere projekter ikke kan finansieres med nationale midler, fordi den nationale bevilling er opbrugt, er EØSU tilhænger af, at de finansieres med midler fra PRIMA-GS. Denne finansiering, som ikke må overstige 20 % af EU's samlede bidrag til PRIMA, vil garantere, at de projekter, der gennemføres, er af høj kvalitet.

1.12. EØSU er fortalere for, at aktører fra EU-lande, som ikke er omfattet af PRIMA, kan deltage, hvis de har kompetencer, der ikke findes i de lande, der allerede deltager i PRIMA. I disse tilfælde må finansieringen ikke overstige 50 % til »forsknings- og innovationsaktioner«, og den skal ligge på mellem 35 % og 50 % til »innovationsaktioner«. Det vil således være muligt at gennemføre ambitiøse projekter i en EU-sammenhæng og støtte lande, som ønsker at deltage og investere i PRIMA.

1.13. I lyset af de store vanskeligheder, som mange tredjelande, der allerede er associeret med Horisont 2020, har haft med hurtigt og effektivt at efterleve programmets formelle krav, ser udvalget gerne, at de pågældende krav forenkles i det mulige omfang, og at kapacitetsopbygningsprocessen aktivt fremmes.

2. Indledning

2.1. Ifølge FN bor der i Middelhavsområdet 180 millioner »vandfattige« mennesker, hvilket svarer til 50 % af de »vandfattige« på hele jordkloden ⁽¹⁾. Dette har yderst alvorlige indvirkninger på ernæring, sundhed, indkomstmuligheder, levestandard og trivsel.

2.2. I FAO-rapporten »Mediterra 2016« understreges det, at denne situation i de seneste år er blevet yderligere forværret af politisk ustabilitet, klimaændringer og hurtig befolkningstilvækst. Hertil kommer det »tredobbelte spild«, der følger af dårlig anvendelse af naturressourcerne, madspild og langsom forsvinden af traditionel viden ⁽²⁾.

2.3. Problemerne med vandknaphed og tilgængelig og bæredygtig fødevarereproduktion er nogle af de væsentligste årsager til den migrationsbølge, som Europa oplever i øjeblikket. Hvis årsagerne til disse problemer ikke fjernes, bliver det umuligt at håndtere konsekvenserne både på kort og lang sigt.

⁽¹⁾ UNEP/Map-Plan Bleu, *State of the Environment and Development in the Mediterranean*, Athen, 2009. Kun omkring 3 % af planetens vandressourcer findes i Middelhavsområdet. Ifølge FN har hvert menneske brug for mindst 1 700 m³ vand om året for at leve en værdig tilværelse. I Middelhavsområdet, hvor der bor 460 millioner mennesker, anses godt og vel 180 millioner for at være »vandfattige«, eftersom de har mindre end 1 000 m³ vand pr. indbygger om året, og af disse har ca. 80 millioner ikke mere end 500 m³, hvilket betyder, at de lever under forhold med ekstrem knaphed på vandressourcer.

⁽²⁾ CIHEAM/FAO. *Mediterra 2016. Zero Waste in the Mediterranean. Natural Resources, Food and Knowledge*, Paris, Presses de Sciences Po, 2016.

2.4. De investeringer i forskning og innovation (F&I) inden for vandforsyning og bæredygtig fødevarerproduktion, som medlemsstaterne i Middelhavsområdet har foretaget, har aldrig stået i forhold til udfordringens omfang og været begrænset til fragmenteret samarbejde reguleret af bilaterale aftaler.

2.5. Idéen om et partnerskab for forskning og innovation i Middelhavsområdet (PRIMA) opstod på Euro-Middelhavskonferencen om videnskab, teknologi og innovation, som blev afholdt i Barcelona i 2012. Målet er at styrke Euro-Middelhavssamarbejdet vedrørende forskning og innovation (F&I) inden for rammerne af de bredere målsætninger for EU's udenrigspolitik i forhold til de sydlige nabolande ⁽³⁾.

2.6. På grundlag af Rådets konklusioner (konkurrenceevne) af 5. december 2014 og et formelt forslag, der blev fremlagt i december samme år af medlemsstaterne og tredjelande i Middelhavsområdet ⁽⁴⁾, har Kommissionen udarbejdet en detaljeret konsekvensanalyse ⁽⁵⁾ og et forslag til deltagelse i programmet ⁽⁶⁾, som analyseres i denne udtalelse.

3. Resumé af Kommissionens forslag

3.1. Retsgrundlaget for deltagelse i PRIMA er artikel 185 i TEUF. Det er et instrument, der giver EU mulighed for i forbindelse med gennemførelsen af det flerårige rammeprogram at deltage i forsknings- og udviklingsprogrammer, som iværksættes af flere medlemsstater efter aftale med de pågældende medlemsstater, herunder at blive inddraget i de strukturer, som er oprettet til at varetage gennemførelsen af disse programmer.

3.2. Programmet, som har en varighed af ti år, vil blive iværksat i fællesskab af 14 lande:

— 9 medlemsstater: Cypern, Frankrig, Grækenland, Italien, Luxembourg, Malta, Portugal, Tjekkiet og Spanien

— 2 tredjelande, der er associeret med Horisont 2020: Israel og Tunesien

— 3 tredjelande, der ikke er associeret med Horisont 2020: Egypten, Libanon og Marokko.

3.2.1. Deltagelse af tredjelande, der ikke er associeret med Horisont 2020, forudsætter, at der indgås en international aftale med EU med henblik på at udvide de retlige rammer for PRIMA.

3.3. Målet med PRIMA er at udvikle fælles innovative løsninger til vandforsyning og fødevarer systemer, hvilket Middelhavsområdet har akut behov for. Disse løsninger skal gøre systemerne for adgang til vand og fødevarer mere sikre, effektive, virkningsfulde og bæredygtige med hensyn til såvel miljøvenlighed som omkostninger.

3.4. PRIMA vil blive placeret i en bredere og mere omfattende ramme af aktioner på højt niveau og skal integreres med europæiske initiativer på andre områder end F&I. Som eksempler kan nævnes:

— det videnskabelige diplomati

— revision af den europæiske naboskabspolitik

— mål for bæredygtig udvikling

— migration

— det europæiske klimadiplomati efter COP21.

⁽³⁾ COM(2016) 385 final. Meddelelse fra Kommissionen om oprettelsen af en ny ramme for partnerskaber med tredjelande som led i den europæiske dagsorden for migration.

⁽⁴⁾ Dette forslag blev fremlagt af 19 lande.

⁽⁵⁾ SWD(2016) 332 final.

⁽⁶⁾ COM(2016) 662 final.

3.5. PRIMA har i tråd med *Kommissionens meddelelse om oprettelsen af en ny ramme for partnerskaber med tredjelande som led i den europæiske dagsorden for migration* ⁽⁷⁾ til formål at tackle de underliggende årsager til migration gennem anvendelse af alle de EU-politikker, der er til rådighed ⁽⁸⁾, og ved hjælp af kontraktlige partnerskaber.

3.6. Hvad angår *subsidiariteten*, er PRIMA tilrettelagt som et fælles program, der er baseret på og sammensat af nationale programmer og aktiviteter, som forvaltes og gennemføres af de deltagende medlemsstater og associerede lande med støtte og deltagelse fra EU. Sammen med en betydelig investering af ressourcer burde den multilaterale og multisektorielle tilgang gøre det muligt at nå de mellemlangsigtede og langsigtede tekniske og politiske mål, som de enkelte medlemsstater hidtil ikke har været i stand til at opnå på egen hånd.

3.7. Med hensyn til *proportionaliteten* deltager EU i PRIMA i medfør af de kompetencer, der er fastsat i TEUF, og vil nøjes med at lette og støtte, herunder med finansielle midler, deltagerlandenes opfyldelse af målene i PRIMA. Deltagerlandene skal arbejde sammen for bedre at koordinere, ensrette og integrere de relevante nationale programmer og aktiviteter og i sidste ende udarbejde et fælles langsigtet strategisk forskningsprogram.

3.8. Unionen vil yde finansiell støtte, der matcher de nationale investeringer. EU's bidrag vil være på op til 200 mio. EUR, inkl. EFTA-bidrag. Bidraget vil blive frigjort under Horisont 2020, rammeprogrammet for forskning og innovation. Denne forpligtelse dækker syv års arbejde i perioden 2018-2024.

3.9. Det maksimale bidrag fra EU kan ikke overstige de beløb, der afsættes af de initiativtagende lande. Derudover kan Kommissionen nedsætte EU's finansielle bidrag forholdsmæssigt, hvis deltagerlandene i PRIMA ikke bidrager eller bidrager med et nedsat beløb.

3.10. Kommissionen forventer, at det til gennemførelsen af det tiårige program vil være nødvendigt at udarbejde en komplet strategisk dagsorden for forskning, der skal gennemføres i sin helhed via en række indkaldelser af tværnationale forslag i flere deltagerlande og gennem en specifik gennemførelsesstruktur. EU's bidrag vil primært blive forvaltet af PRIMA's primære gennemførelsesstruktur, PRIMA-GS.

3.11. Kommissionen forventer, at de årlige arbejdsplaner vil sikre konsekvens og koordinering mellem samtlige aktiviteter under PRIMA og være rettet mod opnåelsen af de generelle og specifikke mål, der er fastsat i programmet. Den årlige arbejdsplan, som skal godkendes af Kommissionen, skal omfatte:

— indkaldelser af tværnationale forslag, som skal finansieres af PRIMA-GS med bidrag fra EU i overensstemmelse med reglerne i Horisont 2020

— aktiviteter, der udelukkende finansieres af deltagerlandene, og som medregnes for at matche EU's bidrag.

Disse aktiviteter vil blive vurderet af et udvalg bestående af eksterne eksperter, inden de indsættes i den årlige arbejdsplan.

3.12. Den årlige rapport fra PRIMA-GS vedrører begge typer aktiviteter og vil danne grundlag for de eventuelle nødvendige korrektioner og ændringer af bl.a. det økonomiske tilsagn efter en beslutning fra Kommissionen. I øvrigt vil der i 2022 blive foretaget en midtvejsevaluering af PRIMA og i 2028 en endelig evaluering.

⁽⁷⁾ Se fodnote 3.

⁽⁸⁾ Uddannelse, forskning, klimaændringer, energi, miljø, landbrug.

4. Generelle bemærkninger

4.1. Det bemærkes, at EØSU:

- flere gange har understreget, at vand ⁽⁹⁾ og bæredygtighed i produktionskæden inden for fødevarer og landbrug ⁽¹⁰⁾ bør være nogle af hovedtemaerne i de nuværende og fremtidige europæiske politikker
- også har gjort opmærksom på, at den nuværende vand- og fødevarerkrise i landene i Middelhavsområdet ⁽¹¹⁾ sammen med krige og manglende overholdelse af de grundlæggende menneskerettigheder er blandt hovedårsagerne til den migrationsbølge, som Europa oplever i øjeblikket
- flere gange har understreget nødvendigheden af at styrke samarbejdet med tredjelande, først og fremmest med de lande, der er omfattet af den europæiske naboskabspolitik og deltager i Middelhavsunionen, med det formål at tackle de *fælles udfordringer* ⁽¹²⁾ mere effektivt ud fra en tanke om *fælles udvikling* ⁽¹³⁾
- flere gange har opfordret til resolute og afgørende foranstaltninger for at tackle og fjerne årsagerne til den nuværende politiske, økonomiske, sociale og humanitære krise i Middelhavsområdet ⁽¹⁴⁾.

EØSU bifalder PRIMA, forudsat at det udvikles efter en tilgang, der reelt er holistisk ⁽¹⁵⁾, på flere niveauer ⁽¹⁶⁾ og tværsektoriel ⁽¹⁷⁾, da disse er absolut nødvendige forudsætninger for, at programmet kan få succes, og at der bl.a. fastlægges konkrete og målbare standarder for bæredygtighed ⁽¹⁸⁾, modstandsdygtighed, livs- og arbejdskvalitet, menneskerettigheder og demokrati.

4.2. Udvalget er enig i Kommissionens forslag, som støttes af de nationale regeringer, regioner, lokale myndigheder, universiteter, det organiserede civilsamfund og alle berørte interessenter ⁽¹⁹⁾, om at basere PRIMA på artikel 185 i TEUF for at sikre størst mulig videnskabelig, forvaltningsmæssig og finansiel integration med inddragelse af medlemsstater og tredjelande.

4.3. Udvalget mener, at PRIMA kan blive et vigtigt initiativ og en fremragende model, da det inden for rammerne af en bredere *makroregional strategi for Middelhavsområdet* ⁽²⁰⁾ vil overflødiggøre de bilaterale partnerskabsaftaler, der sammen med de begrænsede midler hidtil har hindret en konsekvent indsats over for nogle af de store problemer, som plager Middelhavsområdet.

⁽⁹⁾ EØSU's udtalelse (EUT C 44 af 15.2.2013, s. 147; EUT C 12 af 15.1.2015, s. 33).

⁽¹⁰⁾ EØSU's udtalelse (EUT C 303 af 19.8.2016, s. 64).

⁽¹¹⁾ EØSU's udtalelse (EUT C 347 af 18.12.2010, s. 41).

⁽¹²⁾ EØSU's udtalelse (EUT C 383 af 17.11.2015, s. 91).

⁽¹³⁾ Resolution om »EØSU's bidrag til Kommissionens arbejdsprogram 2017«, 2016. Punkt 9.4. »Evaluering af den europæiske naboskabspolitik skal have høj prioritet. Relationer med lande syd og øst for Middelhavet bør ikke være styret af en defensiv tilgang dikteret af sikkerhedsaspekter eller flygtningekrisen, men snarere udvikle sig til en politik for reel fælles udvikling mellem ligeværdige parter«.

⁽¹⁴⁾ EØSU's udtalelse om EU-handlingsplanen for bekæmpelse af smugling af migranter: »EØSU bifalder Kommissionens seneste forslag vedrørende »håndtering af den eksterne dimension af flygtningekrisen« (...). Dette seneste forslag tyder på en erkendelse af, at de dybereliggende årsager til migrationen er mere komplekse end indre anliggender og sikkerhed, men har tråde til andre politikker som handel, udvikling, udenrigspolitik og integration. Dette er i overensstemmelse med princippet om sammenhæng i politikkerne i EU's internationale udviklingssamarbejde (EUT C 71 af 24.2.2016, s. 75), punkt 1.7.

⁽¹⁵⁾ Udtalelse om en makroregional strategi i Middelhavsområdet (EUT C 44 af 15.2.2013, s. 1), punkt 1.4.

⁽¹⁶⁾ EØSU's udtalelse om en makroregional strategi i Middelhavsområdet: »EØSU finder, at forudsætningerne på trods af den meget følsomme (...) situation i Middelhavsområdet er til stede for at indlede en dialog på flere niveauer mellem Kommissionen, medlemsstaterne, de lande, som deltager i Euromiddelhavssamarbejdet, de lokale og regionale myndigheder og civilsamfundet om udarbejdelsen af en makroregional strategi (i to dele) for Middelhavet, som skal opfylde områdets behov og styrke dets internationale konkurrenceevne« (EUT C 44 af 15.2.2013, s. 1), punkt 1.1.

⁽¹⁷⁾ EØSU's udtalelse om *Fremme af vedvarende energi og EU's naboskabspolitik: Euro- Middelhavsområdet* (EUT C 376 af 22.12.2011, s. 1) (punkt 1.3, 1.10 og 1.11). EØSU's udtalelse om *Den eksterne dimension af EU's energipolitik* (EUT C 264 af 20.7.2016, s. 28), punkt 1.1, 1.2.3 og 1.3. EØSU's udtalelse om *Bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne i Middelhavet* (EUT C 43 af 15.2.2012, s. 56).

⁽¹⁸⁾ EØSU's udtalelse om *Målene i Euro-Middelhavsregionen efter 2015* (EUT C 383 af 17.11.2015, s. 44).

⁽¹⁹⁾ PRIMA Impact Assessment — Arrangement for interessenter, Malta, 17. april 2016.

⁽²⁰⁾ EØSU's udtalelse om *På vej mod en strategi til fremme af samhørigheden i Middelhavsområdet* (EUT C 170 af 5.6.2014, s. 1).

4.4. EØSU er enig i princippet om, at EU-støtten til PRIMA skal svare til den nationale støtte, og at Kommissionen gives mulighed for at nedsætte EU's finansielle bidrag forholdsmæssigt, hvis de initiativtagende lande ikke betaler deres bidrag eller betaler for sent.

4.5. Udvalget opfatter PRIMA-GS som en gennemførelsesstruktur, der er helt nødvendig og afgørende for forvaltningen af og kontrollen med PRIMA og de europæiske midler, der afsættes til det, og håber derfor, at det vil være kendetegnet ved en åben forvaltning.

4.6. EØSU anser Horisont 2020-programmet for at være det mest velegnede instrument til at fordele midlerne og er enig i beslutningen om at kategorisere en stor del af aktiviteterne under PRIMA som såkaldt »samfundsmæssige udfordringer« i betragtning af deres globale og tværnationale karakter⁽²¹⁾.

4.6.1. Udvalget bemærker, at mange af de tredjelande, der allerede er associeret med Horisont 2020, hidtil har haft meget svært ved hurtigt og effektivt at efterleve programmets formelle krav. EØSU ser derfor gerne, at disse krav forenkles i det mulige omfang for at gøre deltagelsen lettere og maksimere resultaterne.

5. Særlige bemærkninger

5.1. Udvalget konstaterer, at ikke alle Middelhavslande er involveret i processen. Principielt bør enhver medlemsstat og ethvert tredjeland kunne deltage i PRIMA-initiativet, forudsat at landet bidrager til initiativets finansiering. EØSU bemærker imidlertid, at det er PRIMA-GS' generalforsamling, der består af repræsentanter for de nationale regeringer, som enstemmigt skal godkende nye tredjelands deltagelse⁽²²⁾. Afhængigt af de politiske og sociale forhold i det tredjeland, der ønsker at deltage, anbefaler udvalget, at EU anlægger en mere inklusiv tilgang og undgår et system med enstemmighed og i stedet anvender kvalificeret flertal, da det ellers kunne udvikle sig i retning af en veto for visse lande i forhold til andre. Det anbefaler i øvrigt, at de aktiviteter, der skal iværksættes i forbindelse med programmets gennemførelse, repræsenterer en bred vifte af teknologiske modenhedsniveauer, således at alle faser af den videnskabelige produktion er omfattet.

5.2. EØSU henstiller, at programmet får reel horisontal karakter i forhold til alle de andre EU-politikker og -initiativer, der allerede er på plads, eller som skal gennemføres, således at dets gennemslagskraft forstærkes. Udvalget finder det i særdeleshed nødvendigt, at der i det videre forløb er sammenhæng med pakken om den cirkulære økonomi⁽²³⁾. Dette kommer til at spille en afgørende rolle for en bæredygtig anvendelse af vand og en bæredygtig fødevarer- og landbrugsproduktion (f.eks. arealudnyttelse og gødning⁽²⁴⁾).

5.2.1. Udvalget mener, at PRIMA-initiativet endnu en gang understreger, at det haster med et *jordbundsrammedirektiv*⁽²⁵⁾, hvori der tages hensyn til forskellene mellem de forskellige EU-lande, hvilket er nødvendigt for at afgrænse og målrette forsknings- og innovationsaktiviteterne bedst muligt.

5.3. EØSU anbefaler en tilgang på flere niveauer med aktiv deltagelse af det organiserede civilsamfund. Dette vil kunne blive afgørende for opnåelse og formidling af ikke blot de specifikke mål, men også de mere generelle mål vedrørende demokratisering og styrkelse af beskyttelsen af menneskerettighederne i mange tredjelande⁽²⁶⁾. Udvalget håber derfor på, at det organiserede civilsamfund får mulighed for at deltage direkte i form af et rådgivende udvalg, herunder i PRIMA-GS, med det formål at styrke forvaltningen og bidrage til i fællesskab at kortlægge og overvåge programmets økonomiske og sociale virkninger⁽²⁷⁾.

5.4. I tilfælde af at et eller flere projekter ikke kan finansieres med nationale midler via de nationale finansieringsorganer, fordi den nationale bevilling er opbrugt, foreslår udvalget, at disse projekter finansieres med midler fra PRIMA-GS. Denne EU-finansiering må ikke overstige 20 % af det samlede bidrag fra EU, og hvis de supplerende midler ikke er tilstrækkelige, vælges det næste projekt i rækken. Denne foranstaltning er helt nødvendig for at fastholde den høje kvalitet af de projekter, der gennemføres.

⁽²¹⁾ EØSU's udtalelse om *Fælles teknologiinitiativer og offentlig-private partnerskaber/Horisont 2020* (EUT C 34 af 2.2.2017, s. 24).

⁽²²⁾ COM(2016) 662 final. Art. 12, stk. 2.

⁽²³⁾ EØSU's udtalelse om *Pakken om cirkulær økonomi* (EUT C 264 af 20.7.2016, s. 98).

⁽²⁴⁾ EØSU's udtalelse om *Cirkulær økonomi — gødning* (EUT C 389 af 21.10.2016, s. 80).

⁽²⁵⁾ EØSU's udtalelse om *Temastrategi for jordbundsbeskyttelse* (EUT C 168 af 20.7.2007, s. 29). EØSU's udtalelse om *Cirkulær økonomi — gødning* (EUT C 389 af 21.10.2016, s. 80., punkt 1.4, 3.6).

⁽²⁶⁾ EØSU's udtalelse om *Civilsamfundet i Euromed-regionen* (EUT C 376 af 22.12.2011, s. 32).

⁽²⁷⁾ EØSU's udtalelse *Styring af makroregionale strategier* (EUT C 12 af 15.1.2015, s. 64).

5.5. EØSU er fortalere for, at aktører fra EU-lande, som ikke er omfattet af PRIMA, kan deltage i finansieringen, hvis de har kompetencer, der ikke findes i de lande, der allerede deltager i PRIMA. I disse tilfælde kan finansieringen ikke være på mere end 50 % af de støtteberettigede omkostninger til »forsknings- og innovationsaktioner«, og den skal ligge på mellem 35 % og 50 % af de støtteberettigede omkostninger til »innovationsaktioner«. Dermed vil de projekter, der gennemføres i en EU-sammenhæng, kunne holde et højt niveau, samtidig med at de lande, som ønsker at deltage og investere i PRIMA, støttes.

5.6. EØSU gentager, at spørgsmålet om vand skal ses i en større sammenhæng, hvor den miljømæssige, økonomiske og sociale dimension og hele vandkredsløbet, herunder de kunstige faser, der muliggøres af nye teknologier, tages i betragtning med bæredygtig udvikling for øje. Der er således brug for en tilgang til vandudvinding, der er mere retfærdig, der lever op til kravene og konkurrencen mellem de økonomiske sektorer og energisektorerne, behovet for at bevare økosystemer for ferskvand og kravet om at garantere en af borgernes grundlæggende rettigheder⁽²⁸⁾.

5.7. EØSU minder om, at et af de store problemer i Middelhavsområdet, navnlig på den afrikanske side, er tabet af traditionelle bæredygtige landbrugsteknikker som en konsekvens af hjerneflugt (først og fremmest de unge). Udvalget anbefaler, at man som et led i undersøgelser og forskning med høj merværdi under Horisont 2020-programmet udvikler processer med et stærkt samfundsmæssigt udbytte, og som er økonomisk overkommelige og lette at overføre, således at denne viden kan udnyttes, og den økonomiske vækst og beskæftigelsesegnetheden fremmes.

Bruxelles, den 26. januar 2017.

Georges DASSIS
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽²⁸⁾ EØSU's udtalelse om *Integrering af vandpolitikken i de øvrige EU-politikker* (EUT C 248 af 25.8.2011, s. 43), punkt 1.13.

ISSN 1977-0871 (elektronisk udgave)
ISSN 1725-2393 (papirudgave)

Den Europæiske Unions Publikationskontor
2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

DA